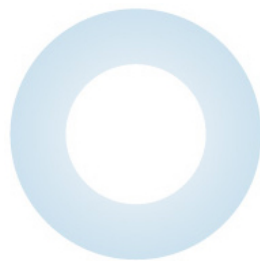

VIEŠOSIOS POLITIKOS IR VADYBOS INSTITUTAS
PUBLIC POLICY AND MANAGEMENT INSTITUTE

**EUROPOS SAJUNGOS STRUKTŪRINIŲ FONDŲ
PARAMOS PANAUDOJIMO PRIEŽIŪROS RODIKLIŲ
TINKAMUMO ĮVERTINIMAS**

PRIEŽIŪROS RODIKLIŲ ATASKAITA

▶ ▶ 2006 m. kovo 9 d. mokslinių tyrimų ir vertinimo atlikimo sutartis Nr. SUT-174 tarp LR švietimo ir mokslo ministerijos ir Viešosios politikos ir vadybos instituto ◀ ◀

Vilnius, 2007 m. vasario 2 d.

SUTRUMPINIMAI

- AKM** – atvirojo koordinavimo metodas
- BPD** – Lietuvos 2004-2006 m. bendrasis programavimo dokumentas
- CPVA** – Centrinė projektų valdymo agentūra
- ERPF** - Europos regioninės plėtros fondas
- ES** - Europos Sąjunga
- ESF** – Europos socialinis fondas
- MTTP** – moksliniai tyrimai ir technologijų plėtra
- MTEP** - moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra
- MVĮ** - mažos ir vidutinės įmonės
- SFMIS** - Struktūrinių fondų monitoringo informacinė sistema
- SKVC** - Studijų kokybės vertinimo centras
- SMART** – rodiklių kriterijai – konkretumas, arba specifiškumas (angl. **S**pecific), išmatuojamumas (angl. **M**easurable), pasiekiamumas (angl. **A**chievable), patikimumas (angl. **R**eliable) ir pateikimas periodiškai ir laiku (angl. **T**imed)
- ŠMM** – LR švietimo ir mokslo ministerija
- ŠVIS** – Švietimo valdymo informacinė sistema

● IVADAS	6
RODIKLIŲ VERTINIMO ATASKAITOS TIKSLAI.....	6
RODIKLIŲ VERTINIMO ATASKAITOS STRUKTŪRA.....	7
● 1. RODIKLIŲ VAIDMUO	8
1.1. EUROPOS SAJUNGOS STRUKTŪRINĖS PARAMOS RODIKLIŲ PASKIRTIS	8
1.1.1. <i>Apsikeitimas informacija su Europos Komisija</i>	9
1.1.2. <i>Europos Sąjungos struktūrinės paramos veiksnių programų priežiūra ir atsiskaitymas Europos Komisijai</i>	10
1.1.3. <i>Nacionaliniai priežiūros ir vertinimo poreikiai</i>	10
1.2. VEIKLOS CIKLAS IR RODIKLIŲ VALDYMO PROCESAS.....	11
1.3. RODIKLIŲ KATEGORIJOS	12
1.4. RODIKLIŲ VERTINIMO PAGRINDAS.....	16
1.4.1. <i>Uždavinių ir rodiklių santykis</i>	17
1.4.2. <i>Detalus rodiklių sudarymas</i>	17
1.4.3. <i>Rodiklių taikymas įgyvendinimo metu</i>	19
● 2. RODIKLIŲ VERTINIMAS	20
2.1. 2004-2006 M. BPD PRIEMONIŲ (1.5, 2.4, 2.5) RODIKLIAI	20
2.1.1. <i>BPD 1.5 priemonės „Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra“ rodikliai</i>	20
2.1.2. <i>BPD 2.4 priemonės „Mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtojimas“ rodikliai</i>	24
2.1.3. <i>BPD 2.5 priemonės „Žmogiškųjų išteklių kokybės gerinimas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje“ rodikliai</i>	28
2.1.4. <i>Horizontalių sričių rodikliai</i>	32
2.1.5. <i>Apibendrinimas</i>	35
2.2. ATVIROJO KOORDINAVIMO METODO RODIKLIAI ŠVIETIMO IR MOKSLO SRITYJE	37
2.2.1. <i>Lisabonos proceso rodikliai (struktūriniai rodikliai ir nacionaliniai rodikliai)</i>	37
2.2.2. <i>Švietimo ir mokymo atvirojo koordinavimo metodo proceso rodikliai (esami ir planuojami rodikliai)</i>	38
2.2.3. <i>Mokslo ir technologijų rodikliai ES mokslinių tyrimų erdvei</i>	39
2.2.4. <i>ES struktūrinės paramos indėlio į ES strategijų įgyvendinimą pagal atvirojo koordinavimo metodą vertinimas</i>	39
2.3. ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJOS STRATEGINIO PLANO, BIUDŽETO PROGRAMŲ IR VALSTYBINĖS ŠVIETIMO STRATEGIJOS 2003–2012 METŲ NUOSTATŲ RODIKLIAI.....	41
2.3.1. <i>Švietimo ir mokslo ministerijos strateginio plano, biudžeto programų ir Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų rodikliai</i>	41
2.3.2. <i>Švietimo valdymo informacinės sistemos ryšys su ES struktūrinės paramos stebėseną</i>	42
2.3.3. <i>Nacionalinių rodiklių taikymas</i>	45
2.4. 2007-2013 M. EUROPOS SAJUNGOS STRUKTŪRINĖS PARAMOS VEIKSMŲ PROGRAMŲ RODIKLIAI ŠVIETIMO IR MOKSLO SRITYJE	49
2.4.1. <i>„Žmogiškųjų išteklių plėtros“ veiksmų programos 2 prioriteto „Mokymasis visą gyvenimą“ rodikliai</i>	49
2.4.2. <i>„Žmogiškųjų išteklių plėtros“ veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ rodikliai</i>	52
2.4.3. <i>„Ekonomikos augimo“ veiksmų programos 1 prioriteto „Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra“ rodikliai</i>	55
2.4.4. <i>„Sanglaudos skatinimo“ veiksmų programos 2 prioriteto „Viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas: sveikatos, švietimo ir socialinė infrastruktūra“ rodikliai</i>	58
2.4.5. <i>Apibendrinimas</i>	60
● 3. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS	61

3.1. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS DĖL BPD RODIKLIŲ	61
3.1.1. <i>Rekomendacijos dėl BPD 1.5 priemonės rodiklių tobulinimo</i>	61
3.1.2. <i>Rekomendacijos dėl BPD 2.4 ir 2.5 priemonių rodiklių tobulinimo</i>	63
3.1.3. <i>Kitos rekomendacijos dėl BPD rodiklių valdymo</i>	65
3.2. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS DĖL 2007-2013 M. EUROPOS SĄJUNGOS STRUKTŪRINĖS PARAMOS RODIKLIŲ	66
3.2.1. <i>Rekomendacijos dėl 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos rodiklių valdymo</i>	67
3.3. SIŪLYMAI DĖL EMPIRINIŲ TYRIMŲ IR TEORINIŲ MODELIŲ.....	69
3.3.1. <i>Empiriniai tyrimai (vertinimai, techninė pagalba, apklausos)</i>	69
3.3.2. <i>Teoriniai modeliai</i>	71
● LITERATŪRA	72
● PRIEDAI	73
1 PRIEDAS: BPD PRIEMONIŲ RODIKLIŲ TIKSLUMO, ARBA SPECIFIŠKUMO, ĮVERTINIMAS.....	73
2 PRIEDAS: RODIKLIŲ REGISTRAS	77
3 PRIEDAS: TIPINIŲ BPD 2.4 IR 2.5 PRIEMONIŲ PROJEKTŲ RODIKLIŲ SĄRAŠAS.....	78
4 PRIEDAS: BPD 1.5, 2.4 IR 2.5 PRIEMONIŲ ESAMI IR SIŪLOMI RODIKLIAI.....	79
5 PRIEDAS. 2007-2013 M. EUROPOS SĄJUNGOS STRUKTŪRINĖS PARAMOS VEIKSMŲ PROGRAMŲ RODIKLIAI ŠVIETIMO IR MOKSLO SRITYJE	81

Rodiklių vertinimo ataskaitos tikslai

Pirma, rodiklių vertinimo ataskaitoje siekiama įvertinti 2004-2006 m. programavimo laikotarpio Švietimo ir mokslo ministerijos administruojamų BPD priemonių (1.5, 2.4 ir 2.5) priežiūros rodiklių tinkamumą pagal paramos panaudojimo priežiūros tikslus. Tuo siekiama geriau atsiskaityti įvairioms Lietuvos institucijoms (bei visuomenei) ir Europos Komisijai už ES struktūrinių fondų paramos įgyvendinimą švietimo ir mokslo srityje, gerinti šios paramos panaudojimo priežiūrą (bei efektyvumą) ir pasiruošti efektyviam naujos ES struktūrinių fondų paramos panaudojimui 2007-2013 m. programavimo laikotarpiu.

Šioje ataskaitoje siekiama įvertinti esamus BPD rodiklius, kurie priklauso ŠMM kompetencijai, ir pasiūlyti papildomus rodiklius. Taip pat ataskaitoje apibūdinamas kiekvieno esamo BPD rodiklio, kuris priklauso ŠMM kompetencijai, ir siūlomų naujų skaičiavimas.

Antra, šioje ataskaitoje siekiama įvertinti pasiūlytų rodiklių pritaikomumą 2007-2013 m. programavimo periodui (atsižvelgiant į nacionalinės strategijos, veiksmų programų ir kitų nacionalinių strateginių dokumentų tikslus ir uždavinius, į Europos Komisijos rekomenduojamus svarbiausius ERPF ir ESF rodiklius būsimam programavimo laikotarpiui, kitus veiksnius). Atliekant šių rodiklių tinkamumo vertinimą buvo naudojami ankstesni pasiūlymai dėl rodiklių (ilgi ir trumpi rodiklių sąrašai), kurie buvo pateikti I etapo metu išvadų ir rekomendacijų dėl ES paramos 2007-2013 m. laikotarpiu panaudojimo strategijos ir veiksmų programų bei atskirų jų prioritetų. Todėl ataskaitoje įvertinti 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos veiksmų programų rodikliai, kurių skaičius ribotas, bei pasiūlyti papildomi nacionaliniai rodikliai, kurie gali būti naudojami vidiniams priežiūros ir vertinimo poreikiams.

Rodiklių ataskaitoje atsižvelgiama į atvirojo koordinavimo metodo proceso tarp ES valstybių narių rodiklius švietimo ir mokslo srityse. Šis poreikis atsirado glaudžiau derinant ES struktūrinių fondų paramos panaudojimą su atnaujinta Lisabonos strategija ES ir nacionaliniu lygiu. Taip pat atsižvelgiama į valstybės biudžeto programų, kurių asignavimų valdytojas yra ŠMM, vertinimo kriterijus, kurie nuo 2006 m. skirstomi į efekto, rezultato ir produkto lygio kriterijus.

Kadangi veiklos valdymui ir rodiklių taikymui reikalingi papildomi empiriniai ir teoriniai darbai, rodiklių ataskaitoje pateikiami siūlymai dėl tokių darbų (nurodant jų pavadinimus, objektus ir siūlomą jų atlikimo laikotarpį).

Rodiklių vertinimo ataskaitos struktūra

Ši ataskaita suskirstyta į kelis skyrius. Pirmajame skyriuje nagrinėjamas rodiklių vaidmuo ES struktūrinės paramos valdyme: išskiriamos pagrindinės rodiklių paskirtys, pateikiamas veiklos ciklas ir rodiklių valdymo procesas, pristatomos rodiklių kategorijos, pateikiamas rodiklių vertinimo pagrindas. Antrajame skyriuje pateikiamas 2004-2006 m. BPD rodiklių vertinimas (įskaitant horizontalių sričių rodiklius), informacija apie atvirojo koordinavimo metodo rodiklius bei nacionalinius švietimo ir mokslo rodiklius, 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos veiksmų programų vertinimas. Pagaliau trečiame skyriuje pateikiamos ataskaitos išvados ir rekomendacijos dėl 2004-2006 m. BPD rodiklių švietimo ir mokslo srityje bei dėl 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos švietimo ir mokslo srityje rodiklių. Pagaliau šiame skyriuje pateikiami siūlymai dėl empirinių tyrimų ir teorinių modelių. Papildoma informacija pateikiama prieduose (įskaitant 2004-2006 m. ir 2007-2013 m. rodiklių išaiškinimus, atitinkamai 4 ir 5 prieduose, detalizavus planuojamus finansuoti veiksmus iš 2007-2013 m. veiksmų programų bus naudinga tikslinti rodiklius ir tobulinti jų išaiškinimus). Be to, kartu su rodiklių ataskaita pateikiamas sudarytas rodiklių registras (MS Excel formatu) – jame pateikiami rodikliai ir su jais susijusi informacija.

1. RODIKLIŲ VAIDMUO

1.1. Europos Sąjungos struktūrinės paramos rodiklių paskirtis

Kaip nustatyti, ar ES struktūrinė parama buvo panaudota tinkamai? Tai galima atlikti matuojant du faktus – pirma, parodant, kad parama pasiekė savo tikslus, kitaip tariant, jog ji buvo efektyvi. Antra, pademonstruojant, kad lėšos nebuvo švaistomos, t.y., buvo naudojamos ekonomiškai¹. ES struktūrinės paramos efektyvumas bei ekonomiškumas gali būti įvertintas naudojant rodiklių sistemą. Be rodiklių panaudojimo atskaitomybės tikslais, jie gali pasitarnauti tobulinant atskiras politikos proceso dalis – ypač planavimą bei įgyvendinimą. Tačiau pagrindinė rodiklių paskirtis yra veiklos rezultatų įvertinimas – jų pasiekimo laipsnio bei kainos nustatymas.

Šioje ataskaitoje nagrinėjamos svarbiausios rodiklių naudojimo paskirtys, kurios pavaizduotos 1 paveikslėlyje apačioje:

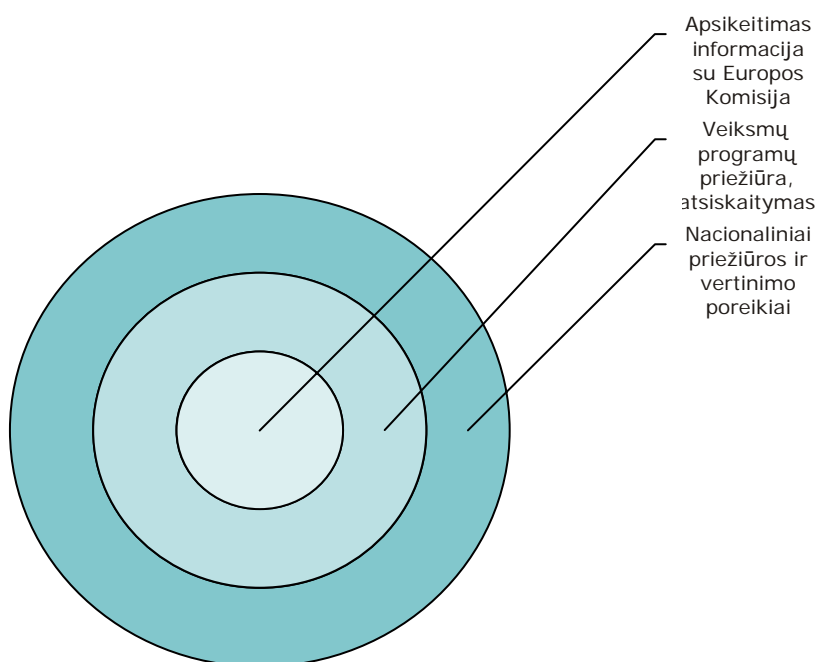
- apsikeitimas informacija su Europos Komisija;
- ES struktūrinės paramos veiksmų programų priežiūra ir atsiskaitymas Europos Komisijai;
- nacionaliniai priežiūros ir vertinimo poreikiai².

ES struktūrinių fondų reglamentų reikalavimai apsikeitimui informacija su Europos Komisija yra griežčiausi, truputį lankstesni reikalavimai dėl veiksmų programų rodiklių. Be to, rodikliai gali būti sudaromi remiantis nacionaliniais priežiūros ir vertinimo poreikiais.

¹ Molle W., *Evaluating the EU Cohesion Policy*, Paper for the RSA conference Leuven; 8-9 June 2006.

² DG Employment. *How to develop core indicators for ESF*. 10 December 2005.

1 paveikslėlis. Rodiklių naudojimo paskirtys

1.1.1. Apsikeitimas informacija su Europos Komisija

Apsikeitimas informacija su Europos Komisija reglamentuojamas Europos Komisijos reglamento³ (kitais įgyvendinimo reglamento), nustatančio detalias taisykles, projekte. Jame numatytas informacijos pateikimas pagal ES struktūrinių fondų paramos kategorijas bei pagal ESF rodiklius.

Išankstinis lėšų pasiskirstymas pagal ES struktūrinių fondų paramos kategorijas pateikiamas veiksmų programose (pagal pirmuosius tris kintamuosius, t.y. pagal prioritetines temas, finansavimo formą ir teritoriją). Galutinis išlaidų pasiskirstymas pateikiamas pagal visus kintamuosius (t.y. papildomai pagal ekonomines veiklas ir vietas). Tai reikalauja kiekvieną projektą priskirti prie tam tikros kategorijos. Tačiau tai gali būti atliekama ne paramos gavėjo, o įgyvendinančiosios institucijos ar tarpinės institucijos lygiu.

³ Commission Working Document, 15/02/2006, DRAFT, COMMISSION REGULATION (EC) No .../. of [...] setting out detailed rules for the application of Council Regulation (EC) N° .../... laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund and the Cohesion Fund and Regulation (EC) N° .../... of the European Parliament and of the Council on the European Regional Development Fund.

Suvestinė informacija pagal ESF rodiklius bus teikiama kiekvienais metais įgyvendinimo metu apie individus, dalyvaujančius ESF bendrai finansuojamose veiksmuose. Išankstinis šios informacijos įvertinimas ES struktūrinės paramos veiksmų programose nėra reikalingas.

1.1.2. Europos Sąjungos struktūrinės paramos veiksmų programų priežiūra ir atsiskaitymas Europos Komisijai

Tarybos reglamente dėl bendrųjų ES struktūrinių fondų paramos nuostatų⁴ numatyta, kad veiksmų programose prioritetų lygiu uždaviniai turi būti išreikšti kiekybiškai naudojant ribotą rodiklių pasiekimų ir rezultatų lygiu skaičių (36 straipsnis). Pagal juos valstybė narė turi atlikti priežiūrą ir atsiskaityti Europos Komisijai metinėse įgyvendinimo ataskaitose. Taip pat valstybės narės turi atsiskaityti Europos Komisijai pagal finansinius rodiklius (65 straipsnis).

ESF reglamento 4 straipsnyje numatyta, kad ESF bendrai finansuojamose veiksmų programose turi būti numatytas ribotas skaičius strateginių rodiklių, kurie turi atspindėti rodiklius, naudojamus atvirojo koordinavimo metodo procesuose (užimtumo, švietimo ir mokymo bei socialinės įtraukties srityse).⁵

1.1.3. Nacionaliniai priežiūros ir vertinimo poreikiai

Pagaliau rodikliai gali būti naudojami nacionaliniams priežiūros ar vertinimo poreikiams tenkinti. Kadangi ES struktūrinės paramos veiksmų programose bus pateiktas ribotas rodiklių skaičius, nacionaliniu lygiu gali būti naudojami papildomi rodikliai.

Palyginimams gali būti naudojami papildomi pagrindiniai rodikliai, priemonių lygiu gali būti naudojami papildomi pasiekimų ar rezultatų rodikliai. Taip pat naudinga naudoti finansinius ir proceso rodiklius, kurie nėra privalomi pagal ES struktūrinių fondų reglamentus (pvz., našumo rodikliai mokymo srityje, kurie leistų palyginti vieno asmens mokymo kaštus, arba įgyvendinimo terminų rodikliai).

Taip pat rodikliai gali būti naudingi atliekant ES struktūrinės paramos vertinimą (išankstinį, strateginį ar operacinį einamąjį, paskesnįjį). ESF reglamento 4 straipsnyje numatyta, kad reikalinga atlikti ESF indėlio į Europos užimtumo strategiją bei į Bendrijos uždavinius socialinės įtraukties ir švietimo srityje vertinimą. Kadangi šie atvirojo koordinavimo metodo procesai turi atitinkamus uždavinius ir rodiklius (dažniausiai konteksto ar poveikio lygiu), būtų naudinga šiuos svarbiausius rodiklius naudoti nacionalinėje rodiklių sistemoje.

⁴ Ten pat.

⁵ Šios nuostatos problema yra ta, kad atvirojo koordinavimo proceso rodikliai yra konteksto ir poveikio lygio, ir todėl juos sudėtinga naudoti pasiekimų ir rezultatų lygiu, kaip numatyta Tarybos reglamente dėl bendrųjų nuostatų.

1.2. Veiklos ciklas ir rodiklių valdymo procesas

Supaprastintas veiklos ciklas ir rodiklių valdymo procesas yra pavaizduotas 1 lentelėje apačioje. Visi šio proceso etapai suskirstyti į tris svarbiausius etapus.

1 lentelė. Veiklos ciklas ir rodiklių valdymo procesas

Uždaviniai	Rodikliai	Veiklos vertinimas
Nustatyti įvairaus lygio uždavinius (bendruosius, specifinius)Nustatyti veiksnius, darančius įtaką uždavinių pasiekimui (loginis modelis)Nustatyti veiksmus ir išteklius, reikalingus uždaviniams pasiekti	Išmatuoti svarbiausius uždavinius ir išreikšti juos kiekybiškaiPerkelti ir pritaikyti rodiklius projektų lygiu	Surinkti kokybiškų duomenų veiklai dokumentuotiAnalizuoti duomenis remiantis loginiu modeliuNaudoti vertinimo rezultatus sprendimams priimti

Uždaviniai

Programuojant ES struktūrinių fondų paramą nustatomi įvairaus lygio uždaviniai (nuo bendrųjų iki specifinių) bei veiksmai ir ištekliai, reikalingi uždaviniams pasiekti. Be to, reikalingas loginis modelis (modeliai), nustatantis (vidaus ar išorės) veiksnius, darančius įtaką uždavinių pasiekimui.

Rodikliai

Reikalinga išreikšti svarbiausius uždavinius kiekybiškai, nurodant jų siekiamą padėtį. Visi rodikliai turi sudaryti nuoseklią sistemą (plačiau 1.3 poskyris, 2 paveikslas). Taip pat reikalinga rodiklius tinkamai perkelti ir pritaikyti projektų lygiu.

Veiklos vertinimas

Įgyvendinimo metu reikalinga matuoti uždavinių pasiekimą pagal rodiklius, dokumentuoti veiklą remiantis surinktais duomenimis. Taip pat reikalinga vertinti duomenis naudojant loginį modelį. Pagaliau reikalinga naudoti veiklos vertinimo rezultatus sprendimams priimti (skirstant finansinius išteklius, tobulinant programos ar jos sudedamosios dalies sudarymą ir įgyvendinimą).

Pagal šiuos rodiklių valdymo proceso etapus bus sudarytas rodiklių vertinimo pagrindas, kuris apims šiuos kriterijus (žr. 1.4. dalį apačioje):

- uždavinių ir rodiklių santykis;
- detalus rodiklių sudarymas;
- rodiklių taikymas įgyvendinimo metu.

Tačiau prieš pristatant rodiklių vertinimo pagrindą, reikalinga pristatyti ES struktūrinės paramos rodiklių kategorijas, kurios bus taikomos 2007-2013 m. programiniu laikotarpiu.

1.3. Rodiklių kategorijos

Visi rodikliai skirstomi į kelias kategorijas:

- programos, prioriteto, priemonių;
- konteksto ir veiklos;
- finansiniai ir fiziniai;
- poveikio, rezultatų, pasiekimų;
- pagrindiniai;
- ES ir kiti nacionaliniai;
- Informacijos apsisikeitimo rodikliai;
- pradiniai ir siekiami.

Sudarant rodiklių sistemą reikalinga suderinti skirtingas rodiklių kategorijas.

Programos rodikliai yra visų programos rodiklių sąrašas. Programos rodikliai skirstomi į konteksto ir veiklos rodiklius. **Konteksto** (angl. *context*) **rodikliai** matuoja programos socialinį ir ekonominį kontekstą (arba aplinką) ir jos pokyčius valstybės narėse, kurios gauna ES struktūrinę paramą. Konteksto rodikliai dažniausiai yra makroekonominiai ir strateginės veiklos rodikliai, kurie mažai priklauso nuo veiksmų programos įtakos trumpu laikotarpiu. **Veiklos** (angl. *performance*) **rodikliai** matuoja programos įtaką. Visi veiklos rodikliai gali būti skirstomi į:

- **finansinius rodiklius**: jie matuoja finansinius išteklius (įsipareigojimus ir išlaidas), skirtus veiksmų programoms;
- **fizinius rodiklius**: jie matuoja fizinius pasiekimus, rezultatus ir poveikį.

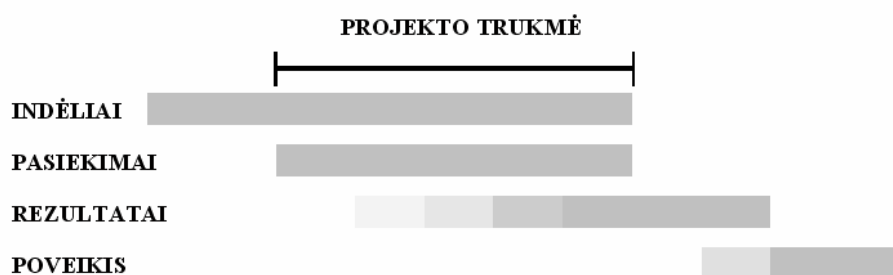
Fiziniai rodikliai skirstomi į šiuos rodiklių lygius:

- **poveikio rodiklius**, kurie matuoja ilgo laikotarpio padarinius (naudą/žalą) visoms tikslinėms grupėms, kurie susiję su finansuojama programa (pvz., mokymasis visą gyvenimą, jaunimo užimtumo lygis). *Specifinius* poveikio rodiklius galima išmatuoti po veiksmų užbaigimo praėjus tam tikram laikui, ir jų ryšys su įgyvendintais veiksmais yra netiesioginis. Taigi, šių rodiklių negali pateikti paramos gavėjai, jie apskaičiuojami tik atliekant tam tikrus tyrimus. *Bendruosius* poveikio rodiklius galima skaičiuoti įgyvendinimo metu ne pagal programos informacijos, o išorinius informacijos šaltinius (dažniausiai statistikos duomenis).
- **rezultato rodiklius**, kurie vidutiniu laikotarpiu matuoja tarpinius padarinius (naudą/žalą), kuriuos patiria tikslinė grupė dėl pasiekimų (pvz., po mokymų įsidarbinę, įgiję kvalifikaciją asmenys). Šie rodikliai apskaičiuojami tik baigus veiklas ir jų finansavimą. Informaciją pagal pasiekimo rodiklius gali pateikti tik paramos gavėjas (įgyvendinančioji agentūra). Be to, šie rodikliai yra apskaičiuojami atliekant ir tikslinių grupių tyrimus.
- **pasiekimo rodiklius**, kurie trumpu laikotarpiu matuoja tiesioginę naudą/žalą tikslinei grupei, kuri atsiranda įgyvendinus finansuojamus veiksmus ar jų metu (pvz., parengtos programos, išmokyti dalyviai). Kitaip tariant, pasiekimo rodikliais yra laikoma

visa, kas pirmiausia arba tiesiogiai sukuriama naudojant programai skirtas lėšas. Informaciją pagal pasiekimo rodiklius gali pateikti tik paramos gavėjas (įgyvendinančioji agentūra).

Jeigu pasiekimo rodikliai skaičiuojami įgyvendinimo metu remiantis projektų informacija, tai rezultato rodikliai skaičiuojami ir įgyvendinimo metu, ir jam pasibaigus (remiantis ne tik projektų informacija, bet ir apklausų, kitos informacijos šaltiniais). Poveikio rodikliai skaičiuojami įgyvendinimui pasibaigus, išskyrus konteksto rodiklius, kurie gali būti skaičiuojami ir įgyvendinimo metu remiantis išoriniais informacijos šaltiniais. 2 paveikslėlyje apačioje pavaizduoti projektų pasiekimai, rezultatai ir poveikis bei jų išsidėstymas laike.

2 paveikslėlis. Rodiklių matavimas projektų metu ir jiems pasibaigus

Santykis tarp finansinių ir fizinių rodiklių (pasiekimo, rezultato, poveikio) turi leisti įvertinti tiek projekto, tiek programos našumą.

Našumas – tai santykis tarp programos ar jos dalies finansinių ir kitų sąnaudų ir pasiekimų (taip pat kartais rezultatų). Našumą galima didinti didinant pasiekimus (sąnaudoms nesikeičiant) arba mažinant sąnaudas (pasiekimams nesikeičiant) (pvz., mokymų kaina vienam projekto dalyviui).

Santykis tarp planuotų ir pasiektų fizinių rodiklių (poveikio, rezultatų, pasiekimo) turi leisti įvertinti projekto ir programos efektyvumą.

Efektyvumas – tai programos ar projekto tikslų pasiekimo laipsnis - pasiektų pasiekimų atitikimas planuotiems pasiekimams (pvz., projekto lygiu - faktiškai mokymuose dalyvavusių projekto dalyvių skaičius palyginus su planuotu), planuotų rezultatų pasiekimo laipsnis (pvz., programos lygiu – mokymus baigusių projekto dalyvių įsidarbinimo lygis palyginus su planuotu). Toks efektyvumas vertinamas darant dvi prielaidas. Pirmą, jog įgyvendinus planuotas programos arba projekto priemones tam tikra problema bus išspręsta. Antra, šių priemonių įgyvendinimo rezultatai tiksliai numatyti siekiamų rodiklių kiekybinėse išraiškose. Taigi suplanuotų rodiklių pasiekimas leidžia teigti, jog problemos buvo išspręstos, t.y., programa arba projektas buvo efektyvus.

Galima išskirti atskiras programos (ir fizinių) rodiklių grupes:

- **prioritetų rodiklius**: tai yra svarbiausioji ir gausiausioji rodiklių grupė, nes ES struktūrinės paramos veiksmy

programose privaloma pateikti rodiklius prioritetų lygiu. Sujungus skirtingų prioritetų rodiklius galima sudaryti programos rodiklius (pvz., projektų skaičius, sukurtų darbo vietų skaičius, mokytų naudos gavėjų skaičius).

- **priemonių rodiklius**: tai yra papildomi rodikliai, kurie pateikiami priemonės lygiu. Kadangi 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos veiksmų programose nereikalinga pateikti priemonių, papildomi priemonių rodikliai galės būti pateikiami programų prieduose, kuriuos planuojama rengti kiekvienam prioritetui. Todėl visi priemonių rodikliai bus nacionaliniai rodikliai. Jie galėtų būti sudaromi pasiekimų ar net rezultatų lygiu pagal atskiras prioritetų priemones, jie gali apimti ir finansinius/fizinius rodiklius.

Be prioritetų ir priemonės rodiklių programos rodikliai gali apimti (strateginius) poveikio lygio rodiklius, kurie daugiau atitinka ne veiklos, o konteksto rodiklius.

Visi programos rodikliai gali būti skirstomi į ES ir nacionalinius rodiklius. **ES rodikliai** yra tie rodikliai, kurie pateikiami ES struktūrinės paramos veiksmų programose bei pagal juos bus atsiskaitoma Europos Komisijai įgyvendinimo ataskaitose. Kaip minėta, ES rodiklių skaičius turi būti ribotas, jie turi būti pateikiami pagal prioritetus pasiekimų ir rezultatų lygiu.

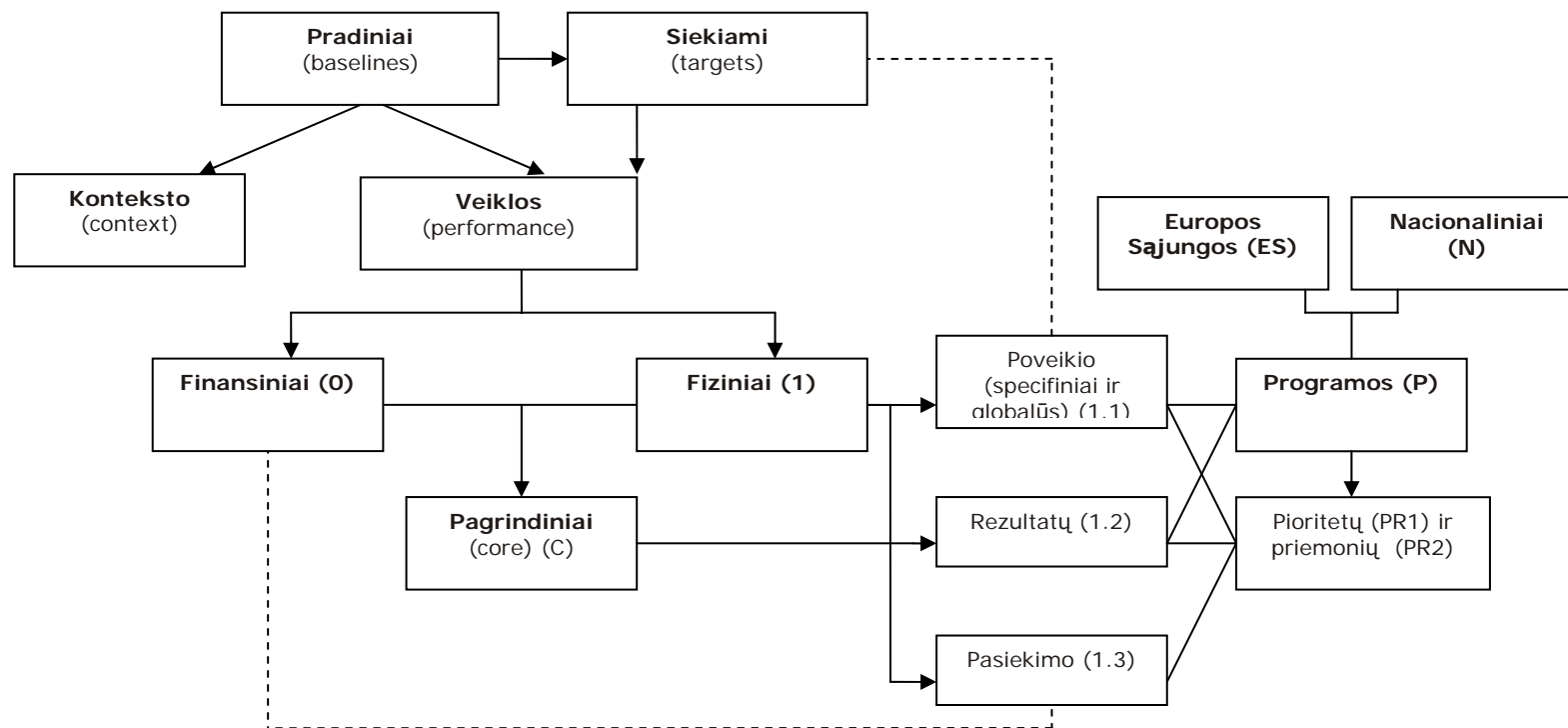
Daugelis ES rodiklių gali būti pagrindiniais (angl. core) rodikliais. Jie gali būti sujungiami aukštesniu lygiu ir pagal juos palyginamos skirtingos veiksmų programos ar jų prioritetai. Taip pat pagrindiniais rodikliais gali būti laikomi tie rodikliai, kurie yra labai svarbūs (matuoja prioritetinius uždavinius) bei jiems skiriama žymi visų programos ar prioriteto išlaidų dalis.

Nacionaliniai rodikliai bus visi likę (ne ES) programos rodikliai, kurie bus naudojami pagal nacionalinius priežiūros ir vertinimo poreikius. Nacionalinių rodiklių skaičius gali būti didesnis, tačiau reikėtų vengti pernelyg didelio rodiklių skaičiaus, kad nebūtų sukuriama aukštas darbo krūvis programos vadybininkams ir paramos gavėjams.

Taip pat rodikliai skirstomi į **pradinius rodiklius** (angl. baselines) ir **siekiamus rodiklius** (angl. targets), kurie turi būti išreikšti kiekybiškai. Pradiniai rodikliai rodo pradinę programos (prioriteto, priemonės) padėtį prieš jos įgyvendinimo pradžią. Jie taikomi aukštesniu lygiu (rezultatų, poveikio), nėra įmanoma pateikti pradinių rodiklių pasiekimų kartais ir rezultato lygiu. Siekiami rodikliai nustatomi visais programos lygiais (prioritetų, priemonių). Jie rodo galutinę programos įgyvendinimo padėtį (pvz., 2013 m.). Pagal siekiamus rodiklius įgyvendinimo metu matuojama veiksmų programos įgyvendinimo pažanga ir atsiskaitoma Europos Komisijai. Kiek įmanoma, visi uždaviniai turi būti kiekybiškai išreikšti, nustatant jų siekiamus rodiklius. Tačiau gali būti neįmanoma įvertinti kiekybiškai tam tikrų uždavinių.

Taip pat atskirai galima išskirti **informacijos apsikaitimo rodiklius**. Europos Komisijos įgyvendinimo ataskaitoje numatyti ESF rodiklių pogrupiai, pagal kuriuos reikalinga pateikti duomenis Europos Komisijai (2 lentelė).

3 paveikslėlis. ES struktūrinių fondų rodiklių kategorijos bei sąsajos tarp jų

Pastaba: šiame paveikslėlyje pateikiami tik ES struktūrinių fondų rodikliai. Kiti rodikliai (atvirojo koordinavimo metodo ar nacionalinio biudžeto) pateikiami kitose ataskaitos dalyse.

2 lentelė. Rodiklių pogrupiai, naudotini teikiant duomenis Europos Komisijai

Asmenų skaičius per metus	Nauji, likusieji iš praeitų metų, nebedalyvaujantys
Asmenų pasiskirstymas pagal lytį	Vyrai, moterys
Asmenų pasiskirstymas pagal statusą darbo rinkoje	Užimtieji (visi, iš jų: patys save įdarbinusieji), patys save įdarbinusieji, bedarbiai (visi, iš jų: ilgojo laikotarpio), ilgojo laikotarpio bedarbiai, neaktyvūs (visi, iš jų: besimokantys, pensininkai, laikinai nedarbingi, namų šeimininkės, kiti), neaktyvūs besimokantys, metę verslą.
Asmenų pasiskirstymas pagal amžių	Jaunimas (15-24 m.), vyresnio amžiaus asmenys (55-64 m.)
Asmenų pasiskirstymas pagal pažeidžiamas grupes	Mažumos, imigrantai, neįgalieji, kitos pažeidžiamųjų grupės
Asmenų pasiskirstymas pagal išsilavinimą	Pradinis ir pagrindinis (ISCED 1-2), vidurinis (ISCED 3), pavidurinis neaukštasis (ISCED 4), aukštasis (ISCED 5-6)

Tai yra vieno pasiekimo rodiklio (asmenų, kurie dalyvavo ESF bendrai finansuojamuose veiksmuose, skaičius) pogrupiai.

1.4. Rodiklių vertinimo pagrindas

2004-2006 m. BPD rodikliams įvertinti sudarytas vertinimo pagrindas. Jis apima 10 kriterijų, suskirstytų į tris temas – „Uždavinių ir rodiklių santykis“, „Detalus rodiklių sudarymas“ ir „Rodiklių taikymas įgyvendinimo metu“ (žr. 3 lentelę). Siekiant palyginti BPD 1.5, 2.4 ir 2.5 priemonių rodiklius tarpusavyje, rodiklių kokybę įvertinama ir kiekybiškai, už kiekvieno kriterijaus atitikimą suteikiant iki 10 balų. Formuluojuodami rodiklių vertinimo pagrindą bei vertinant rodiklius buvo atsižvelgiama į rodiklių paskirtį, ES struktūrinių fondų reglamentų nuostatas dėl rodiklių bei gerąją rodiklių sudarymo praktiką ir dažniausiai pasitaikančias klaidas. Detali vertinimo pagrindo analizė pateikiama 1.4.1 – 1.4.3 poskyriuose (dėstymo seka tokia pati kaip 3 lentelėje).

3 lentelė. Rodiklių vertinimo kriterijai

Pavadinimas	Vertinimo kriterijaus aprašymas	Vertė
1. Uždavinių ir rodiklių santykis	1.1. Ar rodikliai atitinka svarbiausius paramos uždavinius bei išteklių pasiskirstymą? 1.2. Ar atitinka SMART kriterijų „konkretus, specifiškas“ (angl. Specific)? 1.3. Ar integruotos horizontalios temos (lygios galimybės, informacinė visuomenė, tvari plėtra, regioninė politika)?	30
2. Detalus rodiklių sudarymas	2.1. Ar aiškiai apibrėžti rodikliai? 2.2. Ar atitinka SMART kriterijus „išmatuojamas“ (angl. Measurable) ir „pasiekiamas“ (angl. Achievable). 2.3. Ar tinkami rodiklių lygiai (poveikio, rezultatų, pasiekimo)? 2.4. Ar nustatyti rodiklių pogrupiai, pagrindiniai rodikliai, kurių informacija gali būti agreguojama?	40

Pavadinimas	Vertinimo kriterijaus aprašymas	Vertė
3. Rodiklių taikymas įgyvendinimo metu	3.1. Kaip rodikliai buvo pritaikyti ir nuleisti į projektų lygį?	30
	3.2. Ar atitinka SMART kriterijus „patikimas“ (angl. Reliable) ir „pateikiamas periodiškai ir laiku“ (angl. Timed)?	
	3.3. Ar ir kiek rodikliai tobulinami įgyvendinimo metu (išaiškinami, keičiami, papildomi, t.t.)	
Iš viso		100

1.4.1. Uždavinių ir rodiklių santykis

Pirmiausia rodikliai vertinami santykio su programos/BPD priemonės uždaviniais požiūriu (3 lentelėje 1 skiltis). Rodikliai turi atitikti svarbiausius paramos uždavinius bei išteklių pasiskirstymą. Jie privalo atspindėti maždaug $\frac{3}{4}$ finansuojamos veiklos, t.y., tik maždaug ketvirtis veiklos pagal finansinį svorį gali likti neapibrėžta rodikliais⁶. Uždavinių ir rodiklių santykis vertinamas ir vienu iš SMART kriterijų – *konkretumo, arba specifiškumo* (angl. **Specific**). Tai reiškia, jog rodikliai turi būti glaudžiai susieti su iškeltais programos tikslais ir uždaviniais, matuoti tik tai, ko siekiama finansuojama veikla, kas yra aktualu. Lengvai kiekybiškai išreiškiami uždaviniai padeda suformuluoti specifiškus rodiklius. Tuo tarpu daugiamatiai, daug kokybinių charakteristikų turintys uždaviniai paprastai lemia rodiklių specifiškumo stygių. Ypač specifiški rodikliai gali būti lengvai įžvelgiami tikslo ar uždavinio formuluotėje.

Į programų uždavinius paprastai yra integruotos vadinamosios horizontalios temos: lygios galimybės, informacinė visuomenė, tvari plėtra, regioninė politika. Šių sričių parametrai privalo būti įtraukti ir į rodiklius. Horizontaliosioms sritims įvertinti nepatartina kurti atskiros rodiklių sistemos. Tuo atveju, kai matuojama veikla turi reikšmingos įtakos horizontaliajai sričiai, svarbu rodiklius papildyti tai atspindinčiais pogrupiais, tokiais kaip lytis, statusas darbo rinkoje, amžiaus grupė, išsilavinimas ir pan. (plačiau 2.1.4 poskyryje).

1.4.2. Detalus rodiklių sudarymas

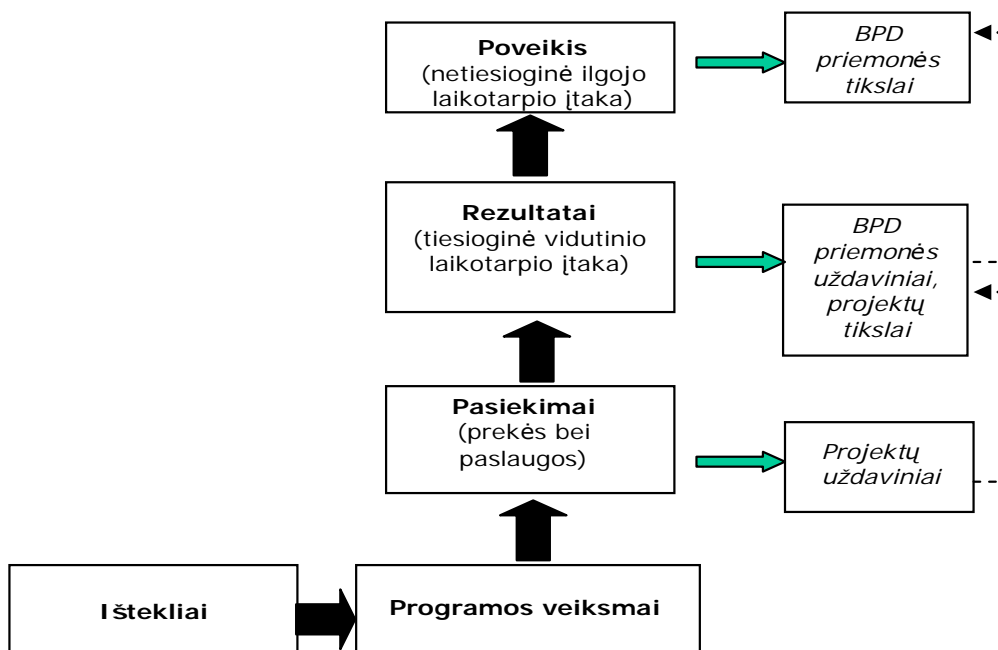
Įvertinus uždavinių ir rodiklių santykį, toliau analizuojami rodiklių sandaros klausimai – t.y., rodiklių apibrėžimų ir matavimo metodologijos aiškumas, siektinų reikšmių tinkamumas, rodiklių priskyrimo lygiams pagrindimas bei rodiklių parengimas agregavimui (3 lentelėje 2 skiltis). Ypač didelę reikšmę rodiklių taikymui turi jų apibrėžimo aiškumas. Tiek politikos formuotojai,

⁶Tavistock Institute. The Evaluation of Socio-Economic Development. The Guide, 2003
<<http://www.evaled.info/page.aspx?id=gui61>>

tiesios paramos gavėjai turi vienodai interpretuoti rodiklio reikšmę. Trumpų raštiškų rekomendacijų pateikimas visiems projekto vykdytojams turėtų padėti pasiekti aukštesnę priežiūros duomenų kokybę. Rodiklių sudarymas vertinamas ir pagal du SMART kriterijus - išmatuojamumą (angl. *Measurable*) bei pasiekiamumą (angl. *Achievable*). Išmatuojami yra tie rodikliai, kurie išreiškiami kiekybiškai. Praktiniai rodiklių matavimo būdai bei statistiniai metodai turi būti vienareikšmiškai apibrėžti, o rodiklių apskaičiavimo kaina turi būti proporcinga jų naudai. Siekiamas rodiklio dydis turi kelti iššūkį, bet tuo pačiu būti realistiškas ir pagrįstas.

Rodiklių priskyrimas lygiams (poveikio, rezultatų, pasiekimo) yra gana nevienareikšmiškas. Tačiau galima išskirti keletą kriterijų, pagal kuriuos atliekamas šis skirstymas. Pasiekimo rodikliais yra laikoma visa, kas pirmiausia arba tiesiogiai sukuriamą naudojant programai skirtas lėšas. Todėl šiems rodikliams būdinga materiali išraiška, jie apskaičiuojami trumpuoju programos laikotarpiu. Pasiekimo rodikliai turi būti stipriai susieti su projektų tikslais. Rezultato rodikliai vidutiniu laikotarpiu matuoja tarpinius padarinius, sukurtus naudojant pasiekimus. Šie rodikliai turi būti susieti su programos uždaviniais bei projektų tikslais (BPD atveju). Poveikio rodikliai matuoja ilgo laikotarpio padarinius. Taigi šiuos rodiklius galima apskaičiuoti tik praėjus tam tikram laikui po programos baigimo. Jie turi būti susiję su programos tikslais. Rodiklių lygių ryšys su programų bei projektų tikslais ir uždaviniais pateikiamas grafiškai (4 pav.).

4 paveikslėlis. Rodiklių lygiai BPD atveju

1.4.3. Rodiklių taikymas įgyvendinimo metu

Galiausiai rodikliai vertinami jų taikymo įgyvendinimo metu požiūriu – t.y., rodiklių naudojimas projektu lygyje, rodiklių statistinis patikimumas, rodiklių pateikimo periodiškumas ir savalaikiškumas, rodiklių tobulinimo praktika (3 lentelėje 3 skiltis). Sprendimas programos rodiklius taikyti projekto lygyje turi būti priimamas daugiausia atsižvelgiant į rodiklių lygį. Pasiekimo rodiklius gali pateikti tik paramos gavėjai (įgyvendinančios institucijos), todėl informacija apie šiuos rodiklius ir turi būti renkama tik projektų lygyje. Rezultato rodiklius gali pateikti paramos gavėjai, tačiau šie rodikliai gali būti apskaičiuojami atliekant ir naudos gavėjų tyrimus. Taigi rezultato rodiklius taip pat galima naudoti projektų lygyje. Tuo tarpu poveikio rodiklių projektų įgyvendintojai negali pateikti, jie apskaičiuojami tik atliekant specialius tyrimus. Todėl poveikio rodikliai negali būti naudojami projektų lygiu.

Vertinama, ar rodikliai atitinka SMART kriterijus „patikimas“ (angl. *Reliable*) ir „pateikiamas periodiškai ir laiku“ (angl. *Timed*). Patikimumas apibūdinamas statistine prasme - pakartotinai apskaičiuotas rodiklis turi būti toks pat, kaip ir pirmąkart. Patikimumą sukuria vienareikšmiška bei nekintanti duomenų rinkimo metodologija, parankūs duomenų rinkimo ir apdorojimo instrumentai, aukšta darbuotojų kvalifikacija. Patikimumą didina įvairesnių duomenų rinkimo būdų bei šaltinių naudojimas. Pagal kitą SMART kriterijų, rodikliai naudingi tik tuomet, kai jie gali teikti informaciją apie veiksmų pažangą periodiškai ir laiku. Pasiekimų lygio rodikliai gali būti teikiami sąlyginai dažnai – t.y., visą projekto ar programos vykdymo laikotarpį. Rezultato rodikliai galutinai gali būti apskaičiuojami tik baigus projekto ar programos veiklas ir jų finansavimą. O poveikio rodiklius galima išmatuoti po veiklų užbaigimo praėjus tam tikram laikui.

2. RODIKLIŲ VERTINIMAS

2.1. 2004-2006 m. BPD priemonių (1.5, 2.4, 2.5) rodikliai

2.1.1. BPD 1.5 priemonės „Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra“ rodikliai

BPD 1.5 priemonės rodikliais matuojama parama projektams, susijusiems su sukurtomis darbo vietomis bei naujais ar modernizuotais infrastruktūros objektais. BPD 1.5 priemonės tikslė bei uždaviniuose akcentuojamas paslaugų kokybės didinimas, tačiau tiek poveikio, tiek rezultato rodikliuose „Sukurtos papildomos darbo vietos“ ir „Bendrai sukurtos darbo vietos“ nepakankamai atspindėtas kokybinis paslaugų aspektas, t.y., ar buvo pagerinta švietimo kokybė bei prieinamumas, ar sumažinti teritoriniai paslaugų lygio skirtumai ir pan. Pasiekimo rodikliai „Modernizuotų žmogiškųjų išteklių plėtos institucijų skaičius“ ir „Naujų žmogiškųjų išteklių plėtos infrastruktūros objektų skaičius“ nepakankamai tiksliai atspindi pasiekimus, nes žmogiškųjų išteklių plėtos institucijos bei objektai specifikuoti remiamose veiklos srityse pagal naudos gavėjus arba funkcijas, t.y., infrastruktūra *neįgaliesiems*, *„iškritimo“ prevencijos* infrastruktūra, *profesinio mokymo, mokslo ir studijų* infrastruktūra, *mokymosi visą gyvenimą* infrastruktūra ir kita. Tuo tarpu rodikliais bendrai skaičiuojami infrastruktūros objektai arba modernizuotos institucijos, neklasifikuojant jų pagal naudotojus ar funkcijas. Taigi taikant esamus rodiklius neįmanoma įvertinti investicijų įtakos atskiroms socialinėms grupėms arba problemoms.

Rodikliai, matuojantys sukurtas darbo vietas, skaidomi į vyrų bei moterų pogrupius. Vadinasi, integruota tik lyčių lygybės sritis, tuo tarpu BPD 1.5 priemonės tikslė bei uždaviniuose ypač pabrėžiamas siekis mažinti regioninius skirtumus bei gerinti sąlygas neįgaliesiems. Pastarosios horizontalios sritys neturi rodiklių pogrupio, taigi poveikis regioninių skirtumų mažinimui bei neįgaliesiems BPD 1.5 priemonės įgyvendinimo metu nėra matuojamas.

Remiantis BPD priedu, *„Bendro sukurtų darbo vietų skaičiaus rodiklis apima visas tiesiogines darbo vietas, sukurtas pagal remiamuose projektuose, įskaitant laikinąsias darbo vietas statybos sektoriuje“*. Kaip matyti iš šio apibrėžimo, rodiklis gali būti įvairiai interpretuojamas – pirma, nenurodyta, ar viena darbo vieta apima tik vieno etato ekvivalento darbo vietas, antra, neaišku, ar skaičiuojamos tik nuolatinės ar ir laikinosios darbo vietos (ne statybose), trečia, neaiški žodžio „tiesioginės“ sąvoka. Skaičiuojant sukurtas darbo vietas ypač aktualu pabrėžti tiesiogines ir netiesiogines darbo vietas – tiesioginės darbo vietos yra tos, kurios

sukuriamos tiesiogiai struktūrinių fondų intervencijų pagalba, o ne jų sukulto poveikio dėka, kaip netiesioginės. Iš rodiklių lygių akivaizdu, kad sukurtos papildomos darbo vietos turėtų būti netiesioginės, o bendrai sukurtos – tiesioginės, tačiau tai nurodyta tik viename iš šių rodiklių apibrėžimų (BPD priede), ir sąvoka „tiesioginės“ nedetalizuojama. Kadangi perėjimas nuo bendrai sukurtų darbo vietų apskaičiavimo prie papildomai sukurtų darbo vietų apskaičiavimo vertinant intervencijas yra labai svarbus⁷, jų išaiškinimas BPD priede nepakankamas.

Finansų ministerijos pateiktas bendrų darbo vietų bei papildomų darbo vietų išaiškinimas⁸ neišsprendžia šių rodiklių apibrėžtumo problemų. Skaičiuojant bendrai sukurtų darbo vietų rodiklį pagal Finansų ministerijos pateiktą metodiką, kyla problemų atskiriant tiesiogiai sukurtas darbo vietas nuo netiesiogiai sukurtų, nustatant išsaugotas dėl projekto veiklos darbo vietas, taip pat praktikoje ne visada aiškus nuolatinių darbo vietų santykis su laikinomis darbo vietomis. Išaiškiniame nepakankamai detalai numatyta atsiskaitymo dėl papildomų darbo vietų tvarka – t.y., nepaskirti šiuos rodiklius skaičiuojantys subjektai, nevienareikšmiškas atsiskaitymo už šį rodiklį laikas, nenumatytas įrodymų apie papildomai sukurtą darbo vietą pagrindas. Svarbu paminėti, kad išaiškiniame siūloma papildomai sukurtų darbo vietų skaičiavimo praktika yra mažai paplitusi. Šis rodiklis dažniausiai skaičiuojamas pajamų bei tiekėjų multiplikatorių⁹ pagalba.

Finansų ministro įsakyme „Dėl Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento rodiklių apskaičiavimo“¹⁰ buvo pateiktas bendrų ir papildomų darbo vietų skaičiavimo išaiškinimas. Pastarajame dokumente detalizuota „Papildomų darbo vietų rodiklio“ rinkimo tvarka, tačiau šis įsakymas iš esmės neišsprendžia anksčiau Finansų ministerijos pateikto išaiškinimo problemų.

„Naujų žmogiškųjų išteklių plėtros infrastruktūros objektų skaičius“ bei „Modernizuotų žmogiškųjų išteklių plėtros institucijų skaičius“ dėl išaiškinimo stokos taip pat interpretuojami skirtingai. Tarp paramos gavėjų nėra vieningo sutarimo, kas laikytina nauju objektu arba modernizuota institucija, todėl šių rodiklių vertė – abejotina. „Naujų žmogiškųjų išteklių plėtros infrastruktūros objektų“ bei „Modernizuotų žmogiškųjų išteklių plėtros institucijų“ rodiklių aiškinimas tobulinamas CPVA, tačiau labiau neformaliu lygiu, t.y., susitarimo būdu tarp atsakingų CPVA darbuotojų. Šiuo metu CPVA darbuotojai „Naujais <...> objektais“ laiko naujai statomus pastatus, o „Modernizuotomis <...> institucijomis“ – rekonstruotus pastatus bei įsigytą įrangą. CPVA iniciatyva modernizuotos institucijos bei nauji infrastruktūros objektai yra detalizuojami kiekybiškai – atitinkamai pagal rekonstruojamą plotą,

⁷ European Commission, MEANS handbooks, Evaluating the Contribution of the Structural Funds to Employment, 1996.

⁸ Priežiūros rodiklių išaiškinimas, atliktas Finansų ministerijos, su CPVA komentarais, neoficialus dokumentas, 2005-12-08.

⁹ Multiplikatorius – tai ekonominis koeficientas, rodantis kiek bendrai sukurtos darbo vietos generuoja papildomai sukurtų darbo vietų.

¹⁰ Dėl Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento rodiklių apskaičiavimo, Finansų ministro įsakymas Nr. 1K-254, 2006 m. liepos 13 d.

naujos įrangos vienetus arba komplektus. Tai naudingas išaiškinimas, pagal kurį galėtų būti apskaičiuojami visų projektų pasiekimai ir rezultatai. Tačiau šie kiekybiniai matavimai neteikia informacijos apie finansuojamos infrastruktūros funkcinių taikymą, pvz., naudojimo pagal paskirtį valandas ar besinaudojančių asmenų skaičių.

Visi BPD priemonės lygiu planuoti rodikliai nuo pasirašytų pagal sutartis skiriasi 70-80 proc. Modernizuotų žmogiškųjų išteklių plėtros institucijų skaičius turėtų būti viršytas 6-7 kartus. Tai galėjo lemti pernelyg kuklus planavimas ir sąlygos laisvai interpretuoti šio rodiklio sąvoką. Vertinant pagal pasirašytų sutarčių planus, likusieji rodikliai – „Naujų žmogiškųjų išteklių plėtros infrastruktūros objektų skaičius“ ir „Bendras sukurtų darbo vietų skaičius“ - bus nepasiekti.

Iš SFMIS informacija apie rodiklius gali būti prieinama, tačiau jos patikimumas nėra pakankamas. SFMIS teikiamų BPD 1.5 priemonės rodiklių kiekybinės išraiškos ne visada yra apskaičiuojamos naudojant tą pačią metodologiją. Pagrindinis informacijos apie rodiklius šaltinis yra paramos gavėjų ataskaitos ir mokėjimų prašymai. Paramos gavėjų noras ir gebėjimai teikti informaciją apie rodiklius yra sąlyginai žemi. Tai iš dalies lemia neparankūs rodiklių registravimo instrumentai (pvz., nepateikiamas tipinių rodiklių sąrašas, daug laiko reikalaujančios tarpinio vertinimo ataskaitos, kita). Paramos gavėjų pateikti duomenys gali būti tikrinami projekto įgyvendinimo metu, tačiau tokios patikros vietoje negali būti labai efektyvios dėl vieningo rodiklių apibrėžimo nebuvimo. Rodiklių patikimumą mažina ir tai, jog jiems apskaičiuoti nėra naudojama informacija iš papildomų šaltinių. Matuojant priemonės rezultatus būtų praktiška taikyti naudos gavėjų apklausas. Pastarosioms atlikti galima būtų numatyti lėšas, kurios būtų išmokamos paramos gavėjams po projekto įgyvendinimo.

Įgyvendinančioji institucija turi galimybę inicijuoti paramos teikimo sustabdymą, kai projekto vykdytojas neįgyvendina planuotų rezultatų (rodiklių). Pasiekimo ir rezultatų rodikliai laikomi teisiniais įsipareigojimais. Tačiau rezultatų lygio rodikliai neturi būti tiesiogiai siejami su išlaidų apmokėjimu paramos gavėjams. Rodikliai gali būti nepasiekti dėl vidinių problemų (susijusių su projekto sudarymu ir įgyvendinimu) bei išorės veiksnių, nuo kurių priklauso rezultatų pasiekimas. Taigi, siejant rezultato lygio rodiklių pasiekimą su mokėjimais, turi būti atsižvelgiama į planuotų rodiklių neįvykdymo priežastis.

Apibendrintas BPD 1.5 priemonės rodiklių įvertinimas pateikiamas 4 lentelėje žemiau.

4 lentelė. BPD 1.5 priemonės rodiklių vertinimas

Pavadinimas	Vertinimo kriterijaus aprašymas	Vertė	Vertinimo rezultatas	Pastabos
1. Uždavinių ir rodiklių santykis	1.1. Ar rodikliai atitinka svarbiausius paramos uždavinius bei išteklių pasiskirstymą? 1.2. Ar atitinka SMART kriterijų „konkretus, specifiskas“ (angl. Specific)? 1.3. Ar integruotos horizontalios temos (lygios galimybės, informacinė visuomenė, tvari plėtra, regioninė politika)?	30	20	1.1. Matuojama parama projektams, susijusiems su sukurtomis darbo vietomis bei naujais ar modernizuotais infrastruktūros objektais. BPD 1.5 priemonės tikslė bei uždaviniuose akcentuojamas paslaugų kokybės didinimas, tačiau tiek poveikio, tiek rezultato rodikliuose „Sukurtos papildomos darbo vietos“ ir „Bendrai sukurtos darbo vietos“ nepakankamai atspindėtas kokybinis paslaugų aspektas. Pasiekimo rodikliai „Modernizuotų žmogiškųjų išteklių plėtros institucijų skaičius“ ir „Naujų <...> objektų skaičius“ neteikia informacijos apie finansuojamos infrastruktūros naudotojus bei funkcinį taikymą, pvz., besinaudojančių asmenų skaičių, kas yra aktualu vertinant investicijų poveikį atskiroms socialinėms grupėms ar problemoms. 1.2. Dauguma 1.5 priemonės rodiklių iš dalies atitinka specifiškumo kriterijų, t.y., beveik 60 proc. uždavinių ir 90 proc. remiamų veiklų išreikštos rodikliais (plačiau žr. 1 priedą). 1.3. Yra rodiklių pogrupis vyrai/moterys Integruota tik lyčių lygybės sritis, tuo tarpu BPD 1.5 priemonės tikslė bei uždaviniuose ypač pabrėžiamas siekis mažinti regioninius skirtumus bei gerinti sąlygas neįgaliesiems.
2. Detalus rodiklių sudarymas	2.1. Ar aiškiai apibrėžti rodikliai? 2.2. Ar jie atitinka SMART kriterijus „išmatuojamas“ (angl. Measurable) ir „pasiekiamas“ (angl. Achievable). 2.3. Ar tinkami rodiklių lygiai? 2.4. Ar nustatyti rodiklių pogrupiai, pagrindiniai rodikliai, kurių informacija gali būti agreguojama?	40	10	2.1. BPD 1.5 rodikliai „Sukurtos papildomos darbo vietos“ ir „Bendrai sukurtos darbo vietos“ nepakankamai išaiškinti, o „Modernizuotų žmogiškųjų išteklių plėtros institucijų skaičius“ ir „Naujų <...> objektų skaičius“ visai neapibrėžti, todėl praktikoje interpretuojami skirtingai. 2.2. Visi rodikliai gali būti pamatuoti kiekybiškai, tačiau jų matavimo tikslumas priklauso nuo apibrėžimo detalumo. BPD priemonės lygiu planuoti rodikliai nuo pasirašytų pagal sutartis skiriasi 70-80 proc. Taigi siekiamos rodiklių kiekybinės išraiškos numatytos netiksliai. 2.3. Esami rodikliai atitinka savo lygį. Poveikio rodiklis „Sukurtos papildomos darbo vietos“ dėl išaiškinimo stokos gali atitikti rezultatų lygį, jei bus skaičiuojamos tik tiesiogiai sukurtos darbo vietos. 2.4. Sukurtų papildomų bei bendrai sukurtų darbo vietų skaičius (pastarasis pagal vyrus, moteris) yra agreguotinas tarp programų, tačiau šis agregavimas gali būti netikslus dėl darbo vietų skaičiavimo metodikos nevieningumo.

Pavadinimas	Vertinimo kriterijaus aprašymas	Vertė	Vertinimo rezultatas	Pastabos
3. Rodiklių taikymas įgyvendinimo metu	3.1. Kaip rodikliai buvo pritaikyti ir nuleisti į projektų lygį? 3.2. Ar rodikliai atitinka SMART kriterijus „patikimas“ (angl. Reliable) ir „pateikiamas periodiškai ir laiku“ (angl. Timed)? 3.3. Ar ir kiek rodikliai tobulinami įgyvendinimo metu (išaiškinami, keičiami, papildomi, t.t.)	30	20	3.1. Pagal Gaires paraiškų teikėjams paraiškose reikalinga nurodyti BPD priemones rodiklių rezultatų ir pasiekimo lygiu. Šių rodiklių išaiškinimas paramos gavėjams nėra pateikiamas. Projektų vykdytojai patys formuluoja ir teikia projekto lygio rodiklius. 3.2. Iš SFMIS informacija apie rodiklius gali būti prieinama, tačiau jos patikimumas nėra pakankamas. SFMIS teikiamų BPD 1.5 priemonės rodiklių kiekybinės išraiškos yra apskaičiuojamos naudojant skirtingą metodologiją. Naudos gavėjų motyvacija ir gebėjimai teikti rodiklius yra sąlyginai žemi. Tai iš dalies lemia neparankūs rodiklių registravimo instrumentai. Rodiklių patikimumą mažina ir tai, jog jiems apskaičiuoti nėra naudojama informacija iš papildomų šaltinių. 3.3. Rodikliai tobulinami projektų lygiu įvedant naujus. Taip pat darant neesminius pakeitimus (iki 10 proc. perskirstant lėšas).
Iš viso		100	50	

2.1.2. BPD 2.4 priemonės „Mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtojimas“ rodikliai

BPD 2.4 priemonės rodikliais matuojama parama projektams, susijusiems su naujų profesinio mokymo bei studijų (pirmos pakopos) programų rengimu, pedagogų, švietimo ekspertų, vertintojų, konsultantų, mokinių, studentų, „iškritusių“ iš bendrojo lavinimo mokyklų ir kai kurių suaugusiųjų grupių mokymu. Tuo tarpu dauguma remiamų veiklos sričių susiję su „metodų“, „modelių“, „mechanizmų“, „priemonių“, „sistemų“ kūrimu, tačiau ši veikla tiesiogiai neatspindėta BPD 2.4 priemonės rodikliuose (netiesiogiai gali būti vertinamas tik „metodų“, „mechanizmų“ ir kt., mažinančių „iškritimą“ iš bendrojo lavinimo sistemos, efektyvumas). BPD 2.4 priemonės poveikio rodiklis neatspindi pagrindinio priemonės tikslo.

Rodiklis „Išmokytojų naudos gavėjų skaičius“ skaidomas į vyrų/moterų pogrupius. Taigi, integruota tik lyčių lygybės sritis, nors tikėtina, kad mokymai darys poveikį visoms horizontalioms sritims.

Rodiklis „Išmokyti naudos gavėjai veiklos pabaigoje“ nepakankamai aiškiai apibrėžtas ir išaiškintas. Todėl jis skirtingai suvokiamas ir skaičiuojamas projektų įgyvendinimo metu. Pagal pasirašytas sutartis planuojamų išmokyti naudos gavėjų skaičius yra apie 60 kartų didesnis. Didesnis naudos gavėjų skaičius nei planuota susijęs ir su nepakankamai aiškiai rodiklių apibrėžimu. Pavyzdžiui, išmokytojų naudos gavėjų skaičius bus viršytas dėl to, jog dauguma išmokytojų naudos gavėjų bus mokytis pagal nedidelės trukmės švietimo programas.

Rodikliai „Akreditavimui pateiktos profesinio mokymo/studijų programos“ ir „Akredituotos mokymosi/profesinio mokymo/studijų programos“ irgi nepakankamai tikslūs. Pirmasis rodiklis pradėtas interpretuoti kaip įregistravimui pateiktos programos, nes visas akreditavimo procesas trunka apie 8 metus. Be to, šis rodiklis taikomas tik naujoms programoms, esamų programų atnaujinimas buvo pradėtas matuoti pagal papildomus projektų lygio rodiklius.

Rodiklis „Švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų, gavusių Europos Sąjungos akreditaciją, skaičius“, buvo per ambicingas, ir jis nėra tinkamas BPD paramai matuoti dėl neįvykusios švietimo ir mokslo reformos. Todėl jį siekiama tikslinti, matuojant institucijas, gavusias teigiamą institucinį įvertinimą.

Pasiektų ir planuotų rodiklių neatitikimas susijęs ir su netiksliu planavimu. Remiantis tarpine BPD 2.4 priemonės įgyvendinimo ataskaita¹¹, pradėjus įgyvendinti projektus paaiškėjo, kad dalis projektų vykdytojų nerealiai ir neadekvačiai savo galimybėms numatė projekto rezultatų bei pasiekimų rodiklius.

Esami rodikliai atitinka savo lygį, tačiau tarp šių lygių nepakankamas nuoseklumas. BPD 2.4 priemonės rezultatai nevisiškai seka iš pasiekimų rodiklių. Išmokytų naudos gavėjų skaičiaus pasiekimo rezultatas paprastai yra dalis išmokytų asmenų, kurie įgijo naujas kvalifikacijas. Neformaliojo švietimo programose išmokytų naudos gavėjų skaičiaus rezultatas galėtų būti dalis išmokytų asmenų, kurie sėkmingai baigė šias programas ir gavo jų baigimo pažymėjimus. Tuo tarpu programų akreditacija nėra mokymo rezultatas - greičiau priešingai, nes tik akreditavus programas galima mokyti žmones formaliojo švietimo sistemoje.

Pagal Gaires paraiškų teikėjams paraiškose reikalinga nurodyti BPD priemonės rodiklį rezultatų ir pasiekimo lygiu. Rodiklių išaiškinimas paramos gavėjams nėra pateikiamas. Be to, paraiškų teikėjai atliekant tarpinį atsiskaitymą gali pasirinkti iš tipinių projekto lygio rodiklių¹², kurie naudojami tik nacionaliniu lygiu. Be to, paraiškų teikėjai gali teikti ir savo rodiklių formuluotę, pasirinkimas iš tipinių rodiklių sąrašo nėra privalomas.

Faktiniai fizinių įgyvendinimo rodiklių duomenys yra gaunami iš mokėjimo prašymų ir projektų įgyvendinimo ataskaitų. Projektų vykdytojai kas 3 mėnesius privalo teikti informaciją apie projekto įgyvendinimo eigą. Paramos gavėjų noras ir gebėjimai teikti informaciją apie rodiklius yra sąlyginai žemi. Tai iš dalies lemia neparankūs rodiklių registravimo instrumentai (pvz., nėra tikslaus tipinių rodiklių sąrašo, daug laiko reikalaujančios tarpinio vertinimo ataskaitos, kita). Jų pateikti duomenys gali būti tikrinami projekto įgyvendinimo metu ESF agentūroje arba patikrų vietose. Siekiant užtikrinti pateiktų įgyvendinimo rodiklių duomenų tikslumą ir atsekamumą, projektų vykdytojai privalo pateikti dokumentus, pagrindžiančius pasiektus rezultatus (mokymų dalyvių registracijos sąrašus su dalyvių parašais, mokymų ir susitikimų darbotvarkes bei

¹¹ Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento 2 prioriteto „Žmogiškųjų išteklių plėtra“ 2.4 priemonės „Mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtra“ pusmečio įgyvendinimo ataskaita, 2006 07 28 Nr. 2

¹² žr. 3 priedą.

dalomąją medžiagą, išduotų mokymų baigimo pažymėjimų pavyzdžius, sukurtų mokymo programų aprašus, parengtus ir išleistus leidinius, parengtą mokymo medžiagą, mokymų vertinimo anketų suvestines, tyrimų ataskaitas, priemonių įsigijimo ar įdiegimo dokumentus ir pan.)¹³. Rodikliams nėra naudojami duomenys iš kitų šaltinių (apklausoms atlikti galima numatyti lėšas, kurios galėtų būti išmokamos po projekto įgyvendinimo pabaigos). Iš SFMIS informacija apie rodiklius nėra prieinama dėl įvairių priežasčių (techninės problemos, nesuvesti duomenys apie rodiklius, t.t.). Todėl informacija renkama ir sujungiama rankiniu (t.y. ne elektroniniu) būdu ESF agentūroje. Tai mažina duomenų patikimumą.

BPD 2.4 priemonės rodikliai tobulinami įgyvendinimo metu (pvz., informuojami paramos gavėjai, kad parengtos programos turi būti teikiamos įregistravimui iki nustatytos datos), tačiau tik ribotu mastu. Dažniausiai rodiklių tobulinimas susijęs su projekto lėšų perkėlimu, kuris padėtų pasiekti planuotus rodiklius, vykdant paramos sutarties keitimus mažinant paraiškose nurodytus rodiklius daugiau kaip 10 proc.¹⁴

5 lentelė. BPD 2.4 priemonės rodiklių įvertinimas

Pavadinimas	Vertinimo kriterijaus aprašymas	Vertė	Vertinimo rezultatas	Pastabos
1. Uždavinių ir rodiklių santykis	1.1. Ar rodikliai atitinka svarbiausius paramos uždavinius bei išteklių pasiskirstymą? 1.2. Ar atitinka SMART kriterijų „konkretus, specifiskas“ (angl. Specific)? 1.3. Ar integruotos horizontalios temos (lygios galimybės, informacinė visuomenė, tvari plėtra, regioninė politika)?	30	20	1.1. Matuojama parama projektams, susijusiems su naujų profesinio mokymo bei studijų (pirmos pakopos) programų rengimu, pedagogų, švietimo ekspertų, vertintojų, konsultantų, mokinių, studentų, „iškritusiųjų“ iš bendrojo lavinimo mokyklų ir kai kurių suaugusiųjų grupių mokymu. Tuo tarpu dauguma remiamų veiklos sričių susiję su „metodų“, „modelių“, „mechanizmų“, „priemonių“, „sistemų“ kūrimu, tačiau ši veikla tiesiogiai neatspindėta BPD 2.4 priemonės rodikliuose (netiesiogiai gali būti vertinamas tik „mechanizmų“, „metodų“ ir kt., mažinančių „iškritimą“ iš bendrojo lavinimo sistemos, efektyvumas). BPD 2.4 priemonės poveikio rodiklis neatspindi pagrindinio priemonės tikslo. 1.2. BPD 2.4 priemonės rezultato rodikliai atitinka specifiškumo kriterijų - 2/3 uždavinių išreikšti rodikliai, tuo tarpu remiamos veiklos tik 1/5 atspindėtos pasiekimo rodikliuose (plačiau žr. 1 priedą). 1.3. Rodiklis „Išmokytojų naudos gavėjų skaičius“ skaidomas į vyrų/moterų pogrupius. Taigi integruota tik lyčių lygybės sritis, nors mokymai darys poveikį visoms horizontalioms sritims.

¹³ Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento 2 prioriteto „Žmogiškųjų išteklių plėtra“ 2.4 priemonės „Mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtra“ pusmečio įgyvendinimo ataskaita, 2006 07 28 Nr. 2

¹⁴ Ten pat.

Pavadinimas	Vertinimo kriterijaus aprašymas	Vertė	Vertinimo rezultatas	Pastabos
2. Detalus rodiklių sudarymas	2.1. Ar aiškiai apibrėžti rodikliai? 2.2. Ar jie atitinka SMART kriterijus „išmatuojamas“ (angl. M measurable) ir „pasiekiamas“ (angl. Achievable). 2.3. Ar tinkami rodiklių lygiai? 2.4. Ar nustatyti rodiklių pogrupiai, pagrindiniai rodikliai, kurių informacija gali būti agreguojama?	40	20	2.1. Rodiklis „Išmokyti naudos gavėjai veiklos pabaigoje“ nepakankamai aiškiai apibrėžtas ir išaiškintas. Todėl jis skirtingai suvokiamas ir skaičiuojamas projektų įgyvendinimo metu. Pagal pasirašytas sutartis planuojamų išmokyti naudos gavėjų skaičius yra apie 60 kartų didesnis. Rodikliai „Akreditavimui pateiktos <...> programos“ ir „Akredituotos <...> programos“ irgi nepakankamai tikslūs. Pirmasis rodiklis pradėtas interpretuoti kaip įregistravimui pateiktos programos, nes visas akreditavimo procesas trunka apie 8 metus. Be to, šis rodiklis taikomas tik naujoms programoms, esamų programų atnaujinimas nėra matuojamas. Rodiklis „Švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų, gavusių Europos Sąjungos akreditaciją, skaičius“, buvo per ambicingas ir tapo netinkamas dėl neįvykusios švietimo ir mokslo reformos. 2.2. Visi rodikliai gali būti pamatuoti kiekybiškai. Rodiklio „Išmokytojų naudos gavėjų skaičius“ siekiama kiekybinė išraiška yra per kukli. Planuojama mokyti kelis kartus daugiau naudos gavėjų nei buvo siekiama. Šis didesnis naudos gavėjų skaičius dalinai susijęs su nepakankamai aiškiu rodiklio apibrėžimu bei optimistiniu projektų vykdytojų planavimu. 2.3. Esami rodikliai atitinka savo lygį, tačiau tarp šių lygių nepakankamas nuoseklumas. BPD 2.4 priemonės rezultatai nevisiškai seka iš pasiekimų rodiklių. Išmokytojų naudos gavėjų skaičiaus pasiekimo rezultatas paprastai yra dalis šių išmokytojų asmenų, kurie įgijo naujas kvalifikacijas. Neformaliojo švietimo programose išmokytojų naudos gavėjų skaičiaus rezultatas galėtų būti dalis išmokytojų asmenų, kurie sėkmingai baigė šias programas ir gavo jų baigimo pažymėjimus. Tuo tarpu programų akreditacija nėra mokymo rezultatas - greičiau priešingai, nes tik akreditavus programas galima mokyti žmones formaliojo švietimo sistemoje. 2.4. Išmokytojų naudos gavėjų skaičius (pastarasis pagal vyrus, moteris) yra agreguotinas tarp programų, tačiau agregavimas taip pat problematiškas dėl šio rodiklio skaičiavimo metodikos nevienodumo.

Pavadinimas	Vertinimo kriterijaus aprašymas	Vertė	Vertinimo rezultatas	Pastabos
3. Rodiklių taikymas įgyvendinimo metu	3.1. Kaip rodikliai buvo pritaikyti ir nuleisti į projektų lygį?	30	15	3.1. Pagal Gaires paraiškų teikėjams paraiškose reikalinga nurodyti BPD priemonės rodiklių rezultatų ir pasiekimo lygiu. Rodiklių išaiškinimas paramos gavėjams nėra pateikiamas. Be to, paraiškų teikėjai atsiskaitydami už tarpinius projektų įgyvendinimo rezultatus gali pasirinkti iš tipinių projekto lygio rodiklių. Jų sąrašas yra neoficialus ir naudojamas tik nacionaliniu lygiu. Be to, paraiškų teikėjai gali teikti ir savo rodiklių formuluotę, pasirinkimas iš tipinių rodiklių sąrašo nėra privalomas.
	3.2. Ar rodikliai atitinka SMART kriterijus „patikimas“ (angl. Reliable) ir „pateikiamas periodiškai ir laiku“ (angl. Timed)?			3.2. Iš SFMIS informacija apie rodiklius nėra prieinama dėl įvairių priežasčių (techninės problemos, nesuvesti duomenys apie rodiklius, t.t.). Todėl informacija renkama ir sujungiama rankiniu (t.y., ne elektroniniu) būdu ESF agentūroje. Tai mažina duomenų patikimumą. Projekto vykdytojai kas 3 mėnesius privalo teikti informaciją apie BPD 2.4 priemonės projekto įgyvendinimo eigą. Siekiant užtikrinti pateiktą įgyvendinimo rodiklių duomenų tikslumą ir atsekamumą, projektų vykdytojai privalo pateikti dokumentus pagrindžiančius pasiektus rezultatus. Naudos gavėjų motyvacija ir gebėjimai teikti rodiklius yra sąlyginai žemi. Tai iš dalies lemia neparankūs rodiklių registravimo instrumentai (pvz., nėra tikslaus tipinių rodiklių sąrašo, daug laiko reikalaujančios tarpinio vertinimo ataskaitos, kita). Jų pateikti duomenys gali būti tikrinami projekto įgyvendinimo metu ESF agentūroje arba patikrų vietose. Nėra naudojama informacija iš kitų šaltinių.
	3.3. Ar ir kiek rodikliai tobulinami įgyvendinimo metu (išaiškinami, keičiami, papildomi, t.t.)			3.3. BPD 2.4 priemonės rodikliai tobulinami įgyvendinimo metu (pvz., informuojami paramos gavėjai, kad parengtos programos turi būti teikiamos įregistravimui iki nustatytos datos), tačiau tik ribotu mastu.
	Iš viso	100	55	

2.1.3. BPD 2.5 priemonės „Žmogiškųjų išteklių kokybės gerinimas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje“ rodikliai

BPD 2.5 priemonės rodikliais matuojama parama projektams, kurie susieti su naujų magistrantūros ir doktorantūros studijų programų kūrimu ir atnaujinimu bei tyrėjų kvalifikacijos tobulinimu. Šių projektų vertė sudaro apie 75 proc. visos BPD 2.5 priemonės lėšų. Rezultato lygiu matuojamas mokytojų asmenų įsidarbinimas, tačiau šis rodiklis nėra tikslus, 2.5 priemonės tikslas yra „didinti mokslininkų gebėjimus plėsti mokslines žinias tarptautiniu

lygmeniu [...] ir parengti specialistus, atitinkančius ekonomikos poreikius <...>¹⁵ sąsajos su įsidarbinimu pateikiamos tik aukščiausiu lygiu. Todėl rezultatų lygiu siūloma matuoti aukštesnę tyrėjų kvalifikaciją.

Horizontalios temos į BPD 2.5 priemonės rodiklius integruotos tik iš dalies (pogrupis pagal lytį, bet nėra pogrupio pagal pažeidžiamas grupes). Informacija išskaidoma pagal pogrupius, bet nėra sujungiami programos lygiu.

Rodiklis „Išmokyti naudos gavėjai veiklos pabaigoje“ nepakankamai aiškiai apibrėžtas, todėl jis gali būti skirtingai suvokiamas ir skaičiuojamas. Rodikliai „Akreditavimui pateiktos antrosios pakopos (magistrantūros) studijų/mokymo programos“ ir „Akredituotos antrosios pakopos (magistrantūros) studijų/mokymo programos“ nepakankamai tikslūs. Tačiau planuojama keisti BPD priedą, ir numatoma skaičiuoti naujas profesinio mokymo/studijų (antrosios pakopos) programas, pateiktas įregistravimui ir/arba įregistruotas valstybiniame studijų ir mokymo programų registre. Pereinant nuo „akreditavimui pateiktų“ ir „akredituotų“ programų matavimo prie „įregistravimui pateiktų“ ir „įregistruotų“, kiekybinės šių rezultatų išraiškos keisti neketinama¹⁶.

Atlikus informacijos apie fizinius įgyvendinimo rodiklius analizę, nustatyta, kad projektų paraiškose nurodyti projektų rezultatai ir pasekmės bei jų įgyvendinimo rodikliai tik iš dalies atitinka BPD 2.5 priemonės įgyvendinimo rodiklius¹⁷. Rodiklio „Išmokytojų naudos gavėjų skaičius“ siekiama kiekybinė išraiška yra per kukli (nes planuojama mokyti kelis kartus daugiau nei buvo siekiama, bet tai susiję ir su nepakankamai aiškiu rodiklių apibrėžimu). Rodiklio „Akredituotos antrosios pakopos (magistrantūros) studijų/mokymo programos“ siekiama išraiška irgi pernelyg maža. Rodiklis „Įsidarbinimo lygis praktinių mokymų programoms baigusiu tarpe“ nėra skaičiuojamas įgyvendinimo metu.

Faktiniai fizinių įgyvendinimo rodiklių duomenys yra gaunami iš mokėjimo prašymų ir projektų įgyvendinimo ataskaitų bei atliekamų patikrų vietoje. Kaip ir analizuotų BPD priemonių atveju, projekto vykdytojai kas 3 mėnesius privalo teikti informaciją apie BPD 2.5 priemonės projekto įgyvendinimo eigą. Siekiant užtikrinti pateiktų įgyvendinimo rodiklių duomenų tikslumą ir atsekamumą, projektų vykdytojai privalo pateikti dokumentus pagrindžiančius pasiektus rezultatus. Naudos gavėjų motyvacija ir gebėjimai teikti rodiklius yra sąlyginai žemi. Tai iš dalies lemia neparankūs rodiklių registravimo instrumentai (pvz., nepateikiamas tipinių rodiklių sąrašas, daug laiko reikalaujantis tarpinio vertinimo ataskaitos, kita), rodiklių išaiškinimo paramos gavėjams nebuvimas. Projektų administravimo departamento projektų vadovai, tikrindami mokėjimo prašymus, atsitiktine tvarka skambina mokymų

¹⁵ Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento priedas.

¹⁶ LR švietimo ir mokslo ministerija, Dėl Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento priedo pakeitimo, juodraštinis variantas, 2006-10-27

¹⁷ Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento 2 prioriteto „Žmogiškųjų išteklių plėtra“ 2.5 priemonės „Žmogiškųjų išteklių kokybės gerinimas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje“ pusmečio įgyvendinimo ataskaita, 2006 07 28 Nr. 2

dalyviams bei teiraujasi apie mokymų naudą, tikslingumą ir pan.¹⁸. Be šių atsitiktinių apklausų, nėra naudojama informacija iš kitų šaltinių (apklausoms atlikti galima numatyti lėšas, kurios galėtų būti išmokamos po projekto įgyvendinimo pabaigos). Iš SFMIS informacija apie rodiklius nėra prieinama dėl įvairių priežasčių (techninės problemos, nesuvesti duomenys apie rodiklius, t.t.).

Rodikliai tobulinami įgyvendinimo metu (pvz., informuojami paramos gavėjai, kad parengtos programos turi būti teikiamos įregistravimui iki nustatytos datos), tačiau tik ribotu mastu. Kai kuriais atvejais paraiškų rengimo etape buvo numatyti rodikliai, neatitinkantys projekto veiklų ar biudžeto. Ataskaitiniu laikotarpiu ESFA tvirtina keitimus, kurių tikslas yra atlikti biudžeto lėšų perskirstymą tarp išlaidų kategorijų, neviršijantį 10 proc., bei atlikti veiklų aprašymo patikslinimus, siekiant, kad paraiškoje numatyti rodikliai būtų pasiekti. Tačiau prognozuojama¹⁹, kad ateityje nebus išvengta esminių paramos sutarčių keitimo, kadangi planuoti projekto kiekybiniai rezultatai gali kisti daugiau kaip 10 procentų.

6 lentelė. BPD 2.5 priemonės rodiklių įvertinimas

Pavadinimas	Vertinimo kriterijaus aprašymas	Vertė	Vertinimo rezultatas	Pastabos
1. Uždavinių ir rodiklių santykis	1.1. Ar rodikliai atitinka svarbiausius paramos uždavinius bei išteklių pasiskirstymą? 1.2. Ar atitinka SMART kriterijų „konkretus, specifiskas“ (angl. Specific)? 1.3. Ar integruotos horizontalios temos (lygios galimybės, informacinė visuomenė, tvari plėtra, regioninė politika)?	30	20	1.1. Matuojama parama projektams, kurie susieti su naujų magistrantūros ir doktorantūros studijų programų kūrimu ir atnaujinimu bei tyrėjų kvalifikacijos tobulinimu, šių projektų vertė sudaro apie 75 proc. visos BPD 2.5 priemonės lėšų. Rezultato lygiu matuojamas mokytojų asmenų įsidarbinimas, tačiau šis rodiklis nėra tikslus (2.5 priemonės tikslas yra „kokybiškai ir kiekybiškai padidinti žmogiškuosius išteklius mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros srityje“, sąsajos su įsidarbinimu pateikiamos tik aukščiausiu lygiu. Todėl rezultatų lygiu siūloma matuoti aukštesnę tyrėjų kvalifikaciją. 1.2. BPD 2.5 priemonės rodikliai dalinai atitinka specifiskumo kriterijų – iki ½ uždavinių bei remiamų veiklų atspindėta pasiekimo rodikliuose (plačiau žr. 1 priedą) 1.3. Horizontalios temos integruotos tik iš dalies (pogrūpis pagal lytį, bet nėra pogrūpio pagal pažeidžiamas grupes). Informacija išskaidoma pagal pogrūpius, bet nėra sujungiamą programos lygiu.

¹⁸ Ten pat.

¹⁹ Ten pat.

Pavadinimas	Vertinimo kriterijaus aprašymas	Vertė	Vertimo rezultatas	Pastabos
2. Detalus rodiklių sudarymas	2.1. Ar aiškiai apibrėžti rodikliai? 2.2. Ar jie atitinka SMART kriterijus „išmatuojamas“ (angl. Measurable) ir „pasiekiamas“ (angl. Achievable). 2.3. Ar tinkami rodiklių lygiai? 2.4. Ar nustatyti rodiklių pogrupiai, pagrindiniai rodikliai, kurių informacija gali būti agreguojama?	40	15	2.1. Rodiklis „išmokyti naudos gavėjai veiklos pabaigoje“ nepakankamai aiškiai apibrėžtas, todėl jis gali būti skirtingai suvokiamas ir skaičiuojamas. Rodikliai „Akreditavimui pateiktos <...> programos“ ir „Akredituotos <...> programos“ nepakankamai tikslios. Pakeitus BPD priedą, jie pakeisti į įregistruotų programų valstybiniame Studijų ir mokymo programų registre rodiklį. 2.2. Visi rodikliai gali būti pamatuoti kiekybiškai. Rodiklio „Išmokyty naudos gavėjų skaičius“ siekiama kiekybinė išraiška yra per kukli (nes planuojama mokyti kelis kartus daugiau nei buvo siekiama). Rodiklio „Akredituotos <...> programos“ siekiama išraiška irgi pernelyg maža. Rodiklis „Įsidarbinimo lygis praktinių mokymų programų baigusių tarpe“ nėra skaičiuojamas įgyvendinimo metu. 2.3. Visų rodiklių lygiai (pasiekimų ir rezultatų) yra tinkami, išskyrus rodiklį „Akreditavimui pateiktos <...> programos“ (labiau tinkamas rezultatų lygiu). 2.4. Išmokyty naudos gavėjų skaičius (pastarasis pagal vyrus, moteris) yra agreguotinas tarp programų, tačiau agregavimas taip pat problematiškas dėl šio rodiklio skaičiavimo metodikos nevieningumo.
3. Rodiklių taikymas įgyvendinimo metu	3.1. Kaip rodikliai buvo pritaikyti ir nuleisti į projektų lygį? 3.2. Ar rodikliai atitinka SMART kriterijus „patikimas“ (angl. Reliable) ir „pateikiamas periodiškai ir laiku“ (angl. Timed)? 3.3. Ar ir kiek rodikliai tobulinami įgyvendinimo metu (išaiškinami, keičiami, papildomi, t.t.)	30	10	3.1. Pagal Gaires paraiškų teikėjams paraiškose reikalinga pasirinkti po vieną BPD priemonės rodiklį rezultatų ir pasiekimo lygiu. Rodiklių išaiškinimas paramos gavėjams nėra pateikiamas. 3.2. Iš SFMIS informacija apie rodiklius nėra prieinama dėl įvairių priežasčių (techninės problemos, nesuvesti duomenys apie rodiklius, t.t.). Todėl informacija renkama ir sujungiama rankiniu (t.y., ne elektroniniu) būdu ESF agentūroje. Projekto vykdytojai kas 3 mėnesius privalo teikti informaciją apie BPD 2.5 priemonės projekto įgyvendinimo eigą. Siekiant užtikrinti pateiktų įgyvendinimo rodiklių duomenų tikslumą ir atsekamumą, projektų vykdytojai privalo pateikti dokumentus pagrindžiančius pasiektus rezultatus. Naudos gavėjų motyvacija ir gebėjimai teikti informaciją apie rodiklius yra sąlyginai žemi. Tai iš dalies lemia neparankūs rodiklių registravimo instrumentai (pvz., nepateikiamas tipinių rodiklių sąrašas, daug laiko reikalaujančios tarpinio vertinimo ataskaitos, kita). Nėra naudojama informacija iš kitų šaltinių. 3.3. Rodikliai tobulinami įgyvendinimo metu (pvz., informuojami paramos gavėjai, kad parengtos programos turi būti teikiamos įregistravimui iki nustatytos datos), tačiau tik ribotu mastu.
Iš viso		100	45	

2.1.4. Horizontalių sričių rodikliai

2004-2006 m. programiniu laikotarpiu BPD buvo numatytos šios horizontalios temos: lygios galimybės, informacinė visuomenė, darnus vystymasis, regioninė plėtra (nacionalinė horizontali tema). Šios temos (išskyrus nacionalinę regioninės plėtros temą) turėjo būti integruotos į veiksmų programas, įskaitant jų rodiklius.

2007-2013 m. programiniu laikotarpiu ES struktūrinės paramos veiksmų programose numatytos šios horizontalios sritys: lygios galimybės, informacinė visuomenė, darnus vystymasis, regioninė plėtra. Šio laikotarpio reglamentuose daugiausia dėmesio teikiama lygių galimybių ir tvarios plėtros sritims. Lietuvos ESF finansuojamoje veiksmų programoje papildomai numatyta novatoriškų veiklų ir bendradarbiavimo veiksmų sritis.

Remiantis išankstinio 2007-2013 m. ES struktūrinių fondų veiksmų programų vertinimo ataskaita²⁰, egzistuoja du svarbiausieji būdai horizontalioms sritims integruoti į rodiklių sistemą:

- *rodiklių pogrupiai* (pvz., apie dalyvių bruožus, t.y., lytį, statusą darbo rinkoje, negalią, amžių, išsilavinimą): jis labiausiai tinkamas lygioms galimybėms ESF programoje;
- *specifiniai horizontalių sričių rodikliai* (pvz., ar projektai daro teigiamą, neutralią ar neigiamą įtaką atitinkamoms horizontalioms temoms): tai reikalauja naujų rodiklių įtraukimo į rodiklių sistemą.

Minėtoje ataskaitoje rekomenduojama, kad horizontalias temas reikia integruoti, kiek įmanoma, per rodiklių pogrupius, ypač ESF paramos atveju.

Lygios galimybės

Kaip minėta, horizontaliai lygių galimybių sričiai integruoti geriausia naudoti rodiklių pogrupius. 2.4 ir 2.5 priemonėse lyčių pogrupis integruotas į rodiklius ir taikomas, bet kiti aktualūs pogrupiai (pvz., neįgalieji ar kitos pažeidžiamos grupės) - nebuvo. Be to, ši informacija nėra sujungiama programos lygiu. 2007-2013 m. programiniu laikotarpiu lygių galimybių principas geriau integruotas į rodiklių sistemą (numatyti pogrupiai ir platesnis jų skaičius – jie apima ne tik asmenis pagal lytį, bet ir įvairias pažeidžiamas grupes), tačiau jų taikymas priklauso nuo įgyvendinimo.

Taip pat lygių galimybių sritis 2004-2006 m. programiniu laikotarpiu buvo integruota į gaires paraiškų teikėjams per projekto poveikio vertinimą (pagrindinis projekto tikslas, teigiamas, neutralus, pateikiant atitinkamą pagrindimą). Tačiau jis buvo taikomas tik projektų atrankos metu, kaip ir kitų horizontaliųjų sričių atveju.

²⁰ CSES, EKT. *Ex Ante Evaluation of the Lithuanian Operational Programmes 2007-2013. Draft final evaluation report*. December 2006.

Novatoriškos veiklos ir bendradarbiavimo veiksmai

Ši horizontali tema bus taikoma tik 2007-2013 m. programiniu laikotarpiu. Egzistuoja dvi galimybės novatoriškų veiklų ir bendradarbiavimo veiksmų integravimui į rodiklių sistemą. Pirmą, galima juos integruoti į visą rodiklių sistemą ESF programoje, nurodant projektų įtaką šiai horizontaliai sričiai (teigiama, neutrali ir neigiama). Antra, galima pasirinkti atitinkamas veiksmų sritis, kuriose galėtų būti integruojami šie rodikliai. Taip pat įmanomas mišrus integravimo būdas, naudojant pirmojo ir antrojo būdo bruožus.

2007-2013 m. programiniu laikotarpiu rekomenduojama naudoti mišrųjį būdą, pagal kurį:

- visoje ESF veiksmų programoje būtų vertinama įtaka novatoriškų veiklų ir bendradarbiavimo veiksmų sričiai (teigiama, neutrali, neigiama). Tačiau skirtingai nuo 2004-2006 m. programinio laikotarpio, minėta įtaka būtų stebima įgyvendinimo metu;
- ESF finansuojamos veiksmų programos prioritetuose, kurie priklauso Švietimo ir mokslo ministerijos kompetencijai, numatyti finansuojamus veiksmus, kurie būtų tiesiogiai susiję su minėta sritimi. Pagal 3 prioritetą „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ novatoriškos veiklos reikalingos gilinant ir skleidžiant žinias apie tyrimus, technologijas, inovacijas Lietuvoje, bendradarbiavimo veiksmai įgyvendinant įvairius projektus mokslinių tyrimų srityje (pvz., užsienio ekspertų dalyvavimui ar Lietuvos tyrėjų tarptautiniam mobilumui). Todėl nacionalinėse programose, kurios bus naudojamos 3 prioritetui įgyvendinti, tam tikri veiksmai (su atitinkama paramos suma) gali būti tiesiogiai priskirti prie minėtos srities.

Darnus vystymasis

2004-2006 m. programiniu laikotarpiu ši sritis buvo integruota į gaires paraiškų teikėjams (bei taikoma projektų vertinimo metu) per projekto poveikio vertinimą (pagrindinis projekto tikslas, teigiamas, neutralus, pateikiant atitinkamą pagrindimą). Tačiau tokiam integravimui būdingos dvi problemos. Pirmą, gairėse nebuvo išaiškinta, ką reiškia kiekviena poveikio galimybė. Antra, šis vertinimas buvo naudojamas projektų atrankos metu, o projektų įgyvendinimo metu minėtas poveikis nėra stebimas. Todėl 2007-2013 m. laikotarpiu būtų reikalinga išaiškinti, ką reiškia kiekviena poveikio galimybė (aprašant kiekvienos horizontalios srities turinį bei detalizuojant kiekvieną poveikio galimybę) bei stebėti projektų įtaką įgyvendinimo metu.

Be to, ERPF finansuojamoms 2007-2013 m. veiksmų programoms buvo pasiūlyti darnaus vystymosi rodikliai (žiūrėti strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita²¹), pagal kuriuos galima stebėti ES paramos poveikį šioje srityje. Tačiau tokie rodikliai

²¹ Centre for Strategy and Evaluation Services. *VP strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita*. 2006 m. spalio.

švietimo ir mokymo infrastruktūros srityje nėra numatyti. Pagaliau Lietuvos darnaus vystymosi strateginiuose dokumentuose numatyti keli darnaus vystymosi rodikliai socialinio vystymosi srityje. Švietimo srityje aktualiausieji yra rodikliai, kurie rodo studentų ir moksleivių skaičių Lietuvoje. Todėl jie gali būti naudojami ir ES struktūrinės paramos poveikiui matuoti, skaičiuojant studentų ir moksleivių skaičių, kurie gavo tiesioginės naudos iš investicijų į švietimo infrastruktūrą (ERPF paramos atveju) arba dalyvavo ESF finansuojamuose veiksmuose.

Informacinė visuomenė

Šiai horizontaliai sričiai būdingos tos pačios integravimo problemos, kaip ir darnaus vystymosi atveju. Todėl 2007-2013 m. laikotarpiu būtų reikalinga išaiškinti, ką reiškia kiekviena poveikio galimybė (pagrindinis projekto tikslas, teigiamas, neutralus) bei stebėti projektų įtaką įgyvendinimo metu.

Be to, informacinės visuomenės plėtros strateginiuose dokumentuose pateikiami keli rodikliai švietimo ir mokymo srityje (ypač IT bendrojo lavinimo mokyklose: kompiuterių skaičius 100-ai mokinių bei mokyklų, prisijungusių prie interneto, procentas). Jeigu 2007-2013 m. laikotarpiu iš ES struktūrinių fondų paramos būtų finansuojamas IT taikymas mokyklose, skaičiuojant minėtus rodiklius galima būtų įvertinti poveikį nacionalinių informacinės visuomenės plėtros dokumentų įgyvendinimui. Šie rodikliai galėtų būti integruoti į atitinkamas nacionalines programas (pavyzdžiui, „Mokymo ir mokymosi veiksmingumo didinimas atliepiantis rinkos poreikius“) bei nacionalinių rodiklių sistemą.

Regioninė plėtra

Šiai horizontaliai sričiai irgi būdingos kitų sričių problemos. Todėl 2007-2013 m. laikotarpiu būtų reikalinga išaiškinti, ką reiškia kiekviena poveikio galimybė (pagrindinis projekto tikslas, teigiamas, neutralus) bei stebėti projektų įtaką įgyvendinimo metu. Pavyzdžiui, visa 2007-2013 m. ES struktūrinė parama, kuri bus įgyvendinama regionuose pagal decentralizuotą planavimo tvarką, galėtų būti priskirta prie pagrindinio projekto tikslo. Papildomai 2004-2006 m. programiniu laikotarpiu atrankos metu buvo vertinama, kiek projektas prisideda prie regioninių skirtumų mažinimo, kiek projektas skatina konkretaus regiono socialinę ir ekonominę aplinką, kokia projektų rezultatų regioninė aprėptis.

Tačiau regioninės plėtros rodikliai nebuvo integruoti į BPD rodiklių sistemą. Todėl BPD 1.5 priemonės rodiklius („Naujų žmoniškųjų išteklių plėtros infrastruktūros objektų skaičius“ ir „Modernizuotų žmoniškųjų išteklių plėtros institucijų skaičius“) būtų aktualu papildyti regioniniu pogrupiu. Šis pogrupis padėtų vertinti pažangą mažinant teritorinius skirtumus (teritorinių skirtumų mažinimas yra BPD 1.5 priemonės tikslas).

Lietuvos regioninės politikos iki 2013 metų strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 575, buvo išskirti penki regioniniai plėtros centrai (Alytus, Marijampolė, Utena, Tauragė, Telšiai). Taigi, tiek 2004-2006 m., tiek 2007-2013 m. programiniu laikotarpiu galima

matuoti ES struktūrinės paramos poveikį šių regionų plėtrai, jeigu būtų įvestas ir taikomas regioninis pogrupis.

2007 m. Finansų ministerija planuoja atlikti atskirą horizontaliųjų sričių (regioninė plėtra, darnus vystymasis, informacinė visuomenė, lygios galimybės) vertinimą, kuriame bus nagrinėjami ir rodiklių klausimai. Šiame vertinime bus pateiktos išvados ir rekomendacijos dėl horizontaliųjų sričių įgyvendinimo.

2.1.5. Apibendrinimas

Apibendrintas BPD rodiklių įvertinimas pateikiamas 7 lentelėje žemiau.

7 lentelė. BPD 1,5, 2.4 ir 2.5 priemonės rodiklių įvertinimo apibendrinimas

Vertinimo kriterijus	Vertė	Vertinimo rezultatas			
		1.5	2.4	2.5	Vidurkis
1. Uždavinių ir rodiklių santykis	30	20	20	20	20
2. Detalus rodiklių sudarymas	40	10	20	15	15
3. Rodiklių taikymas įgyvendinimo metu	30	20	15	10	15
Iš viso:	100	50	55	45	50

Lentelė rodo, jog iš maksimaliai galimų 100 balų, vertinti BPD rodikliai surinko vidutiniškai 50. Akivaizdu, jog šie rodikliai tik pusiau atitinka gerų rodiklių reikalavimus:

- Dabartiniai BPD rodikliai pagrįdė skirti Europos Komisijai atsiskaityti – jų kiekis ribotas, o tai lemia jų nepakankamumą, atsižvelgiant į plačią valstybės intervencijų apimtį švietimo ir mokslo srityje. Tad esami rodikliai nevisiškai atitinka tiek nacionalinius poreikius 2004-2006 m. laikotarpiu, tiek ruošiantis naujam programavimo laikotarpiui;
- Vertinant uždavinių ir rodiklių santykį (pirmas rodiklių vertinimo pagrindo kriterijus) nustatyta, jog rodikliuose nepakankamai atspindėti BPD priemonių uždaviniai bei remiamos sritys; ne visada integruotos horizontaliosios sritys. Šias problemas rekomenduojama spręsti taikant papildomus rodiklių pogrupius bei 2004-2006 m. rodiklių sistemoje įvedant naujus rodiklius;
- Analizuojant rodiklių sudarymo detalumą (antras rodiklių vertinimo pagrindo kriterijus) nustatyta, kad rodikliai yra neišaiškinti arba jų išaiškinimas nepakankamai tikslus; pasiekimo ir rezultato rodiklių siekiamos kiekybinės išraiškos blogai identifikuotos. Šias problemas siūloma spręsti detaliai išaiškinant rodiklius, tačiau sudėtinga būtų keisti kiekybines rodiklių išraiškas;

- Rodiklių taikymo įgyvendinimo metu (trečias rodiklių vertinimo pagrindo kriterijus) analizė parodė, kad rodiklių duomenų integravimas į SFMIS yra neišnaudotas; egzistuoja aplinkybės, didinančios duomenų nepatikimumą (nepakankamas rodiklių išaiškinimas, mažas duomenų šaltinių skaičius, neparankūs rodiklių registravimo instrumentai). Šias problemas rekomenduojama spręsti tobulinant SFMIS, didinant duomenų šaltinių skaičių, tobulinant rodiklių registravimo instrumentus.

2.2 Atvirojo koordinavimo metodo rodikliai švietimo ir mokslo srityje

2.2.1. Lisabonos proceso rodikliai (struktūriniai rodikliai ir nacionaliniai rodikliai)

2000 m. patvirtinus Lisabonos strateginius tikslus iškilo poreikis ES šalyse taikyti bendrus rodiklius. Taigi, nuo 2001 m. Europos Komisija rengia kasmetines atskaitas, kuriose Lisabonos strategijos įgyvendinimas ES vertinamas pagal struktūrinius rodiklius. Inovacijų ir tyrimų srities stebėsenai šiuo metu naudojami du struktūriniai rodikliai - jaunimo mokymosi lygis bei išlaidos MTTP.

2005 m. Europos Taryba priėmė Bendrąsias gaires, kuriomis remiantis parengtos nacionalinės reformų programos kiekvienoje ES šalyje narėje. Švietimo ir mokymo srities pažangai matuoti nacionaliniu lygiu naudojami šeši gairės „Išplėsti ir patobulinti investicijas į žmogiškąjį kapitalą“²² rodikliai. Į pastaruosius yra integruoti aukščiau minėti struktūriniai rodikliai. Gairių rodikliais papildomai siekiama įvertinti „iškritimo“ iš bendrojo lavinimo sistemos lygį, mokymąsi visą gyvenimą bei dirbančiųjų dalyvavimą profesiniame tęstiniame mokyme.

8 lentelė. Lisabonos strategijos rodikliai MTTP, švietimo ir mokymo srityje

Šaltinis (dokumentas, duomenų bazė)	Rodiklis
Valstybių narių užimtumo politikų gairės (2005-2008)	Valstybės investicijos į žmogiškuosius išteklius (proc. nuo BVP)
Valstybių narių užimtumo politikų gairės (2005-2008)	Įmonių investicijos į tęstinį profesinį mokymą pagal darbo kaštus
Valstybių narių užimtumo politikų gairės (2005-2008)	20 - 24 metų amžiaus grupės asmenys, turintys bent vidurinį išsilavinimą (ISCED 3 lygio) (proc.)
Valstybių narių užimtumo politikų gairės (2005-2008)	20 - 24 metų amžiaus grupės asmenys, turintys bent pagrindinį išsilavinimą (ISCED 2 lygio) (proc.)
Valstybių narių užimtumo politikų gairės (2005-2008)	25 - 64 metų amžiaus grupės asmenys, dalyvaujantys švietime ir mokyme (proc.)
Valstybių narių užimtumo politikų gairės (2005-2008)	Darbuotojų, dalyvaujančių tęstiniame profesiniame mokyme, dalis (proc.)
Struktūriniai rodikliai (EUROSTAT)	Išlaidos MTTP (proc. nuo BVP)
Struktūriniai rodikliai (EUROSTAT)	Jaunimo švietimo pasiekimų lygis (proc.)
Struktūriniai rodikliai (EUROSTAT)	Ankstyvasis pasitraukimas iš bendrojo lavinimo sistemos
Struktūriniai rodikliai (EUROSTAT)	Mokymasis visą gyvenimą

Šie Lisabonos strategijos rodikliai MTTP, švietimo ir mokymo srityje yra poveikio (arba konteksto) rodikliai. Todėl jie gali būti perkelti į ES struktūrinių fondų veiksmų programų konteksto (ES ir

²² Guideline No. 23: Expand and Improve investment in human capital. Council Decision 2005/600/EC of July 2005 on Guidelines for employment policies of the Member States.

nacionalinių) rodiklių sąrašą. Europos Komisijos nuomone, šie AKM rodikliai ypač aktualūs regionuose, kurie gauna konvergencijos tikslo paramą 2007-2013 m., nes šiuose regionuose ES struktūrinė parama sudaro didelę visų investicijų dalį, ir todėl gali daryti didelį poveikį.

Nacionalinėje Lisabonos strategijos įgyvendinimo programoje (toliau Lisabonos programoje), kurią LR Vyriausybė patvirtino 2005 m. lapkričio 22 d. nutarimu Nr. 1270, nustatyti du svarbiausieji kiekybiniai uždaviniai (68,8 proc. užimtumas bei 2 proc. išlaidos MTTP 2010 m.), kaip nustatyta Europos Vadovų Tarybos išvadose, bei kiti papildomi kiekybiniai uždaviniai. Daugiausia jų numatyta užimtumo srityje, tačiau galima išskirti vieną švietimo ir mokymosi kiekybinį uždavinį: pasiekti iki 2010 metų, kad 45 procentai visų mokinių mokytųsi pagal technologinio profilio ir profesinio rengimo programas (ISCED 3 lygmens). Todėl nepaisant kelių Lisabonos strategijos rodiklių MTTP, švietimo ir mokymo srityje, Nacionalinėje Lisabonos strategijos įgyvendinimo programoje numatytos tik dvi jų kiekybinės išraiškos.

Europos Komisijos darbo dokumente buvo numatytas nacionalinių Lisabonos programų įgyvendinimo vertinimas, siekiant stebėti programos priemonių įgyvendinimą ir vertinti svarbiausiųjų reformų ekonominius efektus²³. Lietuvos Lisabonos programos pažangos ataskaitoje buvo sudaryti rodikliai kiekvienai priemonei. Tačiau nemažai rodiklių nėra išmatuojami, būtų sudėtinga vertinti ekonominius efektus dėl didelio priemonių skaičiaus ir jų skirtingo apibrėžimo lygio. Tačiau buvo rekomenduota svarbiausioms reformų priemonėms, kurios galėtų būti numatytos peržiūroje Lisabonos programoje, sudaryti išmatuojamus priežiūros rodiklius, pagal kuriuos būtų matuojamas priemonių ekonominis efektas.

Šie Lisabonos programos rodikliai gali būti įvairių lygių (pasiekimo, rezultato arba poveikio), tačiau tarp jų gali būti daugiau žemesnio lygio rodiklių (pasiekimo ir rezultato). Atnaujinus nacionalinę Lisabonos strategijos įgyvendinimo programą, pastaruosius rodiklius būtų reikalinga derinti su 2007-2013 m. ES struktūrinių fondų paramos rodikliais (žiūrėti sekančias ataskaitos dalis), ypač jeigu atitinkamoms Lisabonos programos priemonėms įgyvendinti būtų naudojama ES struktūrinė parama ŠMM kompetencijos srityje.

2.2.2. Švietimo ir mokymo atvirojo koordinavimo metodo proceso rodikliai (esami ir planuojami rodikliai)

Lisabonos strategija ypač paskatino švietimo ir mokymo srities rodiklių paklausą. 2001 m. ES švietimo taryba Lisabonos strategijos kontekste išklė tris švietimo ir mokymo sistemos tikslus²⁴. Pastarųjų įgyvendinimas nuo 2004 m. stebimas

²³ Europos Komisijos metodologija numato tris nacionalinių reformų programų vertinimo etapus. Commission of the European Communities. European Commission Staff Working Paper. *Working Together for Growth and Jobs: Further Steps in Implementing the Revised Lisbon Strategy*. Brussels, 2006.

²⁴ Report from the Education Council to the European Council: "The concrete future objectives of education and training systems", 12 February 2001.

naudojant 29 rodiklius. Šiais rodikliais matuojama kasmetinė pažanga tokiose švietimo ir mokymo srityse – mokytojai ir instruktoriai, informacinės visuomenės įgūdžiai, mokslinių ir technologinių (angl. *scientific and technical*) studijų populiarumas, finansinės investicijos į mokymą, mokymosi prieinamumas, užsienio kalbų mokymasis, mokinių ir mokytojų mobilumas. Šie rodikliai atlieka svarbų vaidmenį įgyvendinant ES strategijas pagal atvirojo koordinavimo metodą. Jie atskleidžia pažangiausiai mokymosi ir švietimo srityje veikiančias šalis ir sudaro galimybes sėkmingų politikų sklaidai (žr. 9 lentelę).

9 lentelė. Švietimo ir mokslo pažangos priežiūros modelis pagal atvirojo koordinavimo metodą

Rodiklis	Esama padėtis		Pažanga			Siekis	
	Vidurkis (ES)	Trijų geriausių vidurkis (ES)	JAV ir Japonija	2004	2010	2004	2010

Siekiant sukurti darnią bei išsamią švietimo ir mokslo rodiklių sistemą, Europos Komisija bando naujas strategijas šiose rodiklių srityse: investicijų veiksmingumas, IRT, mobilumas, suaugusiųjų švietimas, mokytojai ir instruktoriai, profesinis švietimas ir mokymas, socialinė aprėptis ir aktyvus pilietiškumas. Taip pat siekiama suformuluoti rodiklius srityse, kuriose nėra palyginamųjų duomenų, tai – mokymasis mokyti ir užsienio kalbų žinios.

2.2.3. Mokslo ir technologijų rodikliai ES mokslinių tyrimų erdvei

Siekiant kurti Europos mokslinių tyrimų erdvę bei per atvirojo koordinavimo metodą skatinti pažangią tyrimų politiką, nuo 2001 m. naudojami keturių sričių mokslo ir technologijų rodikliai: (1) žmogiškieji ištekliai MTTP srityje, įskaitant mokslo ir technologijų specialybių patrauklumą, (2) viešųjų ir privačių sektorių investicijos į MTTP, (3) mokslinis ir technologinis produktyvumas, (4) MTTP įtaka ekonomikos konkurencingumui ir užimtumui. Šių rodiklių visuma siekia pamatuoti dvi žinių ekonomikos charakteristikas - žinių sukūrimo bei žinių sklaidos mastą.

Tačiau 2005 m. sukūrus integruotą Lisabonos atvirojo koordinavimo metodo ciklą svarbiausieji mokslo ir technologijų rodikliai buvo integruoti į Lisabonos procesą (žiūrėti 2.2.1. ataskaitos dalį).

2.2.4. ES struktūrinės paramos indėlio į ES strategijų įgyvendinimą pagal atvirojo koordinavimo metodą vertinimas

Kaip minėta, visi AKM rodikliai yra poveikio (arba konteksto) lygio. Todėl sudėtinga ES struktūrinę paramą tiesiogiai priskirti prie jų pasiekimo (nustatant struktūrinės paramos santykinę įtaką minėtiems rodikliams, nepriklausomai nuo kitų vidinių ar išorinių veiksnių). ESF reglamente numatyta, kad vertinimai ESF srityje turi taip pat vertinti ESF finansuojamų veiksnių indėlį į įgyvendinant Europos užimtumo strategiją bei siekiant ES uždavinių socialinės aprėpties, nediskriminacijos ir lyčių lygybės bei švietimo ir mokymo

sirtyse. Tai reiškia, kad Švietimo ir mokslo ministerijai aktualūs šie ESF paramos vertinimai 2007-2013 m. programiniu laikotarpiu:

- *ESF indėlis į Europos užimtumo strategiją*, kuri buvo integruota į bendrą Lisabonos procesą, nes joje išskirta ir švietimo sritis (bet atsakinga institucija būtų turbūt Socialinės apsaugos ir darbo ministerija);

- *ESF indėlis į ES socialinės aprėpties strategijos įgyvendinimą*, kurioje išskirta ir švietimo dalis (bet atsakinga institucija būtų turbūt Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, kuri atsakinga už Nacionalinio pranešimo apie socialinės aprėpties ir kitas strategijas rengimą);

- *ESF indėlis į atvirojo koordinavimo metodo įgyvendinimą švietimo ir mokymo srityje*, kuri nebuvo integruota į Lisabonos procesą (šį vertinimą ar jo dalį turėtų organizuoti Švietimo ir mokslo ministerija);

- nors ESF reglamente nėra numatytas *vertinimas mokslinių tyrimų srityje*, jis irgi gali būti planuojamas, nes egzistuoja atskiras atvirojo koordinavimo metodo procesas mokslinių tyrimų srityje (taip vadinamas 3 proc. procesas) (šis vertinimas ar jo dalis galėtų būti organizuojamas bendradarbiaujant tarp Švietimo ir mokslo bei Ūkio ministerijos).

Tačiau būtų sudėtinga atskirai įvertinti ESF indėlį siekiant ES uždavinių pagal skirtingus AKM procesus. Pavyzdžiui, švietimo ir mokymo sritis išskirta ir Lisabonos, ir švietimo ir mokymo procese. Todėl siūloma šiuos vertinimo poreikius integruoti į šiuos į politiką orientuotus, einamuosius vertinimus:

- *teminis ES paramos vertinimas švietimo ir mokymo* (įskaitant ESF indėlį į Europos užimtumo strategiją, kuri buvo integruota į Lisabonos strategiją, bei ES uždavinius švietimo ir mokymo srityje);

- *teminis ES paramos vertinimas mokslinių tyrimų srityje* (įskaitant ESF indėlį į atvirojo koordinavimo metodo procesą mokslinių tyrimų srityje, kuris buvo integruotas į Lisabonos strategiją).

Šios einamojo vertinimo temos buvo preliminariai numatytos 2007-2013 m. Nacionaliniame vertinimo plane. Šiuos einamuosius vertinimus galima atlikti skirtingu laikotarpiu: pavyzdžiui, pirmąjį teminį vertinimą galima atlikti iki 2009 m. pabaigos, o antrąjį vertinimą - iki 2012 m. pabaigos. Šie ar kiti terminai turėtų būti nustatyti 2007-2013 m. Nacionalinio vertinimo plano priemonių plane, kurio projektą parengė Finansų ministerija.

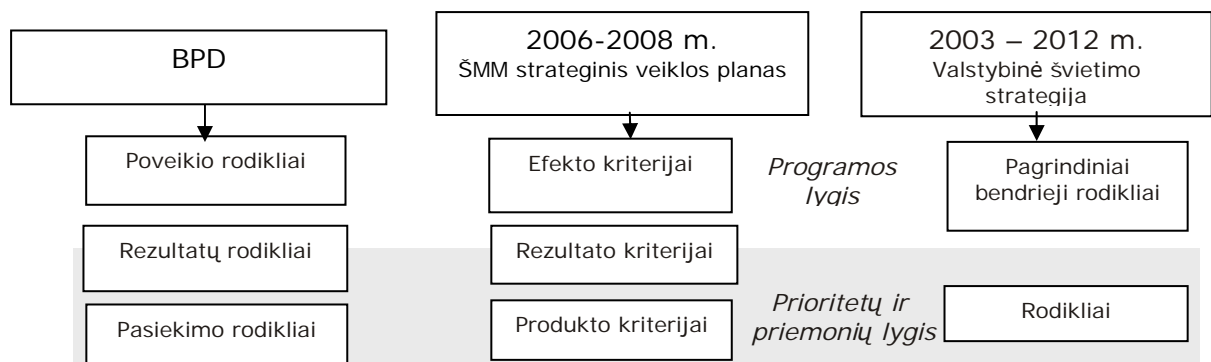
2.3. Švietimo ir mokslo ministerijos strateginio plano, biudžeto programų ir Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų rodikliai

2.3.1. Švietimo ir mokslo ministerijos strateginio plano, biudžeto programų ir Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų rodikliai

ŠMM strateginio plano įgyvendinimas matuojamas trijų lygių rodikliais:

- *Produkto*, arba uždavinio įgyvendinimo vertinimo kriterijus, t.y. materialinis ar intelektualinis produktas ir/ar paslaugos, kurie atsiranda tikslingai naudojant išteklius, skirtus uždaviniui įgyvendinti.
- *Rezultato*, arba programos tikslo pasiekimo vertinimo kriterijus – nauda, kurią, įgyvendinus programą, patiria tiesioginiai programos naudos gavėjai.
- *Efekto*, arba institucijos strateginio tikslo pasiekimo vertinimo kriterijus – nauda, kurią, įgyvendinant atitinkamą tikslą, patiria ne tik tiesioginiai programos naudos gavėjai, bet ir kitos grupės²⁵.

5 pav. BPD, Švietimo ir mokslo ministerijos strateginio veiklos plano bei Valstybinės švietimo strategijos rodiklių rūšys ir sąsajos

Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų įgyvendinimo stebėseną vykdo Švietimo ir mokslo ministerija ir vertina ją pagal dviejų tipų rodiklius - pagrindinius bendruosius ir paprastuosius rodiklius²⁶. Pirmieji rodikliai atitinka efekto rodiklius, nes matuoja pasiekimus programos lygyje, o antrieji – rezultato bei produkto, nes susiję su prioritetų ir priemonių lygmens matavimais (5 pav.). Taip pat Lietuvos strateginio planavimo sistemoje efekto kriterijai atitinka ES struktūrinės paramos poveikio rodiklius, produkto kriterijai – pasiekimo rodiklius, o rezultato lygio kriterijai ir rodikliai sutampa.

²⁵ Strateginio planavimo metodika patvirtinta 2002 m. birželio 6 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 827.

²⁶ Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų įgyvendinimo programa patvirtinta 2005 m. sausio 24 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 82.

2.3.2. Švietimo valdymo informacinės sistemos ryšys su ES struktūrinės paramos stebėseną

Nuo 2006 m. Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų rodiklių rinkimas yra sistemizuotas naudojant ŠVIS (Švietimo valdymo informacinę sistemą). Šios informacinės sistemos steigimo tikslai yra „užtikrinti visiems švietimo valdymo ir stebėsenos subjektams prieigą jiems tinkamu laiku prie stebėsenai reikalingų patikimų švietimo rodiklių, duomenų ir <...> mažinti teikiamų duomenų dubliavimą“²⁷. ŠVIS objektas daugiausia apima bendrojo lavinimo reiškinių stebėseną. Šioje informacinėje sistemoje registruojami rodikliai paprastai yra poveikio, arba konteksto, ir rezultatų lygio.

Vertinant rodikliais ES struktūrinę paramą, bendresnė švietimo ir mokslo informacinė sistema, tokia kaip ŠVIS, gali teikti šią naudą:

- *sukurti pagrindą rodiklių palyginimams* – t.y. leisti įvertinti situaciją (reiškinį, tikslinę grupę), neįtakotą ES struktūrinės paramos veiksmų ir situaciją (reiškinį, tikslinę grupę), kuri buvo veikiamą naudojant ES struktūrinę paramą (pavyzdžiai 10 lentelėje);
- *patenkinti duomenų poreikį* – t.y. teikti duomenis apie aukščiausio lygio rodiklius (poveikio ir konteksto). Šie rodikliai paprastai priklauso ne vien nuo ES parama finansuojamų veiksmų, bet ir nuo kitų politikų bei išorės veiksnių, todėl jie paprastai būna stebimi centralizuotai (pavyzdžiai 10 lentelėje).

10 lentelė. ES struktūrinės paramos rodiklių ir bendresnės informacinės sistemos (hipotetinės) santykio pavyzdžiai

Naudos rūšis	Rodiklio apibūdinimas	<i>Programos rodikliai</i> (susiję su tiksline grupe, įtakojama ES paramos)	<i>Šalies (regiono) rodikliai</i> (susiję su visa tikslinės grupės populiacija)	Šaltinis (atitinkamai pirmam ir antram rodikliui)
Pagrindas palyginimams	Finansiniai rodikliai	Išlaidos kvalifikaciniam mokymams	Bendros išlaidos kvalifikaciniam mokymams regione	SFMIS ir bendra švietimo ir mokslo informacinė sistema
		Išlaidos vienam mokytojui išmokyti (keliant kvalifikaciją)	Vidutinės išlaidos vienam mokytojui išmokyti (keliant kvalifikaciją) regione	SFMIS ir bendra švietimo ir mokslo informacinė sistema regione
	Produkto rodikliai	Mokymų dalyvių pasiskirstymas tarp įvairių populiacijos grupių	Mokymų dalyvių pasiskirstymas tarp įvairių populiacijos grupių regione	SFMIS ir bendra švietimo ir mokslo informacinė sistema regione
	Rezultatų rodikliai	Suteiktos kvalifikacijos	Populiacijos pasiskirstymas pagal kvalifikacijas regione	SFMIS ir bendra švietimo ir mokslo informacinė sistema
		Kvalifikaciją patvirtinantį pažymėjimą gavusių dalyvių skaičius	Žemos kvalifikacijos darbuotojų skaičius regione	SFMIS ir bendra švietimo ir mokslo informacinė sistema

²⁷ Švietimo valdymo informacinės sistemos nuostatai patvirtinti 2006 m. lapkričio 17 d. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. ISAK-2179

Duomenų šaltinis	Poveikio rodikliai	-	Ankstyvojo pasitraukimo iš švietimo sistemos lygis	Bendra švietimo ir mokslo informacinė sistema
		-	Mokymosi visą gyvenimą lygis	Bendra švietimo ir mokslo informacinė sistema

ŠVIS ir ES struktūrinės paramos rodiklių santykis pateikiamas 11, 12 lentelėse. Iš lentelių matyti, jog ši informacinė sistema tenkina su mokymosi/švietimo sritimi susijusių poveikio (2004-2006 m. BPD) ir konteksto (2007-2013 m. veiksmų programos) rodiklių duomenų poreikį, tačiau neteikia duomenų apie mokslinių tyrimų srities poveikio ir konteksto rodiklius²⁸. Taigi ŠVIS ir ES struktūrinės paramos stebėsenos sistemos šiuo metu gali būti integruotos tik aukščiausio lygio, t.y. poveikio ir konteksto, rodiklių pagrindu, bei mokymosi/švietimo, o ne mokslinių tyrimų srityje.

11 lentelė. 2007-2013 m. Veiksmų programos 1.2, 1.3 ir 2.1 prioritetų²⁹ konteksto rodiklių palyginimas su ŠVIS rodikliais

Konteksto rodiklis	ŠVIS (su originaliu numeriu)
Mokymosi visą gyvenimą lygis: 25–64 metų gyventojų, per paskutines 4 savaites dalyvavusių švietimo ir profesinio mokymo veikloje dalis	57. 25–64 metų asmenų, kurie mokėsi per pastarąsias 4 savaites, dalis (%)
Jaunimo švietimo pasiekimų lygis: bent vidurinį išsilavinimą (arba vidurinį išsilavinimą ir darbo rinkoje paklausią profesinę kvalifikaciją) įgijusių 20–24 metų asmenų dalis	88. Bent vidurinį išsilavinimą įgijusių 22 metų asmenų dalis (%) ³⁰
Ankstyvojo pasitraukimo iš švietimo sistemos lygis: pagrindinį išsilavinimą turinčių ir nesimokančių 18–24 metų asmenų dalis	2. Dalis (%) 18–24 metų jaunimo, kuris nėra įgijęs vidurinio (ISCED 3 lygmens) išsilavinimo ir nesimoko
Tyrėjų skaičius (bendras skaičius, tenkantis tūkstančiui užimtųjų/dalis versle, proc.)	-
Mokslinės publikacijos 1 mln. gyventojų	-
Jaunesnis tyrėjų amžius (tyrėjai, turintys daktaro laipsnį, amžiaus grupėse iki 45 metų, be verslo sektoriaus)	-
Bendros išlaidos MTPP, proc. BVP	10. BVP dalis (%) moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai
Europos patentų biurui pateiktų paraiškų skaičius 1 mln. gyventojų, vnt.	-
Aukštųjų ir vidutiniškai aukštųjų technologijų sektoriaus sukurtos pridėtinės vertės dalis apdirbamosios gamybos sukurtoje pridėtinėje vertėje, proc.	-

²⁸ Išskyrus vieną aktualų mokslinių tyrimų rodiklį – „BVP dalis moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai“, kuriam duomenis teikia Lietuvos statistikos departamentas.

²⁹ 3.2 prioritetui nenumatyti konteksto rodikliai švietimo ir mokslo srityje.

³⁰ Pastaba: ŠVIS numatytas šis rodiklis, tačiau duomenys nerenkami.

12 lentelė. 2004-2006 m. BPD 1.5, 2.4 ir 2.5 priemonių poveikio rodiklių palyginimas su ŠVIS rodikliais

Poveikio rodiklis	ŠVIS (su originaliu numeriu)
Sukurtų papildomų darbo vietų skaičius	-
Sumažėjęs „iškritusiųjų iš mokyklos“ lygis	2. Dalis (%) 18–24 metų jaunimo, kuris nėra įgijęs vidurinio (ISCED 3 lygmens) išsilavinimo ir nesimoko 3. Pagal privalomojo ugdymo programas nesimokančių 7–16 metų vaikų dalis (%)
Vieneriais metais sumažėjęs aukščiausios kvalifikacijos specialistų amžiaus vidurkis	-

ŠVIS, kaip pagrindas rodiklių palyginimams su SFMIS rezultatu ir produkto rodikliais, gali būti naudojama labai ribotai. Tai lemia kelios priežastys. Pirmą, ŠVIS tik iš dalies integruota biudžetinė rodiklių dalis (t.y., kiek lėšų skirta pasiekiant rodiklius), todėl ŠVIS ir SFMIS finansinių rodiklių palyginimai retai įmanomi. Antra, kaip minėta, ŠVIS objektas daugiausia apima bendrojo lavinimo reiškinį stebėseną, todėl ypač su studijomis, moksliniais tyrimais, neformaliu švietimu susiję SF rodikliai naudojant ŠVIS negali būti palyginti. Trečia, ES SF rezultatų ir poveikio rodikliai yra specifiniai – tiek turinio, tiek už juos atsiskaitančių subjektų prasme, taigi ne visada suderinami su ŠVIS stebėjimo objektu. Ketvirta, dėl metodologinių rodiklių skaičiavimo skirtumų net tą patį reiškinį matuojantys rodikliai ŠVIS ir SFMIS yra nepalyginami.

Vertinant ES struktūrinę paramą, ŠVIS gali būti naudojama ne tik kaip rodiklių šaltinis, bet ir tobulinant SFMIS. SFMIS gali būti pritaikomos ŠVIS valdymo geros praktikos:

- pateikiami išsamūs rodiklių aprašymai – paskirties bei skaičiavimo išaiškinimas;
- atliekami sisteminiai tyrimai – rodiklių patikimumo užtikrinimo bei kokybiniai naujų rodiklių rinkimo;
- sudaroma galimybė agreguoti duomenis įvairiais pjūviais – pagal administracinį šalies suskirstymą, pagal duomenis teikiančius subjektus ir kita, internete automatizuoti palyginamosios rodiklių analizės instrumentai.
- vykdoma duomenų probleminė analizė – rodiklių pagrindu rengiamos trumpos aktualių klausimų apžvalgos;
- didelis viešumo laipsnis – rodikliai, jų pagrindu atliktos analizės bei apžvalgos publikuojamos viešai, atvirai prieinamos ir neagreguotos rodiklių kiekybinės reikšmės, yra viešinamos atsiskaitančių/neatsiskaitančių už rodiklius subjektų suvestinės;
- nuolat tobulinama sistema – renkamų rodiklių sąrašas koreguojamas, atsižvelgiant į poreikius bei galimybes surinkti konkrečius duomenis.

Taigi ŠVIS atliekant SF panaudojimo priežiūrą daugiausia gali būti taikoma kaip poveikio ir konteksto rodiklių mokymosi/švietimo srityje šaltinis ir kaip informacinės sistemos valdymo pavyzdys tobulinant SFMIS.

2.3.3. Nacionalinių rodiklių taikymas

Šioje srityje nagrinėjami BPD rodiklių pagal 1.5, 2.4 ir 2.5 priemones, už kurias atsakinga Švietimo ir mokslo ministerija, bei šios ministerijos strateginio plano ir biudžeto programų rodikliai.

13 lentelėje apačioje pateiktas minėtų rodiklių palyginimas, kuris rodo šiuos svarbiausius panašumus ir skirtumus:

- ŠMM strateginiame plane nėra matuojamos darbo vietos (išskyrus įsidarbinusių dalį). Šie rodikliai yra specifinis ES struktūrinės paramos veiksnių programų, kuriose reikalinga nustatyti kiekybines užimtumo išraiškas, bruožas;
- BPD 2.5 priemonės rodikliai turi mažai panašių rodiklių ŠMM strateginiame plane, nes aukštojo mokslo ir mokslinių tyrimų srityje tik nedidelė dalis biudžeto asignavimų skirstoma per ŠMM strateginį planą (universitetai ir institutai yra savarankiški asignavimų valdytojai, kurie gauna didelę asignavimų dalį). Vienas panašus rodiklis (įsidarbinusių dalis) skiriasi tuo, kad pagal 2.5 priemonę daugiausia finansuojamas neformalus švietimas ir mokymas (ne studentų, o dirbančiųjų tyrėjų), o minėtas rodiklis matuoja formalus švietimo rezultatus (studentų ir moksleivių). Tačiau šie rodikliai papildo vienas ir kitą, ir jie sudaro sąlygas lyginti formalus bei neformalus švietimo ir mokymo rezultatus bei vertinti šių rezultatų įtaką aukštesnio lygio tikslams ir uždaviniams;
- didžiausias atitikimas tarp dviejų rodiklių grupių egzistuoja mokymosi visą gyvenimą srityje pagal BPD 2.4 priemonę, nes bendrasis lavinimas ir profesinis mokymas finansuojamas iš valstybės biudžeto per ŠMM strateginį planą ir biudžeto programas. Tai būdinga ir poveikio lygiu, kur matuojamas „iškritusiųjų iš mokyklos“ lygis. Tačiau rodiklių atitikimas poveikio lygio susijęs su tuo, kad skirtingais projektais ir priemonėmis, kurios finansuojamos iš skirtingų šaltinių (ES struktūrinės paramos ir valstybės biudžeto), siekiama panašių tikslų;
- mažiausias atitikimas tarp dviejų rodiklių grupių (išskyrus renovuotų mokyklų skaičių) egzistuoja pasiekimo/produkto lygiu. Tai gali būti dėl skirtingų priemonių ir projektų tipų, kurie finansuojami iš skirtingų šaltinių (valstybės biudžeto ir ES struktūrinės paramos, nepaisant jos lėšų integravimo į valstybės biudžetą);
- daugiausia rodiklių sutampa arba yra panašūs rezultatų lygiu. Tai susiję su panašiais rodikliais, kurie taikomi mokymosi visą gyvenimą srityje (rodikliai dėl akredituotų programų ar įsidarbinusių skaičius).

13 lentelė. BPD rodiklių ir Švietimo ir mokslo ministerijos strateginio plano rodiklių palyginimas

BPD priemonė	BPD rodikliai*	Strateginio tikslo kodas**	ŠMM strateginio plano rodikliai
	<i>Poveikio rodikliai</i>		<i>Efekto kriterijai</i>
1.5	Sukurtų papildomų darbo vietų skaičius		-

BPD priemonė	BPD rodikliai *	Strateginio tikslo kodas **	ŠMM strateginio plano rodikliai
2.4	Sumažėjęs „iškritusiųjų iš mokyklos“ lygis	7.01.01	Privalomo mokyti amžiaus vaikų mokymosi apimtis (rezultato kriterijus)
		11	Bent pagrindinį išsilavinimą įgijusių 20-24 metų asmenų dalis
2.5	Vieneriais metais sumažėjęs aukščiausios kvalifikacijos specialistų amžiaus vidurkis		-
	<i>Rezultatų rodikliai</i>		<i>Rezultato kriterijai</i>
1.5	Bendras sukurtų darbo vietų skaičius		-
2.4	Akredituotų (įregistruotų) mokymosi/profesinio mokymo/studijų (pirmosios pakopos) programų skaičius	8.02.02	Akredituotų vidurinio mokymo programų skaičius
		11.01.05	Akredituotų po tarptautinės ekspertizės pedagoginių studijų programų dalis
2.4	Švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų, gavusių <i>Europos Sąjungos akreditaciją</i> (teigiama institucinį įvertinimą), skaičius	8.02.01	Auditų skaičius
		7.02.02.03	Įvertintų mokyklų skaičius (produkto kriterijus)
2.5	<i>Akredituotų</i> (įregistruotų) antrosios pakopos (magistrantūros) studijų/mokymo programų skaičius		-
2.5	Įsidarbinimo lygis praktinių mokymų programas baigusiu tarpe	11.01.04	Įsidarbinusių pagal įgytą profesinę kvalifikaciją per metus, dalis
	<i>Pasiekimų rodikliai</i>		<i>Produkto kriterijai</i>
1.5	Naujų žmogiškųjų išteklių plėtros infrastruktūros objektų skaičius		-
1.5	Modernizuotų žmogiškųjų išteklių plėtros institucijų skaičius	11.02.03.01	Renovuotų mokyklų skaičius
2.4	Akreditavimui (įregistravimui) pateiktų profesinio mokymo/studijų programų skaičius		-
2.5	Akreditavimui (įregistravimui) pateiktų antrosios pakopos (magistrantūros) studijų/mokymo programų skaičius		-
2.4, 2.5	Išmokytų naudos gavėjų skaičius		-

Pastabos: * Kai kurie rodikliai remiasi LR Švietimo ir mokslo ministerijos siūlymu dėl Lietuvos 2004-2006 m. Bendrojo programavimo dokumento priedo pakeitimo (2006 spalio 27 d.)

** Institucijos strateginio tikslo kodas bei atitinkamai – rezultato rodikliams – programos kodas ir programos tikslo kodas, produkto rodikliams - programos kodas, programos tikslo kodas ir uždavinio kodas.

Įdomu palyginti ES struktūrinės paramos rodiklių ir biudžeto programų rodiklių (vertinimo kriterijų) įgyvendinimo rezultatus. Apačioje pateikiami penkių brangiausiųjų ŠMM biudžeto programų, kurios nefinansuojamos iš ES struktūrinės paramos, rodiklių (kriterijų) vykdymo rezultatus (visur pateikiamas aritmetinis vidurkis, išskyrus svertinį vidurkį ŠMM nepasiektų kriterijų pasiekimo laipsniui priklausomai nuo išlaidų).

14 lentelė. Penkių Švietimo ir mokslo ministerijos biudžeto programų kriterijų vykdymo rezultatai

Eil. Nr.	Programa	Programos lėšos, tūkst. Lt, 2005	Viso kriterijų	Pasiektų ir viršytų kriterijų skaičius, proc.	Nepasiektų kriterijų skaičius, proc.	Nepasiektų kriterijų pasiekimo laipsnis (svertinis/aritmetinis vidurkis)
ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA		547273,8	72	60; 83 proc.	12; 17 proc.	71 proc.
1.	7.1 Vaikų ir jaunimo ugdymosi užtikrinimas	115420,1	22	21; 95 proc.	1; 5 proc.	97 proc.
2.	7.2 Specialistų rengimas	327593,3	16	12; 75 proc.	4; 25 proc.	57 proc.
3.	8.1 Švietimas informacinei visuomenei	14787,1	15	12; 80 proc.	3; 20 proc.	48 proc.
4.	8.2 Švietimo kokybės vadyba	29966,9	18	15; 83 proc.	3; 17 proc.	85 proc.
5.	88.1 Specialioji švietimo plėtros programa	59506,4	1	0	1; 100 proc.	98 proc.

Šaltinis: Viešosios politikos ir vadybos institutas. 2005 m. valstybės biudžeto programų vykdymo efektyvumo vertinimas. Vilnius, 2006.

Kaip rodo 14 lentelė, prasčiausiai 2005 m. buvo įgyvendintos specialistų rengimo ir švietimo informacinei visuomenei programos. Bendras 77 proc. vykdymo laipsnis priskiriamas vidutiniam lygiui (80-60 proc.).

15 lentelė. BPD 2.4 priemonės pažangos rodikliai

Rodiklio Pavadinimas	Matavimo vienetai	Planuoti rodikliai pagal BPD priemonę	Nuo BPD patvirtinimo iki ataskaitos pateikimo datos pasiekti rodikliai	Rodiklių įvykdymo rezultatas nuo programos įgyvendinimo pradžios $3/5 * 100 \%$
1	2	3	5	7
Akreditavimui pateiktos profesinio mokymo / studijų programos	skaičius	100	8	8
Išmokyti naudos gavėjai veiklos pabaigoje	skaičius	2000	1625	81,25
Akredituotos mokymosi / profesinio mokymo/ studijų (pirmosios pakopos) programos	skaičius	40	0	0

Šaltinis: BPD įgyvendinimo 2005 m. ataskaita.

15 lentelėje viršuje pateikiamas BPD 2.4 priemonės įgyvendinimo vertinimas pagal jos rodiklius rodo, kad bendras vykdymo laipsnis (aritmetinis vidurkis, iki 2005 m. pabaigos) sudaro tik apie 30 proc. (atitinkamas 2.5 priemonės laipsnis būtų dar mažesnis), bet reikalinga atsižvelgti į dar nepasibaigusį įgyvendinimą bei kitoje ataskaitos dalyje minėtas rodiklių valdymo problemas.

Kaip buvo minėta, ES struktūrinės paramos rodikliai daugiausiai naudojami atsiskaityti Europos Komisijai, jie nepakankamai naudojami vidiniams vertinimo ir priežiūros poreikiams. Įdomu būtų įvertinti ŠMM strateginio plano priežiūros rodiklių (vertinimo kriterijų) naudojimą.

Jie gali būti naudojami pagal kelias paskirtis:

- biudžeto išlaidų našumui ir efektyvumui didinti ŠMM veiklos ar jos programų viduje;
- paskirstant išteklius tarp asignavimų valdytojų ar programų biudžeto proceso metu;
- atsiskaitant Seimui ir visuomenei už biudžeto išlaidų naudojimą.

Tikėtina, kad ŠMM strateginio plano rodikliai daugiausia naudojami vidiniams ŠMM veiklos valdymo poreikiams tenkinti, nes biudžeto proceso metu ar atsiskaitant visuomenei rodikliai nėra naudojami (pvz., ateinančiųjų metų strateginiai planai ir biudžeto programos patvirtinamos anksčiau nei pateikiamos metinės įgyvendinimo ataskaitos už praėjusius metus, pusmečio informacija apie uždavinių įgyvendinimą pagal jų vertinimo kriterijus nėra teikiama Vyriausybei ar Finansų ministerijai, o biudžeto programų vertinimo kriterijų vykdymo informacija, kuri pateikiama Finansų ministerijai, nėra viešai prieinama ir mažai naudojama Seime). Todėl galima daryti preliminarią išvadą, kad ES struktūrinės paramos rodikliai daugiausiai naudojami atsiskaityti Europos Komisijai, o nacionaliniai strateginio plano ir biudžeto programų rodikliai – vidiniams ŠMM poreikiams tenkinti.

Reikalinga platesnė ir gilesnė analizė, norint išnagrinėti nacionalinių rodiklių naudojimo būdus ŠMM viduje (jie gali būti naudojami paskirstant išteklius tarp ŠMM programų, pagrindžiant esamus paskirstymus specifinėms priemonėms ar programoms, nustatant sekančių metų siekiamus uždavinius, keičiant esamų programų turinį, prižiūrint ŠMM pavaldžias įstaigas, atliekant kitus valdymo klausimus). Tačiau siekiant ES struktūrinės paramos rodiklius naudoti daugiau vidiniams priežiūros ir vertinimo poreikiams, nacionalinių ŠMM strateginio plano ir biudžeto programų naudojimas gali būti įdomus informacijos šaltinis.

2.4. 2007-2013 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos veiksmų programų rodikliai švietimo ir mokslo srityje

Šioje ataskaitos dalyje pateikiami 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos veiksmų programų rodikliai, kurie buvo sudaryti programavimo metu bei įvertinti išankstinio vertinimo metu. Jeigu reikalinga, pateikiami siūlymai dėl šių rodiklių tobulinimo. Be to, šioje dalyje pateikiami nacionaliniai rodikliai, kurie kartu su ES rodikliais turėtų sudaryti bendrą 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos rodiklių sistemą.

2.4.1. „Žmogiškųjų išteklių plėtros“ veiksmų programos 2 prioriteto „Mokymasis visą gyvenimą“ rodikliai

16 lentelėje pavaizduoti 2 prioriteto konteksto rodikliai. Remiantis ES struktūrinės paramos veiksmų programų projektais, jie vadinami konteksto rodikliais, jie taip pat atitinka poveikio rodiklius.

16 lentelė. Konteksto rodikliai

Rodiklis (vertinimo vienetas)	Pradinė situacija (metai)	Skaičiais išreikšti uždaviniai
Mokymosi visą gyvenimą lygis: 25–64 metų gyventojų, per paskutines 4 savaites dalyvavusių švietimo ir profesinio mokymo veikloje dalis	6,3 proc., 2005 m.	11 proc.
Jaunimo švietimo pasiekimų lygis: bent vidurinį išsilavinimą (arba vidurinį išsilavinimą ir darbo rinkoje paklausią profesinę kvalifikaciją) įgijusių 20–24 metų asmenų dalis	85,2 proc., 2005 m.	90 proc.
Ankstyvojo pasitraukimo iš švietimo sistemos lygis: pagrindinį išsilavinimą turinčių ir nesimokančių 18–24 metų asmenų dalis	9,2 proc. 2005 m.	9 proc.

Aukščiau pateikti konteksto rodikliai atspindi pagrindinius 2 prioriteto „Mokymasis visą gyvenimą“ tikslus: tobulinti ir stiprinti mokymosi visą gyvenimą institucinę sistemą, gerinti mokymosi visą gyvenimą paslaugų kokybę bei prieinamumą.

Mokymosi visą gyvenimą lygio rodiklis apima 25 - 64 metų asmenis, kurie atsakė, jog per pastarąsias keturias savaites dalyvavo mokymosi veikloje (išskyrus savišvietą). Jaunimo švietimo pasiekimų lygio rodiklis matuoja 20-24 metų asmenų formalųjį išsilavinimą. Šis rodiklis parodo žmogiškojo kapitalo pasiūlą bei mokymo įstaigų rezultatyvumą pagal jas baigusiujų skaičių. Vidurinis išsilavinimas paprastai laikomas minimaliu išsilavinimu, reikalingu sėkmingam dalyvavimui darbo rinkoje bei tolimesniam mokymuisi. Jaunimo švietimo pasiekimų lygio rodiklis glaudžiai susijęs su ankstyvojo pasitraukimo iš švietimo sistemos lygiu. Šis rodiklis matuoja 18-24 metų jaunimo dalį, turinčių pagrindinį išsilavinimą ir nebetęsiančių mokslų. Abu rodikliai („Jaunimo švietimo pasiekimų lygis“ bei „Ankstyvojo pasitraukimo

<...> lygis“) bendrai nesudaro 100 proc. dėl dviejų priežasčių – pirma, rodikliai apima persidengiančias amžiaus grupes, antra, anksti pasitraukę iš švietimo sistemos yra tie, kurie nebesimoko, o į skaičiuojant jaunimo švietimo pasiekimo lygį matuojamas tiek nebesimokančių, tiek tęsiančių mokslus skaičius.

Visi šie konteksto rodikliai naudojami 2006-2008 m. ŠMM strateginiame veiklos plane. Duomenis minėtiems konteksto rodikliams renka EUROSTAT’as, vykdydamas reguliarių Darbo jėgos tyrimą (angl. European Union Labour Force Survey). Taigi rodikliai yra palyginami su identiškais ES šalių rodikliais.

ES lygio programos rodikliai rezultato ir pasiekimo lygiu pateikti 14 lentelėje žemiau. Šie rodikliai suderinti su kitais ESF finansuojamos veiksmų programos rodikliais, todėl mokytojų ir kvalifikacijos/mokymo baigimo pažymėjimus gavusių dalyvių skaičius gali būti apjungtas visos programos lygiu. Remiantis Europos Komisijos reglamentu į ES lygio rodiklius įtraukti pogrupiai pagal amžiaus grupes, negalia, išsilavinimą ir lytį.

17 lentelė. ES lygio rezultatų ir pasiekimo rodikliai

	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai (nurodant pradinę situaciją)
Rezultatai	Dalyvių (mokytojų, dėstytojų, socialinės rizikos, socialinę atskirtį patiriančių ir švietimo pagalbą teikiančių asmenų), kurie gavo neformaliojo švietimo programos baigimo pažymėjimus, dalis (proc.)	90 proc.
	Dalyvių (moksleivių, studentų, mokytojų, dėstytojų, socialinės rizikos, socialinę atskirtį patiriančių ir švietimo pagalbą teikiančių asmenų), kurie įgijo valstybės pripažįstamą kvalifikaciją, dalis (proc.)	80 proc.
Pasiekimai	Dalyvių, kurie mokėsi pagal neformaliojo švietimo programas, skaičius (kiekvienas dalyvis vidutiniškai po 80 ak. val.): a) mokytojų ir dėstytojų; b) socialinės rizikos, socialinę atskirtį patiriančių ir švietimo pagalbą teikiančių asmenų.	a) 30000 b) 13800
	Dalyvių, kurie mokėsi pagal formaliojo švietimo programas, skaičius(kiekvienas dalyvis vidutiniškai po 6400 ak. val.): a) moksleivių, studentų, mokytojų ir dėstytojų; b) socialinės rizikos, socialinę atskirtį patiriančių ir švietimo pagalbą teikiančių asmenų.	a) 15000 b) 4000

Pagal 2 prioritetą siūloma naudoti šiuos nacionalinio lygio rodiklius.

18 lentelė. Nacionaliniai rezultatų ir pasiekimo rodikliai

	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai
Rezultatai	Viešųjų bibliotekų, jų filialų ir kitų įstaigų, asociacijų ir bendruomenių, per programos įgyvendinimo laikotarpį aprūpintų informacijos šaltiniais, lankytojų (skaitytojų) skaičiaus pokytis	x
<i>Mokymosi visą gyvenimą institucijų sistemos tobulinimas ir stiprinimas</i>		
Pasiekimai	Švietimo institucijų, kurioms atliktas veiklos išorinis vertinimas, skaičius	150

	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai
	Mokymo ir studijų programų, kurioms atliktas išorinis vertinimas, skaičius	380
	Švietimo įstaigų (atskirai kiekvieno lygio pagal ISCED), įdiegusių vidines kokybės valdymo sistemas, skaičius	200
	Parengtų, atnaujintų profesinio rengimo standartų skaičius	40
	Parengtų, atnaujintų studijų kryptių reglamentų skaičius	60
	Įgyvendintų taikomųjų mokslinių tyrimų ir vertinimo programų, skirtų švietimo sistemos būklės, švietimo politikos analizei ir politikos priemonių tobulinimui, skaičius	20
	Mokymosi visą gyvenimą sistemos darbuotojų, kurie mokėsi pagal neformaliojo švietimo programas, skaičius (vidutiniškai po 80 akademinį valandų kiekvienas)	6900
	Mokymosi visą gyvenimą sistemos darbuotojų, kurie mokėsi pagal formaliojo švietimo programas, skaičius (vidutiniškai po 4 semestrus arba 6400 akademinį valandų kiekvienas)	1000
<i>Mokymosi kokybės gerinimas</i>		
Pasiekimai	Mokytojų, dėstytojų, kurie mokėsi pagal neformaliojo švietimo programas, skaičius (vidutiniškai po 80 akademinį valandų kiekvienas)	30000
	Moksleivių, studentų, mokytojų, dėstytojų, kurie mokėsi pagal formaliojo švietimo programas, skaičius (vidutiniškai po 4 semestrus arba 6400 akademinį valandų kiekvienas)	15000
<i>Mokymosi prieinamumo didinimas</i>		
Pasiekimai	Asmenų, pasinaudojusių profesinio orientavimo paslaugomis (per 7 metus), skaičius	910000
	Socialinės rizikos, specialiųjų poreikių ir/arba socialinę atskirtį patiriančių asmenų ir švietimo pagalbos darbuotojų, kurie mokėsi pagal neformaliojo švietimo programas, skaičius	13800
	Socialinės rizikos, specialiųjų poreikių ir/arba socialinę atskirtį patiriančių asmenų ir švietimo pagalbos darbuotojų, kurie mokėsi pagal formaliojo švietimo programas, skaičius	4000
	Viešųjų bibliotekų, jų filialų ir kitų įstaigų, asociacijų ir bendruomenių aprūpintų informacijos šaltiniais, kurie reikalingi mokymuisi visą gyvenimą, skaičius (vnt.)	800
	Išleistų suaugusiųjų mokymui(si) skirtų mokymosi leidinių tiražų skaičius (vnt.)	50

Mokymosi programų pasiekimai pagal visus uždavinius apima programų atnaujinimą, apsirūpinimą mokymo medžiaga, programine įranga, simuliacinėmis priemonėmis ir prieiga prie duomenų bazių, kurios reikalingos kokybiškam mokymo procesui, įvairias švietimo pagalbos paslaugas taip pat kitus elementus, kurie svarbūs mokymosi kokybės ar prieinamumo užtikrinimui.

Papildomai gali būti nustatomi proceso (finansiniai) rodikliai, kurie matuotų vieno dalyvio išmokymo kaštus bei vieno dalyvio mokymo vienos dienos kaštus. Ši informacija būtų naudojama mokymo projektų našumui nustatyti.

2.4.2. „Žmogiškųjų išteklių plėtros“ veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ rodikliai

19 lentelėje pavaizduoti 3 prioriteto konteksto rodikliai.

19 lentelė. Konteksto rodikliai

Rodiklis (vertinimo vienetas)	Pradinė situacija (metai)	Skaičiais išreikšti uždaviniai
Tyrėjų skaičius (bendras skaičius, tenkantis tūkstančiui užimtųjų/dalis versle, proc.)	5,12/6,6 proc. (2004)	6,1/15
Mokslinės publikacijos 1 mln. gyventojų	242 vnt. (2004)	400 vnt.
Jaunesnis tyrėjų amžius (tyrėjai, turintys daktaro laipsnį, amžiaus grupėse iki 45 metų, be verslo sektoriaus)	38,2 proc.	50 proc.

Šie konteksto rodikliai atitinka bendrus prioriteto tikslus. 3 prioritete „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ siekiama didinti žmogiškųjų išteklių gebėjimus MTTP srityje kokybine ir kiekybine prasme įgyvendinant kelis uždavinius (tobulinti mokslininkų, doktorantų, kitų tyrėjų kvalifikaciją ir kompetenciją vertikaliosiose ir horizontaliosiose srityse; skatinti tyrėjų ir studentų vidaus ar tarptautinį mobilumą bei tarp viešojo ir privataus sektoriaus; padėti didinti tyrėjų skaičių ir mažinti jų amžiaus vidurkį Lietuvoje). Tyrėjų skaičiaus rodiklis matuoja žmogiškųjų išteklių gebėjimus MTTP srityje kiekybine prasme, o mokslinių publikacijų skaičiaus rodiklis – kokybine prasme. Taip pat jaunesnių tyrėjų amžiaus rodiklis matuoja specifinį žmogiškųjų išteklių MTTP srityje klausimą ir kokybine, ir kiekybine prasme.

Ekonomikos augimo veiksmų programoje bus papildomai taikomi du konteksto rodikliai, kurie susiję su Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ rodikliais.

20 lentelė. Konteksto rodikliai

Rodiklis (vertinimo vienetas)	Pradinė situacija (metai)	Skaičiais išreikšti uždaviniai
Bendros išlaidos MTTP, proc. BVP	0,76 proc. (2004)	2,2 proc.
Europos patentų biurui pateiktų paraiškų skaičius 1 mln. gyventojų, vnt.	2,6 vnt. (2002)	30 vnt.

Nacionaliniu lygiu 3 prioriteto kontekstui matuoti būtų reikalingi keli papildomi konteksto rodikliai, kurie pavaizduoti 21 lentelėje apačioje.

21 lentelė. Siūloni papildomi nacionaliniai konteksto rodikliai

Rodiklis (vertinimo vienetas)	Pradinė situacija (metai)	Skaičiais išreikšti uždaviniai
Naujų mokslo daktarų skaičius per metus (iš jų fizinių, biomedicinos ir technologijų mokslų)	258 (149) (2004)	Kiekybinė išraiška nebūtina, bet galima orientuotis į apie 350 (apie 215). 2007-2009 m. ŠMM strateginio plano projekte 2012 m. siekiama išraiška sudaro 300.
Mokslininkų, dalyvavusių mobilumo programose per metus, dalis (proc.)	Neskaiciuojama	Kiekybinė išraiška nebūtina, bet galima orientuotis į apie 33 proc.

Visi konteksto rodikliai būtų matuojami naudojant prieinamus informacijos šaltinius. Naujų mokslo daktarų skaičiaus rodiklis taikomas ŠMM strateginiame plane. Panašus rodiklis, kuris taikomas Europos mokslinių tyrimų erdvėje, yra „Apsigynusių daktaro laipsnį mokslo ir technologijų srityje 25-34 metų asmenų skaičius 1000 gyventojų“. Tačiau šiuo metu nėra skaičiuojamas bendras mokslininkų mobilumo rodiklis. Lietuvoje skaičiuojamas dėstytojų ir studentų mobilumas pagal ES programas (Erasmus, Socrates). 2007-2009 m. ŠMM strateginio plano projekte numatytas rezultato lygio rodiklis „Studentų ir dėstytojų, dalyvaujančių ES aukštojo mokslo programose, skaičius“. Tačiau šis rodiklis rodo tik dalį mobilumo.³¹ Nors reikalingas platesnis rodiklis, mobilumo rodikliai kuriami ir tobulinami ES lygiu pagal Švietimo ir mokymo atvirojo koordinavimo metodo procesą ES lygiu.

ES lygio programos rodikliai rezultato ir pasiekimo lygiu pateikti 22 lentelėje apačioje. Šie rodikliai suderinti su kitais ESF finansuojamos veiksmų programos rodikliais. Todėl informacija apie dalyvius, kurie mokėsi pagal formaliojo ir neformaliojo švietimo programas bei kurie jas sėkmingai baigė, galėtų būti apjungiami visos programos lygiu.

22 lentelė. Programos rodikliai

Tipas	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai
Rezultatai	Dalyvių (tyrėjų, kitų MTTP darbuotojų, studentų ir kitų asmenų), kurie sėkmingai baigė neformaliojo ir formaliojo švietimo programas bei gavo neformaliojo švietimo programos baigimo pažymėjimus ir/arba įgijo valstybės pripažįstamą kvalifikaciją, dalis (proc.)	85 proc.
	Pagal darbo sutartis įdarbintų mokslininkų ir kitų tyrėjų įdarbinimo lygis per 6 mėnesius po projekto pabaigos (proc.)	80 proc. (nuo visų įdarbintų asmenų)
Pasiekimai	Dalyvių (tyrėjų, kitų MTTP darbuotojų, studentų ir kitų asmenų), kurie mokėsi pagal formalios ir neformalios švietimo programas, skaičius	10 000
	Pagal darbo sutartis įdarbintų mokslininkų ir kitų tyrėjų skaičius, iš jų: a) viešajame sektoriuje, bei b) privačiuose ūkio subjektuose	375, iš jų: a) 115; b) 260

³¹ T.y. trumpalaikis mobilumas kreditams gauti pagal minėtas programas. Jis neapima ilgalaikio mobilumo diplomams įgyti bei mobilumo ne pagal minėtas programas.

Tačiau dalyvių rodiklio pogrūpius galima būtų iki galo suderinti su informacija, kurią reikės Europos Komisijai pateikti pagal jos įgyvendinimo reglamentą. Tai reikalautų tam tikrų pokyčių: įtraukti statusą darbo rinkoje, įtraukti papildomas pažeidžiamas grupes (priklausomai nuo nacionalinių taisyklių; dabar įtraukta tik neįgalių dalyvių grupė). Be to, įgyvendinimo metu galėtų būti skaičiuojami papildomi pogrūpiai. Reikalinga skaičiuoti dalyvių, kurie mokėsi atskirai pagal neformaliojo ir formaliojo švietimo programas, skaičių, kuris irgi galėtų būti sujungiamas programos lygiu.

Pagal 3 prioritetą siūloma naudoti šiuos nacionalinio lygio rodiklius. Rodiklis „Bendras darbo vietų, sukurtų mokslinių tyrimų srityje, skaičius“ būtų suderintas su Ekonomikos augimo veiksmų programos 1 prioriteto pagrindiniu rodikliu („Bendrai sukurtos darbo vietos“), ir tai leistų sujungti informaciją Nacionalinės bendrosios strategijos lygiu, jeigu reikalinga. Kita alternatyva būtų šį rodiklį įtraukti į ES rodiklių sąrašą.

23 lentelė. Nacionaliniai rezultatų ir pasiekimų rodikliai

Tipas	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai
Rezultatai	Bendras darbo vietų, sukurtų mokslinių tyrimų srityje, skaičius (viso etato ekvivalentai, pasidalijimas pagal lytį) (iš jų privačiame versle) (per 1 metus po projekto pabaigos)	445 (265)
	Mobilumo veiklose dalyvavusių doktorantų, daktarų-stažuotojų, dėstytojų ir mokslininkų skaičius (pagal amžiaus grupes, negalia, išsilavinimą ir lytį) (ir dalis proc. nuo visų tikslinės grupės atstovų)	7 000
Pasiekimai	Asmenų, gavusių magistrantūros ir doktorantūros studijų stipendijas, skaičius (iš jų fizinių, biomedicinos ir technologijų mokslų, proc.) (pagal amžiaus grupes, negalia, išsilavinimą ir lytį)	870 (ne mažiau 70 proc.) (50/50)
	Mobilumo stipendijų, suteiktų doktorantams, daktarams-stažuotojams, dėstytojams, mokslininkams, skaičius (pagal amžiaus grupes, negalia, išsilavinimą ir lytį)	7 000
	Asmenų, dalyvavusių žinių ir gebėjimų apie mokslą, technologijas, inovacijas gilinimo ir sklaidos projektuose, skaičius (pagal amžiaus grupes, negalia, išsilavinimą ir lytį) (šis rodiklis gali būti susijęs su novatoriškų veiklų ir bendradarbiavimo veiksmų principo integravimu)	6 000
Proceso (finansiniai)	Vieno dalyvio išmokymo kaštai (pagal formaliojo ir neformaliojo švietimo programas) Vieno dalyvio vienos dienos (8 akademinės val.) mokymo kaštai (pagal formaliojo ir neformaliojo švietimo programas)	Skaičiuojama įgyvendinimo metu

Pasiekimų lygiu nacionaliniai rodikliai daugiausia matuotų 3 prioriteto priemonės „Parama mokslininkams, tyrėjams, studentams mokslinės veiklos, studijų, mobilumo srityje“, kuriai skiriama daugiausia lėšų, įgyvendinimą.

Papildomai būtų nustatomi proceso (finansiniai) rodikliai, kurie matuotų vieno dalyvio išmokymo kaštus bei vieno dalyvio mokymo vienos dienos kaštus. Ši informacija būtų naudojama mokymo projektų našumui nustatyti.

Horizontalios temos būtų integruotos į rodiklius per atskirus jų pogrupius, atskiri rodikliai nebūtų sudaromi. Taip pat į kai kuriuos rodiklius gali būti integruotos papildomos sektorinės temos (fiziniai, biomedicinos ir technologijų mokslai, jeigu jiems būtų teikiama pirmenybė).

ES ir nacionalinio lygio rodikliai irgi turi būti tinkamai pritaikyti ir nuleisti į projektų lygį. Jie gali būti numatomi nacionalinėse programose (nekonkursinio finansavimo atveju) ar gairėse paraiškų teikėjams (konkursinio finansavimo atveju). Todėl rodiklių sistemos kūrimą galima iki galo užbaigti tik parengus nacionalinių programų bei gairių paraiškų teikėjams projektus.

2.4.3. „Ekonomikos augimo“ veiksmų programos 1 prioriteto „Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra“ rodikliai

24 lentelėje pavaizduoti 1 prioriteto konteksto rodikliai.

24 lentelė. Konteksto rodikliai

Rodiklis (vertinimo vienetas)	Pradinė situacija (metai)	Skaičiais išreikšti uždaviniai
Bendros išlaidos MTTP, proc. BVP	0,76 proc.	2,2 proc.
Tyrėjų skaičius, tenkantis tūkstančiui užimtųjų/skaičius versle proc.	5,12/6,6 %, 2004 m.	6,1/15 %
Europos patentų biurui pateiktų paraiškų skaičius 1 mln. gyventojų, vnt.	2,6 , 2002 m.	30

Šie konteksto rodikliai didele dalimi atitinka bendrus prioriteto tikslus. Konteksto rodiklių sąrašė numatytas Lisabonos strategijos rodiklis MTTP išlaidų srityje. Papildomai numatytas tyrėjų skaičiaus rodiklis, kuris taip pat matuojamas Žmoniškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioritete „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ (2.1 prioritete tinkamesnis tyrėjų skaičiaus rodiklis). Geriausiai MTTP komercinį pritaikymą matuoja Europos patentų biurui pateiktų paraiškų skaičiaus rodiklis.

1 prioritete „Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra“ siekiama didinti aukštos pridėtinės vertės verslo lyginamąją dalį. Tačiau nėra numatytas atitinkamas strateginis konteksto rodiklis, kuris matuoja šią dalį. Todėl siūlomas papildomas pridėtinės vertės rodiklis, kuris buvo siūlomas išankstinio vertinimo ataskaitoje (žiūrėti 25 lentelę apačioje).

25 lentelė. Konteksto rodikliai

Rodiklis (vertinimo vienetas)	Pradinė situacija (metai)	Skaičiais išreikšti uždaviniai
Aukštųjų ir vidutiniškai aukštųjų technologijų sektoriaus sukurtos pridėtinės vertės dalis apdirbamosios gamybos sukurtoje pridėtinėje vertėje, proc.	20,1 proc., 2004 m.	40-50 proc. (išankstinio vertinimo ataskaitos duomenys)

Pridėtinės vertės, sukurtos aukštųjų ir vidutiniškai aukštųjų technologijų įmonėse, rodiklis yra susijęs su vienu iš mokslo ir technologijų rodiklių, skirtų ES mokslinių tyrimų erdvei. Jeigu reikalinga, papildomai galima naudoti kitus konteksto rodiklius, kurie pateikti ES mokslo ir technologijų rodiklių sąraše (žiūrėti rodiklių registrą). Be to, nuo 2007-2013 m. numatyta, kad LR Vyriausybė su metine veiklos ataskaita LR Seimui turės pateikti naują Konkurencingumo ataskaitą, kurioje bus pateikta 10-15 „sėkmės rodiklių“. Tai daugiausia bus konteksto rodikliai, ir todėl juos reikėtų suderinti su ES struktūrinės paramos veiksmų programų rodikliais. Pavyzdžiui, „sėkmės rodikliuose“ siūloma matuoti aukštųjų technologijų pramonės dalį šalies ūkyje ir šalies eksporto struktūroje.

ES lygio programos rodikliai rezultato ir pasiekimo lygiu pateikti 26 lentelėje apačioje. Šie rodikliai turėtų būti tobulinami, priklausomai nuo nacionalinių programų turinio. Šiuo metu 1 prioriteto turinys pakankamai bendras, ir todėl sudėtinga nustatyti tinkamus rodiklius (tiek ES, tiek nacionalinius) bei juos kiekybiškai išreikšti.

26 lentelė. ES lygio rezultatų ir pasiekimų rodikliai

Tipas	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai
Rezultatai	Pritraukta privačių investicijų MTTP srityje (mln. eurų)	150
	Sukurti ir veikiantys mokslinių tyrimų centrai	12
	Sukurti technologiniai integruoti verslo, mokslo ir studijų sąveikos centrai (poliai, slėniai ar pan.)	2–3
Pasiekimai	MTTP veiklos ir infrastruktūros plėtros projektų skaičius, iš jų: a) privačios iniciatyvos projektų skaičius; ir b) viešojo sektoriaus MTTP infrastruktūros ir bazinės įrangos plėtros projektų skaičius.	250, iš jų: a) 200; b) 50
	MTTP ir inovacijų aplinkos gerinimo projektų skaičius, iš jų: a) infrastruktūros kūrimo ar plėtros projektai	35 5

Matuojant viešojo sektoriaus MTTP infrastruktūros ir bazinės įrangos projektų skaičių, reikalinga išskirti naujus statinius, rekonstruotą plotą, įrangos komplektus ir vienetus, kurie taikomi įgyvendinant BPD 1.5 prioritetą 2004-2006 m. programiniu laikotarpiu (žiūrėti 2.1.1 dalį).

Taip reikalingas skirtingas mokslinių tyrimų centrų tipų (išskirtiniai tyrimų centrai, kompetencijos centrai, slėniai) išaiškinimas. Toks išaiškinimas gali būti pateiktas nacionalinėse programose, kurios bus naudojamos 1 prioritetui įgyvendinti, ar kituose dokumentuose. Pvz., nėra aišku, kaip su šiais centrais susiję 2-3 planuojami „slėniai“. Tačiau planuojama parengti Valstybinės reikšmės integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtros koncepciją.

Pagal 1 prioritetą siūloma naudoti kelis nacionalinio lygio rodiklius. Visų pirma, reikalinga skaičiuoti bendras darbo vietas, sukurtas mokslinių tyrimų srityje (tai galbūt turėtų būti net ES rodiklis).

Darbo vietų skaičius turėtų būti skaičiuojamas pagal vieną metodiką, kuri būtų sudaryta 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos veiksmų programų lygiu. Tai leistų darbo vietų informaciją sujunti programos ir strategijos lygiu. Pvz., rodiklis „Bendras darbo vietų, sukurtų mokslinių tyrimų srityje, skaičius“ būtų suderintas su atitinkamu Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ rodikliu.

Antra, reikalinga matuoti ir projektų, skirtų Lietuvos dalyvavimui ES tarptautinėse MTTP programose, skaičių ir institucijų/įmonių, gavusių šią paramą skaičių (du pogrupiai pagal mokslo ir studijų institucijas bei privačias įmones).

Trečia, paramą MTTP infrastruktūrai ir įrangai būtų naudinga matuoti rezultato lygiu ne tik pagal sukurtus ir veikiančius mokslinių tyrimų centrus, bet ir pagal MTTP infrastruktūros ir įrangos naudojimą (po projektų pabaigus praėjus 6 arba 12 mėn.).

Ketvirta, naudinga būtų įvesti papildomą MTTP projektų pogrupį, t.y. verslo-tyrimų institucijų bendradarbiavimo projektai. Šis rodiklis nurodomas kaip pagrindinis rodiklis Europos Komisijos gairėse, ir todėl jis gali būti naudojamas kaip ES rodiklis.

27 lentelė. Nacionaliniai rezultatų ir pasiekimų rodikliai

Tipas	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai
Rezultatai	Bendras darbo vietų, sukurtų mokslinių tyrimų srityje, skaičius, iš jų: a) moterys; ir b) vyrai	650, iš jų: a) X; b) X
	Finansinę paramą gavusių naujai įsikūrusių įmonių išlikimo lygis po 2 metų	80 proc.
	Paremtų projektų, kurie gavo finansavimą iš ES tarptautinių MTTP programų, skaičius, iš jų: Mokslo ir studijų institucijų Privačių įmonių	X (kiekybinė išraiška priklauso nuo 1 prioriteto finansavimo plano ir nacionalinių programų turinio)
	MTTP infrastruktūros ir bazinės įrangos naudotojų skaičius (skaičius, 6 mėnesiai po projekto pabaigos)	X (kiekybinė išraiška priklauso nuo 1 prioriteto finansavimo plano ir nacionalinių programų turinio)
Pasiekimai	Paremtų ES tarptautinių MTTP programų projektų skaičius, iš jų: mokslo ir studijų institucijų; Privačių įmonių.	X (kiekybinė išraiška priklauso nuo 1 prioriteto finansavimo plano ir nacionalinių programų turinio)
	Verslo – mokslinių tyrimų institucijų bendradarbiavimo projektų skaičius	X

Taip pat šiame prioritete pagal kitą tikslą („didinti verslo produktyvumo lygį“) planuojama matuoti darbo našumą (konteksto rodiklis), verslo aplinkos gerinimo projektus (pasiekimo rodiklis). Tačiau šioje srityje gali būti reikalingi papildomi nacionaliniai rodikliai pasiekimo ir rezultatų lygiu (kiek paslaugų buvo suteikta, kiek MVĮ gavo paslaugas, koks buvo jų pasitenkinimas paslaugomis, t.t.).

Horizontalios temos būtų integruotos į rodiklius per atskirus jų pogrupius, atskiri rodikliai nebūtų sudaromi. Taip pat į kai kuriuos

rodiklius gali būti integruotos papildomos sektorinės temos (fiziniai, biomedicinos ir technologijų mokslai, jeigu jiems būtų teikiama pirmenybė mokslinių tyrimų srityje).

ES ir nacionalinio lygio rodikliai irgi turi būti tinkamai pritaikyti ir nuleisti į projektų lygį. Jie gali būti numatomi nacionalinėse programose (nekonkursinio finansavimo atveju) ar gairėse paraiškų teikėjams (konkursinio finansavimo atveju). Todėl rodiklių sistemos kūrimą galima iki galo užbaigti tik parengus nacionalinių programų bei gairių paraiškų teikėjams projektus.

2.4.4. „Sanglaudos skatinimo“ veiksmų programos 2 prioriteto „Viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas: sveikatos, švietimo ir socialinė infrastruktūra“ rodikliai

Pagal šį prioritetą bus remiama švietimo sistemos reforma bei investicijos į švietimo ir studijų institucijų infrastruktūrą. Taip siekiama pagerinti teikiamų paslaugų kokybę, atitiktį naujiems kompetencijos reikalavimams bei prieinamumą gyventojams. Kadangi 1 ir 3 veiksmų programų strateginiai kontekstai švietimo srityje persidengia, tai su 3.2 prioritetu susijęs 3 veiksmų programos konteksto rodiklis yra „Mokymosi visą gyvenimą lygis: 25–64 metų gyventojų, per paskutines 4 savaites dalyvavusių švietimo ir profesinio mokymo veikloje dalis“, t.y., tapatus 1 veiksmų programos konteksto rodikliui (žr. 2.4.1. poskyrį).

28 lentelė. Europos Sąjungos lygio rezultatų ir pasiekimų rodikliai

Tipas	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai
Rezultatai	Tiesioginės naudos (moksleivių, studentų, mokytojų, dėstytojų) gavėjų iš investicijų į švietimo infrastruktūrą skaičius (per 6 mėn. po projekto pabaigos)	110000
Pasiekimai	Projektų skaičius	100

3.2 prioritetas turi vieną ES lygio rezultatų rodiklį – „Tiesioginės naudos gavėjų iš investicijų į švietimo infrastruktūrą skaičius per 6 mėn. po projekto pabaigos“. Investicijų į infrastruktūrą poveikiui įvertinti gali būti pasirinktas ir 12 mėnesių laikotarpis. Pastarasis laiko tarpas gali būti naudingesnis tuo, jog švietimo projektų teikiama nauda paprastai pasiskirsto netolygiai kalendoriniuose metuose, nes ji priklauso nuo mokslo metų laikotarpio. Taigi 12 mėnesių matavimo laikotarpis leidžia objektyviau įvertinti projekto rezultatus. 6 mėnesių laikotarpis teikia pranašumą, nes leidžia greičiau įvertinti intervencijos poveikį bei sumažinti rodiklio stebėjimo kaštus.

Siekiant geriau įvertinti naudos, patiriamos iš investicijų į švietimo infrastruktūrą, pasiskirstymą tarp atskirų socialinių grupių, siūloma „Tiesioginės naudos gavėjų iš investicijų į švietimo infrastruktūrą“ rodiklį papildyti pogrupiais - pagal amžiaus grupes, negalią, išsilavinimą ir lytį. Taip pat naudos gavėjai galėtų apimti ne tik moksleivius ir studentus, bet ir dėstytojus bei mokytojus. Identišką

rodiklį rekomenduojama pradėti taikyti ir BPD 1.5 priemonės įvertinimui (žr. 3.1.1. poskyrį). 3.2 prioriteto pasiekimai matuojami taip pat vienu ES lygio rodikliu, t.y., skaičiuojamas projektų, susijusių su investicijomis į infrastruktūrą, skaičius. Nacionaliniu lygiu šis rodiklis turėtų būti detalizuojamas pagal skirtingus švietimo lygius:

- priešmokyklinis ir ikimokyklinis ugdymas;
- bendrasis lavinimas;
- profesinis mokymas;
- aukštasis mokslas;

Detaliau šio rodiklio pogrupių kiekybines išraiškas būtų galima nustatoma parengus nacionalines programas. 29 lentelėje pateikiami indikatyvūs įverčiai.

29 lentelė. Nacionaliniai rezultatų ir pasiekimų rodikliai

Tipas	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai
Rezultatai	1-6 m. Lietuvos vaikų dalis (proc.), kuriems bus užtikrintas geresnis ikimokyklinio ugdymo paslaugų prieinamumas, modernizuojant ikimokyklinių įstaigų infrastruktūrą ir steigiant universalių centrų kaimo vietovėse infrastruktūrą	4,2 proc.
	Viduriniame mokyme dalyvaujančių moksleivių dalis (proc.), kuriems bus užtikrinta aukštesnė gamtos ir technologijos mokslų mokymo kokybė, modernizuojant (bent už 1 mln. litų) vidurinių mokyklų ir gimnazijų gamtos ir technologijų mokslų mokymo bazę	17 proc.
	Profesinio mokymo sistemos moksleivių dalis (proc.), kuriems bus užtikrinta geresnė mokymo kokybė, investuojant į sektorinius praktinio mokymo centrus	45 proc.
	Studentų dalis (proc.), kuriems bus užtikrinta aukštesnė studijų kokybė, investuojant į aukštųjų mokyklų infrastruktūrą	10 proc.
Pasiekimai	Universalių centrų kaimo vietovėse, kurie gavo paramos infrastruktūros pritaikymui už bent 1 mln. litų, skaičius	96
	Vidurinių mokyklų ir gimnazijų, kuriose atnaujinta technologijų ir gamtos mokslų mokymo bazė už daugiau kaip 1 mln. litų, skaičius	96
	Įsteigtų sektorinių praktinio mokymo centrų, kurių infrastruktūros pritaikymui ir modernizavimui buvo skirta bent 10 mln. litų, skaičius	25
	Projektų skaičius: - ikimokyklinio ugdymo srityje - bendrojo lavinimo srityje - profesinio rengimo srityje - aukštojo mokslo srityje	100 Bus patikslinta Bus patikslinta Bus patikslinta Bus patikslinta

Nacionaliniai rezultatų ir pasiekimų rodikliai matuoja 3.2 prioriteto įtakos sritis - priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo prieinamumą, švietimo paslaugų prieinamumą kaimo vietovėse, investicijas į technologijų ir gamtos mokslų mokymo kokybės didinimą bendrojo lavinimo mokyklose, investicijas į praktinių įgūdžių formavimo bei pagrindinių kompetencijų ugdymo kokybės didinimą bei paramą užtikrinant aukštesnę studijų kokybę. Rezultatų lygio rodikliai atitinka ES lygio rodiklio „Tiesioginės naudos gavėjų iš investicijų į švietimo infrastruktūrą skaičius (per 6 mėn. po projekto pabaigos)“ pogrupius. Prieš pradėdant taikyti minėtus pogrupius, reikėtų

nustatyti konkretų laiko tarpą, per kurį bus matuojamas naudos gavėjų skaičius. Siūlomas 6 arba 12 mėnesių laikotarpis.

Be to, įgyvendinimo metu būtų skaičiuojamas pastatytų ar suremontuotų statinių plotas, nauji įrangos vienetai arba komplektai, kaip įgyvendinant BPD 1.5 priemonę švietimo ir mokslo srityje. Šioje srityje taip pat būtų naudojamas regionų pogrupis.

2.4.5. Apibendrinimas

2007-2013 m. ES struktūrinės paramos rodikliai švietimo ir mokslo srityje atitinka finansuojamų veiksmų turinį. Todėl nėra atskirai šių rodiklių kokybė nėra vertinama pagal rodiklių vertinimo pagrindą, kuris buvo pritaikytas BPD rodikliams.

2007-2013 m. naudojami ES rodikliai gali būti tobulinami derybų metu dėl ES struktūrinės paramos veiksmų programų pagal Europos Komisijos pastabas. Ypač aktualus pagrindinių rodiklių tobulinimas - kad šių rodiklių informacija galėtų būti sujungiama ES lygiu ir palyginama tarp ES šalių narių, ji turi būti vieningai išaiškinta ES lygiu.

Taip pat gali būti reikalinga ES ir nacionalinius rodiklius tikslinti rengiant nacionalines programas, kurių įgyvendinimas būtų finansuojamas pagal planavimo (nekonkursinio finansavimo) tvarką. Detalios rekomendacijos dėl 2007-2013 m. rodiklių taikymo pateikiamos ataskaitos 3.2 dalyje.

3. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

3.1. Išvados ir rekomendacijos dėl BPD rodiklių

Atlikus BPD 1.5, 2.4 bei 2.5 priemonių rodiklių įvertinimą nustatyta, jog:

- Dabartiniai BPD rodikliai pagrįdė skirti Europos Komisijai atsiskaityti – jų kiekis ribotas, o tai lemia jų nepakankamumą, atsižvelgiant į plačią valstybės intervencijų apimtį švietimo ir mokslo srityje. Tad esami rodikliai nevisiškai atitinka tiek nacionalinius poreikius 2004-2006 m. laikotarpiu, tiek ruošiantis naujam programavimo laikotarpiui;
- Vertinant uždavinių ir rodiklių santykį (pirmas rodiklių vertinimo pagrindo kriterijus) nustatyta, jog rodikliuose nepakankamai atspindėti BPD priemonių uždaviniai bei remiamos sritys; ne visada integruotos horizontaliosios sritys. Šias problemas rekomenduojama spręsti taikant papildomus rodiklių pogrupius bei 2004-2006 m. programinio laikotarpio rodiklių sistemoje įvedant naujus rodiklius;
- Analizuojant rodiklių sudarymo detalumą (antras rodiklių vertinimo pagrindo kriterijus) nustatyta, kad rodikliai yra neišaiškinti arba jų išaiškinimas nepakankamai tikslus; pasiekimo ir rezultato rodiklių siekiamos kiekybinės išraiškos blogai identifikuotos. Šias problemas siūloma spręsti detaliai išaiškinant rodiklius, tačiau sudėtinga būtų keisti kiekybines rodiklių išraiškas;
- Rodiklių taikymo įgyvendinimo metu (trečias rodiklių vertinimo pagrindo kriterijus) analizė parodė, kad rodiklių duomenų integravimas į SFMIS yra neefektyvus; egzistuoja aplinkybės, didinančios duomenų nepatikimumą (nepakankamas rodiklių išaiškinimas, mažas duomenų šaltinių skaičius, neparankūs rodiklių registravimo instrumentai). Šias problemas rekomenduojama spręsti tobulinant SFMIS, didinant duomenų šaltinių skaičių, tobulinant rodiklių registravimo instrumentus.

3.1.1. Rekomendacijos dėl BPD 1.5 priemonės rodiklių tobulinimo

Išaiškinimas

Visų pirma, 2004-2006 m. BPD lygiu reikalinga sukurti vieningą darbo vietų skaičiavimo modelį, atsižvelgiant į BPD rodiklius bei taikomus makroekonominio modeliavimo modelius. Tai turėtų būti Vadovaujančiosios institucijos (kartu su visomis suinteresuotomis

tarpinėmis institucijomis) klausimas dėl kelių priežasčių. Darbo vietų sukūrimo rodiklius naudoja ne tik ŠMM kompetencijoje esančios institucijos, taigi šių rodiklių išaiškinimas vienos ministerijos lygiu būtų nenaudingas. Įgyvendinant BPD buvo parengtos ES programų Lietuvoje priežiūros gairės, kuriose pateikiamos metodinės rekomendacijos dėl užimtumo apskaičiavimo. Be to, BPD įgyvendinimo metu Finansų ministerija pateikė pasiūlymą dėl darbo vietų rodiklių išaiškinimo, tačiau įgyvendinimo agentūroms dar liko neaiškumų. Skaičiuojant bendrai sukurtų darbo vietų rodiklį pagal Finansų ministerijos pateiktą metodiką, kyla problemų atskiriant tiesiogiai sukurtas darbo vietas nuo netiesiogiai sukurtų, nustatant išsaugotas dėl projekto veiklos darbo vietas, taip pat praktikoje ne visada aiškus nuolatinių darbo vietų santykis su laikinomis darbo vietomis. Minėtame išaiškiniame taip pat siekiama pateikti poveikio rodiklio – „Sukurtų papildomų darbo vietų“ - skaičiavimo metodiką. Pastarojoje siūloma rodiklio duomenis rinkti fiksuojant papildomai sukurtas darbo vietas faktą, tuo tarpu šis rodiklis paprastai skaičiuojamas naudojant tiekėjų ir pajamų multiplikatorius. Bendras sukurtų ir papildomų darbo vietų skaičius, kuris turi būti skaičiuojamas Lietuvoje, iš dalies neatitinka Europos Komisijos 6 darbo dokumento „Struktūrinių fondų užimtumo efektų matavimas“.³²

Rodiklis „Naujų žmogiškųjų išteklių plėtros infrastruktūros objektų skaičius“: siūloma interpretuoti kaip naujų žmogiškųjų išteklių plėtros statinių skaičių. Sąvoka „statinys“ naudojama pagal Statybos įstatymą – „visa tai, kas sukurta statybos darbais naudojant statybos produktus ir yra tvirtai sujungta su žeme. Tai pastatai (gyvenamieji, pramoniniai, komerciniai, biurai, švietimo, kiti) <...> taip pat statinių priestatai, antstatai ir jų dalys“, Sąvoka „nauji“ apima naujos statybos bei rekonstruotus statinius. Nauja statyba bei rekonstrukcija aiškinama pagal Organizacinį tvarkomąjį statybos techninį reglamentą STR 1.01.02:1997 Statinio statybos ir priežiūros darbų rūšys. Įrodymas šiam rodikliui pagrįsti yra statinio pripažinimo tinkamu naudoti aktas arba pažyma apie statinio pripažinimą tinkamu naudoti,

Rodiklis „Modernizuotų žmogiškųjų išteklių plėtros institucijų skaičius“: siūloma interpretuoti kaip institucijų, gavusių naudą iš projekto, skaičių. Nauda šiuo atveju apima remontuotą statinio plotą, naujos įrangos vienetus arba komplektus. Įrodymai šiam rodikliui pagrįsti yra su pirkimais susiję apskaitos dokumentai, pateikiami kartu su projekto įgyvendinimo ataskaita. Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad pagal kelis projektus modernizuojamos institucijos rodikliuose turi būti fiksuojamos vienąkart. „Modernizuotų žmogiškųjų išteklių plėtros institucijų skaičius“ gali būti skaičiuojamas ir kaip santykinis dydis nuo visų žmogiškųjų išteklių plėtros (švietimo) institucijų.

Rodiklius „Naujų žmogiškųjų išteklių plėtros infrastruktūros objektų skaičius“ ir „Modernizuotų žmogiškųjų išteklių plėtros institucijų skaičius“ aktualu papildyti pogrupiu pagal regionus. Šis pogrupis

Nauji
pogrupiai

³²European Commission. Evaluation and additionality Working Document N°6, Measuring Structural Funds Employment Effects, November 2006

padėtų vertinti pažangą mažinant teritorinius skirtumus (teritorinių skirtumų mažinimas yra BPD 1.5 priemonės tikslė).

Papildomi
rodikliai

Rezultatų lygiu siūloma taikyti papildomą rodiklį – „*Tiesioginės naudos gavėjų iš investicijų į švietimo infrastruktūrą skaičius*“. Tokiu būdu bus skaičiuojami asmenys, gaunantys naudą iš naujų arba rekonstruotų institucijų, renovuotų patalpų ar naujos įrangos po projekto pabaigos praėjus 6 mėnesiams. Naudotojais gali būti moksleiviai ir studentai, mokytojai ir dėstytojai, kiti asmenys. Svarbu atkreipti dėmesį, kad tas pats asmuo infrastruktūros naudotoju gali būti ne daugiau nei vieną kartą. Rodiklį naudinga skaidyti į pogrupius pagal asmenų statusą darbo rinkoje (užimtieji, bedarbiai, neaktyvūs gyventojai), pagal lytį, amžių, išsilavinimą bei išskirti neįgaliuosius. Tai vienintelis būdas horizontaliam neįgaliųjų tikslui integruoti į rodiklių sistemą. Tai taip pat leistų įvertinti ERPF paramos poveikį darnaus vystymosi srityje, kurio rodikliais laikomi studentų ir moksleivių skaičius. Pagaliau šio rodiklio skaičiavimas galėtų padėti pasiruošti atitinkamo 2007-2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programų rodiklio pritaikymui.

Papildant „*Atnaujintos ir išplėstos žmoniškųjų išteklių plėtros infrastruktūros naudotojų*“ rodiklį, taip pat galima būtų teoriškai skaičiuoti ir rodiklį „*Atnaujintos ir išplėstos žmoniškųjų išteklių plėtros infrastruktūros naudojimo pagal savo paskirtį laiką*“. Tačiau atrodo, kad šio rodiklio skaičiavimo kaštai galėtų viršyti informacijos naudą 2004-2006 m. programiniu laikotarpiu.

Atsižvelgiant į kiekybinio ES paramos vertinimo apribojimus švietimo infrastruktūros srityje (net ir įvedus naują rodiklį „*Tiesioginės naudos gavėjų iš investicijų į švietimo infrastruktūrą skaičius*“), būtų tikslinga įvertinti šios paramos naudą ir kokybiniu būdu. Ypatingai tai būtų aktualu mokslinių tyrimų infrastruktūros srityje, kur 2007-2013 m. programiniu laikotarpiu planuojama didelė paramos apimtis (apie 10 proc. visos ES struktūrinės paramos pagal 2.1. prioritetą „*Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra*“). Šis kokybinis vertinimas galėtų būti savarankiškas arba sudedamoji kito vertinimo dalis.

3.1.2. Rekomendacijos dėl BPD 2.4 ir 2.5 priemonių rodiklių tobulinimo

Išaiškinimas

Rodiklis „*Išmokyti naudos gavėjai veiklos pabaigoje*“: siūloma jį interpretuoti, kaip asmenų, dalyvavusių mokymuose, skaičių (t.y. reikalinga skaičiuoti visų faktiškai mokymuose dalyvavusių asmenų skaičių projekto įgyvendinimo metu). Taip pat siūloma visas mokymo veiklas klasifikuoti pagal mokymo laiką (akademineis valandomis ir mokymo savaitėmis) ir pagal tai, kokias kompetencijas siekiama mokymais pagerinti (bendrąsias, specialiąsias). Tokiu būdu detalesnis rodiklio išaiškinimas būtų pateikiamas pačių mokymų teikėjų.

Nauji pogrupiai

Išmokytojų naudos gavėjų rodiklį siūloma papildyti pogrupiais pagal mokytojų asmenų lytį, amžių, išsilavinimą bei išskirti neįgaliuosius. Taip bus galima įvertinti intervencijų įtaką atskiroms socialinėms grupėms. Kadangi studentų ir moksleivių skaičius yra laikomas

darnaus vystymosi rodikliu, šių dalyvių skaičiavimas leistų nustatyti ES struktūrinių fondų paramos poveikį šio horizontalaus prioriteto įgyvendinimui.

Papildomi rodikliai

Rezultatų lygiu galima pradėti taikyti nacionalinį rodiklį „*Sėkmingai mokymus baigusių dalyvių skaičius*“ (kurie gavo pažymėjimus/kvalifikaciją). Kadangi nebuvo privaloma neformalius mokymus atlikti pagal programas, o jų pabaigoje atlikti žinių vertinimą bei išduoti pažymėjimus, nėra įmanoma šio rodiklio įvesti visos priemonės lygiu. Tačiau jeigu informacija prieinama, ją galima būtų surinkti ir naudoti. Tai taip pat leistų geriau pasiruošti atitinkamų rodiklių taikymui 2007-2013 m. programinio laikotarpio metu.

BPD 2.4 priemonės atveju aktualu papildomai matuoti išmokytų mokytojų skaičių (pasiekimo rodiklis). Rezultatų lygiu rekomenduojama naudoti santykinę kvalifikaciją kėlusių mokytojų skaičių (proc. nuo bendrai šalyje kvalifikaciją kėlusių mokytojų).

Rodikliai „Akreditavimui pateiktos <...> programos“ ir „Akredituotos <...> programos“ turėjo tam tikrų trūkumų (studijų programų vertinimo ciklas tęsiasi 8 metus). Pasiekimų lygiu būtų naudinga taikyti rodiklį „Parengtų arba atnaujintų studijų/mokymo programų skaičius“, o rezultatų lygiu papildomai (šalia įregistruotų programų skaičiaus) – rodiklį „Akredituotos programos“ (šio rodiklio pogrūpiai galėtų būti akreditavimas „be sąlygų“, „laikiniai“, „ribojami“; per 3 metus po projektų pabaigos). Pastarasis rodiklis leistų įvertinti atnaujintų studijų programų kokybę.

Taip pat papildomai galima būtų įvesti ir kitus nacionalinius rodiklius, kurie matuotų paramą kitose 2.5 priemonės paramos srityse (žinių ir gebėjimų apie mokslą, technologijas, inovacijas gilinimas ir sklaida bei Mokslo ir studijų institucijų informacinės sistemos ir duomenų bazių sukūrimas, tobulinimas ir stebėseną).

30 lentelė. Siūloni papildomi BPD 2.4 ir 2.5 priemonės rodikliai

Rodiklio tipas	Priemonė ir veiklos sritis	Rodiklio pavadinimas
Rezultatų	2.4 priemonė, 2.5 priemonė (kelios veiklų grupės)	Sėkmingai mokymus baigusiu dalyvių skaičius
	2.4 priemonė, Mokytojų rengimo sistemos plėtra	Išmokytojų mokytojų skaičius kaip santykinė dalis nuo bendrai kėlusiu kvalifikacija mokytojų
	2.5 priemonė, Žinių ir gebėjimų apie mokslą, technologijas, inovacijas gilinimas ir sklaida	asmenu, dalyvavusių žinių ir gebėjimų apie mokslą, technologijas, inovacijas gilinimo ir sklaidos projektuose, dalis (proc.), kuri pasinaudojo minėtomis žiniomis arba gebėjimais (per 6 mėnesius po projektų pabaigos) (pagal lytį, amžių, statusą darbo rinkoje, pažeidžiamas grupes, išsilavinimą, kitus pogrupius)
	2.5 priemonė, Mokslo ir studijų institucijų informacinės sistemos ir duomenų bazių sukūrimas, tobulinimas ir stebėseną	Sukurtų, patobulintų mokslo ir studijų informacinių sistemų ir duomenų bazių dalis (proc.) nuo visų mokslo ir studijų informacinių sistemų
Pasiekimo	2.4 priemonė, Mokytojų rengimo sistemos plėtra	Išmokytojų mokytojų skaičius (išmokytojų dalyvių rodiklio pogrupis)
	2.5 priemonė, Žinių ir gebėjimų apie mokslą, technologijas, inovacijas gilinimas ir sklaida	Asmenu, dalyvavusių žinių ir gebėjimų apie mokslą, technologijas, inovacijas gilinimo ir sklaidos projektuose, skaičius (pagal lytį, amžių, statusą darbo rinkoje, pažeidžiamas grupes, išsilavinimą, kitus pogrupius) (gali būti pagrindinis rodiklis)
	2.5 priemonė, Mokslo ir studijų institucijų informacinės sistemos ir duomenų bazių sukūrimas, tobulinimas ir stebėseną	Sukurtų, patobulintų mokslo ir studijų informacinių sistemų ir duomenų bazių skaičius

Kaip buvo minėta, BPD 2.4 priemonės 2/3 lėšų yra skirta „Inovatyvių mokymosi metodų ir formų kūrimui“, „Mokytojų rengimo sistemos tobulinimui“ bei „Kokybės užtikrinimo sistemos plėtrai“. Nors paramą mokytojų sistemos rengimui galima būtų matuoti kiekybiškai tam tikru laipsniu, šių veiklų pasiekimų bei rezultatų matavimo galimybes riboja kelios problemos. Pirmą, minėtų veiklų rezultatai nepasireiškia trumpuoju laikotarpiu. Antra, mokymosi inovatyvumo, mokytojų rengimo bei mokymo kokybės vertinimai reikalauja per daug kompleksiškos rodiklių sistemos (t.y., didelio rodiklių skaičiaus, sąlyginai sudėtingų ir brangių tyrimo metodų), kad ją būtų galima lengvai integruoti į BPD priemonės lygį. Todėl reikalinga minėtų veiklų pasiekimą vertinti kokybiniu būdu įgyvendinimo metu (pvz., atliekant teminius vertinimus inovatyvaus mokymo ir mokymosi, kokybės užtikrinimo, kitose srityse).

3.1.3. Kitos rekomendacijos dėl BPD rodiklių valdymo

Norint praktikoje efektyviau pritaikyti išmokytojų asmenų rodiklius, būtina sukurti centralizuotą mokymų dalyvių duomenų bazę, kuri leistų tiksliai įvertinti mokymuose dalyvavusių asmenų skaičių bei laiką bei padėtų organizuoti šių naudos gavėjų apklausas išsamiau vertinant mokymų poveikį (pvz., nustatant, ar išmokyti naudos gavėjai toliau mokosi, ar pritaikė žinias ir pan.). Siūloma taip pat tobulinti paramos gavėjų atsiskaitymo už rodiklius formas, kurios šiuo metu yra tarpinių ataskaitų dalis. Į minėtas ataskaitas įtraukti detalius rodiklių išaiškinimus, o klausimus apie rodiklių pasiekimą

Rodiklių registravimo instrumentų tobulinimas

formuluoti tokiu būdu, jog paramos gavėjai turėtų daugiau galimybių rinktis iš uždarų atsakymų. Taip padidėtų tiek rodiklių pateikimo, tiek jų analizės efektyvumas.

Duomenų
šaltinių
didinimas

Didinant rodiklių patikimumą bei įgyvendinant naujus rodiklius siūloma naudoti alternatyvų rodiklių šaltinį. Tai yra – pasibaigus projektams organizuoti naudos gavėjų apklausas (nustatant, ar išmokyti naudos gavėjai toliau mokosi, ar pritaikė žinias ir pan.).

Priežiūros
(rodiklių)
komiteto
sukūrimas

Taip pat būtų reikalinga sudaryti techninį priežiūros (rodiklių) komitetą, kurio funkcijos būtų aiškinti esamus rodiklius, sudaryti naujus rodiklius, prižiūrėti rodiklių taikymą projektų ir programos lygiu, atlikti informacijos kokybės kontrolę, teikti pasiūlymus dėl rodiklių ir priežiūros tobulinimo ar vertinimo. Toks komitetas reikalingas BPD lygiu, jam galėtų pirmininkauti Finansų ministerijos kaip Vadovaujanciosios institucijos atstovas (pavyzdžiui, stebėsenos ar vertinimo padalinių atstovas). Tačiau jeigu toks komitetas nebūtų sukurtas BPD lygiu, būtų naudinga tokį komitetą įsteigti ŠMM, jo nariais be ŠMM galėtų būti kitų tarpinių institucijų atstovai, CPVA ir ESF agentūros atstovai. Į jo susitikimus galėtų būti kviečiami mokslininkai, ekspertai bei socialiniai partneriai, jeigu reikalinga. Šis komitetas padėtų gerinti bendradarbiavimą tarp įvairių institucijų priežiūros (rodiklių) srityje.

Be to, šis komitetas galėtų būti susijęs su vertinimo valdymo grupe, kuri buvo sudaryta Finansų ministerijoje siekiant geresnio ES struktūrinės paramos vertinimo.

3.2. Išvados ir rekomendacijos dėl 2007-2013 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos rodiklių

2007-2013 m. ES struktūrinės paramos rodikliai švietimo ir mokslo srityje atitinka finansuojamų veiksmų turinį. Todėl nėra pateikiamos rekomendacijos dėl atitinkamų prioritetų rodiklių tobulinimo.

ES rodikliai gali būti tobulinami derybų metu dėl ES struktūrinės paramos veiksmų programų pagal Europos Komisijos pastabas. Ypač aktualus pagrindinių rodiklių tobulinimas – kad šių rodiklių informacija galėtų būti sujungiamą ES lygiu ir palyginama tarp ES šalių narių, ji turi būti vieningai išaiškinta ES lygiu.

Taip pat gali būti reikalinga ES ir nacionalinius rodiklius tikslinti rengiant nacionalines programas, kurių įgyvendinimas būtų finansuojamas pagal planavimo (nekonkursinio finansavimo) tvarką.

3.2.1. Rekomendacijos dėl 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos rodiklių valdymo

ESF dalyvių
pogrūpių
integravimas

Reikalinga suderinti atsiskaitymą už rodiklius, numatytus ES struktūrinės paramos veiksmų programose, bei apsisikeitimą duomenimis su Europos Komisija (dėl ESF naudos gavėjų) – visi dalyvių pogrūpiai turi būti integruoti į bendrą rodiklių sistemą. Tai leistų informaciją, kuri bus renkama ir teikiama Europos Komisijai, naudoti ir pagal nacionalinius priežiūros ir vertinimo poreikius.

Tinkamas
rodiklių
nuleidimas į
projektų lygį

Reikalinga ES ir nacionalinius rodiklius tinkamai nuleisti į projektų lygį. Tai gali būti atliekama per nacionalines programas (taikant planavimo būdą) ar gaires paraiškų teikėjams (taikant konkurso būdą). Nacionalinėse programose turi būti naudojami atitinkami ES struktūrinės paramos veiksmų programų rodikliai bei nustatoma jų kiekybinė išraiška. Pavyzdžiui, jeigu pagal Tyrėjų karjeros programą būtų finansuojamas tyrėjų įdarbinimas, kuris numatytas 1.3 prioritete „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“, joje turi būti numatyti atitinkami rodikliai ir jų kiekybinės išraiškos. Jeigu nacionalinėms programoms įgyvendinti nebūtų skiriamos visos lėšos, numatytos atitinkamoms intervencijoms, turėtų būti numatoma atitinkama rodiklių kiekybinės išraiškos dalis (pvz., 2/3 ar 1/3 visos kiekybinės išraiškos). Atitinkamai projektuose, kurie būtų įgyvendinami pagal nacionalines programas, turėtų būti numatomi atitinkami rodikliai ir jų kiekybinės išraiškos (remiantis jų biudžetu, finansuojamomis veiklomis, t.t.). Gairėse paraiškų teikėjams, kurios bus rengiamos taikant konkursinio finansavimo būdą, turėtų būti pateikiamas privalomas rodiklių sąrašas, kuriame būtų ir ES, ir nacionaliniai rodikliai pasiekimų ir rezultatų lygiu, bei pasirenkamų rodiklių sąrašas. Nacionalinėse programose ir gairėse paraiškų teikėjams turi būti pateikiamas vieningas rodiklių išaiškinimas, kad būtų galima informaciją sujungti prioriteto lygiu. 2007-2013 m. programinio laikotarpio rodiklių išaiškinimas pateikiamas 5 ataskaitos priede. Tačiau prioritetų prieduose, nacionalinėse programose ar gairėse paraiškų teikėjams detalizavus planuojamus finansuoti veiksmus bus reikalingas rodiklių ir išaiškinimo patikslinimas (ypač nacionalinių rodiklių).

Tinkamas SFMIS
ir kitų
informacijos
šaltinių
naudojimas

Visa informacija apie ES ir nacionalinius rodiklius turi būti nuolat įvedama į SFMIS, kuri turi būti naudojama kiekybinei informacijai pateikti ir analizuoti. Projektų įgyvendinimo informacija, kai reikalinga, turi būti papildoma kiekybine ar kokybine informacija iš kitų šaltinių. Kaip buvo minėta 3.1. dalyje, pasibaigus projektams reikalinga organizuoti naudos gavėjų apklausas (nustatant, ar išmokyti naudos gavėjai toliau mokosi, pritaikė žinias ir pan.). Kaip minėta 2.3.3 poskyryje, tobulinant SFMIS gali būti pritaikomos ŠVIS geros praktikos – t.y., į sistemą integruoti detalius rodiklių aprašymus, vykdyti nuolatinis duomenų patikimumo užtikrinimo tyrimus, automatizuoti palyginamosios rodiklių analizės instrumentus, rodiklių pagrindu rengti ne tik metines ataskaitas, bet ir trumpas aktualių klausimų apžvalgas, nuolat tobulinti sistemą, koreguojant rodiklių turinį bei metodologiją.

Techninio
priežiūros
komiteto
sukūrimas ir
atsakingų
darbuotojų
mokymas

Kaip buvo rekomenduota ataskaitos 3.1. dalyje, techninis priežiūros (rodiklių) komitetas galėtų būti atsakingas ir už 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos rodiklių taikymą. Jo funkcijos būtų aiškinti esamus rodiklius, sudaryti naujus rodiklius, prižiūrėti rodiklių taikymą projektų ir programos lygiu, atlikti informacijos kokybės kontrolę, teikti pasiūlymus dėl rodiklių ir priežiūros tobulinimo ar vertinimo. Galėtų būti sudaromas vienas komitetas visoms programoms arba keli komitetai (po vieną komitetą kiekvienai veiksmų programai).

Kitų ŠMM
padalinių
dalyvavimas ir
atsakingų
darbuotojų
mokymas

Be to, reikalinga plačiau į pasiruošimą įgyvendinti 2007-2013 m. ES struktūrinę paramą ir jos įgyvendinimą švietimo ir mokslo srityje įtraukti ŠMM padalinių, kurie atsakingi už tam tikrą švietimo ir mokslo politikos dalį, atstovus.³³ Šie atstovai taip pat galėtų dalyvauti rodiklių sudaryme ir jų taikyme. Be to, būtų reikalinga tobulinti tarpinių ir įgyvendinimo institucijų darbuotojų, kurie būtų atsakingi už priežiūrą (rodiklius) bei dalyvautų techninio priežiūros komiteto veikloje, kitų ŠMM padalinių darbuotojų kompetencijas ES struktūrinių fondų paramos priežiūros ir kitose susijusiose srityse. Jeigu darbuotojų skaičius priežiūros (rodiklių) srityje yra nepakankamas, galima būtų išnagrinėti galimybę priimti į darbą 2-3 papildomus darbuotojus, kurie turėtų ES struktūrinės paramos priežiūros, priežiūros ir vertinimo metodologijos žinių (ypač kiekybinių tyrimo metodų) bei būtų susipažinę su informacinių sistemų ir duomenų bazių teikiamomis galimybėmis.

Priežiūros
informacijos
naudojimas
projektų ir
prioritetų lygiu

Kai įgyvendinimo metu bus prieinama kokybiška priežiūros informacija pasiekimų ir rezultatų lygiu, ją reikalinga naudoti tobulinant ES struktūrinės paramos panaudojimą pagal atitinkamas veiksmų programas ir prioritetus. Ji gali būti naudojama įgyvendinančiųjų, tarpinių ir vadovaujančiosios institucijos lygiais, priklausomai nuo jų funkcijų pagal 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos administravimo tvarką. Pastarojoje tvarkoje reikalingas platesnis rodiklių taikymo reglamentavimas. Dabartiniu 2004-2006 m. programiniu laikotarpiu numatyta nuostata, kad reikalinga keisti paramos sutartis, jeigu suplanuoti projekto kiekybiniai rezultatai gali sumažėti daugiau kaip 10 proc. Taip pat dabartiniu laikotarpiu paramos sutartyse nėra numatoma konkrečių nuostatų („saugiklių“), kurios padėtų užtikrinti efektyvų projektų įgyvendinimą ir priežiūrą. Taip pat daugiau ir dažniau priežiūros informacijos su siūlomais pataisomaisiais veiksmais turi būti pateikiama Priežiūros komitetams.

Remiantis priežiūros informacija ir jos analize gali būti keičiami jau vykdomi projektai (paramos sutartys), tobulinamos nacionalinės programos ir gairės paraiškų teikėjams, tobulinama vėlesniųjų projektų atranka. Reikalinga užtikrinti, kad kokybiška priežiūros informacija būtų prieinama jau pirmaisiais įgyvendinimo metais (2007-2009 m.) – tada ji galėtų būti tinkamai panaudota vėlesniųjų įgyvendinimo laikotarpių metu (nuo 2010 m.). Taip pat priežiūros informacija turi būti naudojama ne pasyviai ir formaliu būdu (laukiant paramos gavėjų prašymų pakeisti sutartis ir vykdant administravimo taisyklių nuostatas, pvz., kai kiekybiniai rezultatai

³³ Viešosios politikos ir vadybos institutas. 2004-2006 m. ES paramos administravimo problemų analizės ataskaita. Vilnius, 2006.

mažesni daugiau kaip 10 proc.), o aktyviai ir siekiant efektyvesnio ES struktūrinės paramos panaudojimo – siūlant prioritetų priedų, nacionalinių programų ar gairių paraiškų teikėjams pakeitimus, projektų pakeitimus, kitus reikalingus pataisomuosius veiksmus.

Ruošiantis naudoti priežiūros informaciją projektų ir programų lygiu, galima išnagrinėti nacionalinių švietimo ir mokslo rodiklių, kurie numatyti ŠMM strateginiuose planuose ir biudžeto programose, taikymą. Kaip minėta, šie rodikliai ir jų informacija gali būti daugiau naudojama vidiniams valdymo poreikiams, skirtingai nuo 2004-2006 m. BPD rodiklių, kurių pagrindinė paskirtis yra atsiskaityti Europos Komisijai.

3.3. Siūlymai dėl empirinių tyrimų ir teorinių modelių

Šioje ataskaitos dalyje pateikiami siūlymai dėl empirinių tyrimų ir teorinių modelių sudarymo.

3.3.1. Empiriniai tyrimai (vertinimai, techninė pagalba, apklausos)

Švietimo ir mokslo ministerijai siūloma, kad 2008-2012 m. laikotarpiu būtų atlikti trys ES struktūrinės paramos *vertinimai*, kurie aprašyti 31 lentelėje apačioje.

31 lentelė. Siūlomi ES struktūrinių fondų paramos vertinimai

Nr.	Trumpas tyrimo pagrindimas	Tyrimo pavadinimas ir objekto aprašymas	Tyrimo laikotarpis (trukmė)
1.	BPD 2.4 priemonės veiklas („Inovatyvių mokymosi metodų ir formų kūrimui“, „Mokytojų rengimo sistemos tobulinimui“ bei „Kokybės užtikrinimo sistemos plėtrai“), kurioms skirta apie 2/3 visos priemonės lėšų, sudėtinga įvertinti kiekybiškai pagal rodiklius.	<i>Baigiamasis 2004-2006 m. BPD 2.4. priemonės vertinimas</i> , kuriame daugiausia dėmesio būtų teikiama veikloms, kurias sudėtinga įvertinti kiekybiškai („Inovatyvių mokymosi metodų ir formų kūrimui“, „Mokytojų rengimo sistemos tobulinimui“ bei „Kokybės užtikrinimo sistemos plėtrai“). Šis vertinimas remtųsi bendra minėtų priemonės veiklų analize ir keliomis detaliomis atvejo studijomis (siekiant įvertinti ES paramos efektyvumą, galimą poveikį ir tęstinumą). Jeigu įgyvendinančioje agentūroje nebūtų surinkta informacija pagal naują siūlomą rodiklį „Sėkmingai mokymus baigusiu dalyvių skaičius“, šiame vertinime galėtų būti numatyta ir tam tikra dalyvių apklausa (ankstesniuose vertinimuose apklausos buvo skirtos paramos gavėjams, o ne dalyviams). Šiame vertinime būtų atsižvelgiama į priemones ir projektus, finansuojamus iš valstybės biudžeto atitinkamose srityse (siekiant įvertinti ES paramos papildomumą). Be to, būtų teikiamos rekomendacijos dėl 2007-2013 m. laikotarpio ES paramos panaudojimo švietimo ir mokymo srityje, atsižvelgiant į 2.4. priemonės įgyvendinimo rezultatus bei naujo laikotarpio paramos turinį ir įgyvendinimo pažangą.	2008 m. IV ketvirtis-2009 m. I-III ketvirtis (iki 12 mėnesių)
2.	ESF reglamente numatytas ESF finansuojamų veiksmų indėlio į ES strategijas vertinimas. 2007-	<i>Teminis 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos vertinimas mokslinių tyrimų srityje</i> (įskaitant ESF indėlį į atvirojo koordinavimo metodo procesą mokslinių tyrimų srityje, kuris buvo integruotas į Lisabonos strategiją). Šis vertinimas apimtų ir ESF, ir ERPF paramos moksliniams tyrimams, už kurią atsakingos Švietimo ir mokslo bei	2009 m. (priklausomai nuo 2007-2013 m. Nacionalinio vertinimo plano ir nuo

Nr.	Trumpas tyrimo pagrindimas	Tyrimo pavadinimas ir objekto aprašymas	Tyrimo laikotarpis (trukmė)
	2013 m. Nacionalinio vertinimo plano projekte numatytas teminis strateginių prioritetų vertinimas.	Ūkio ministerijos, vertinimą (ypač pagal tinkamumo, našumo, efektyvumo kriterijus). Be to, šiame vertinime, jeigu jis būtų atliekamas 2009 m., būtų galima įvertinti ir 2004-2006 m. BPD 1.5. priemonės investicijų į mokslinių tyrimų infrastruktūrą naudą (tinkamumą, našumą, efektyvumą, poveikį, tęstinumą). Jeigu šis teminis vertinimas būtų atliekamas vėlesniu laikotarpiu, 2004-2006 m. investicijų į mokslinių tyrimų infrastruktūrą vertinimas galėtų būti atliekamas savarankiškai. Jeigu vertinimo rezultatai būtų prieinami 2010 m., juos būtų galima panaudoti peržiūrint 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos veiksmų programas. Šis teminis vertinimas būtų skirtas ES struktūrinės paramos turinio ir įgyvendinimo tobulinimui mokslinių tyrimų srityje, jis būtų susijęs su atsiskaitymu ES institucijoms pagal ESF reglamento nuostatas ir Lisabonos proceso poreikius (mokslinių tyrimų srityje).	įgyvendinimo pažangos) (mažiausia 12 mėnesių)
3.	ESF reglamente numatytas ESF finansuojamų veiksmų indėlio į ES strategijas vertinimas. 2007-2013 m. Nacionalinio vertinimo plano projekte numatytas teminis strateginių prioritetų vertinimas.	Teminis 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos vertinimas švietimo ir mokymo srityje (įskaitant ESF indėlį į Europos užimtumo strategiją, kuri buvo integruota į Lisabonos strategiją, bei ES uždavinius švietimo ir mokymo srityje). Šis vertinimas apimtų ir ESF, ir ERPF paramos švietimui ir mokymui, už kurį atsakinga Švietimo ir mokslo bei Ūkio ministerijos, vertinimą (ypač pagal tinkamumo, našumo, efektyvumo kriterijus). Jeigu baigiamasis 2004-2006 m. BPD 2.4. priemonės vertinimas būtų atliekamas 2008-2009 m., šio 2007-2013 m. teminio vertinimo atlikimą galima būtų planuoti kokiais 2012 m. Šis teminis vertinimas būtų skirtas ES struktūrinės paramos turinio ir įgyvendinimo tobulinimui švietimo ir mokymo srityje, jis būtų susijęs su atsiskaitymu ES institucijoms pagal ESF reglamento nuostatas ir Lisabonos proceso poreikius (užimtumo srityje).	2012 m. (priklausomai nuo 2007-2013 m. Nacionalinio vertinimo plano) (mažiausia 12 mėnesių)

ŠMM būtų aktualūs ir kiti ES struktūrinės paramos vertinimai, kuriuos turėtų organizuoti kitos ministerijos. Pavyzdžiui, aktualus būtų *horizontaliųjų politikų įgyvendinimo efektyvumo vertinimas*, kurį planuoja 2007 m. organizuoti Finansų ministerija. Kitas pavyzdys galėtų būti *ESF indėlio įgyvendinant ES užimtumo ir socialinės aprėpties strategijas*, kuriose išskirta ir atitinkama švietimo dalis, *vertinimas ar vertinimai*, už kuriuos turėtų būti atsakinga Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Todėl, atliekant siūlomus vertinimus, ŠMM būtų:

- tiesiogiai atsakinga už tam tikrus vertinimus (baigiamasis 2004-2006 m. BPD 2.4. priemonės vertinimas, teminis 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos vertinimas mokslinių tyrimų srityje, teminis 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos vertinimas švietimo ir mokymo srityje): rengtų paraiškas, technines specifikacijas, skelbtų konkursus, vykdytų paslaugų teikėjų priežiūrą;
- dalyvautų kituose ES struktūrinės paramos vertinimuose (vertinimai horizontaliųjų politikų, užimtumo, socialinės aprėpties, kitose srityse), už kuriuos būtų atsakingos kitos ministerijos (Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, kitos ministerijos). Dažniausiai tokiuose vertinimuose dalyvaujama per priežiūros/valdymo komitetus.

Be to, jeigu būtų sukurtas techninis priežiūros (rodiklių) komitetas, jo veiklai gali būti reikalinga papildoma *techninė pagalba* (vertinimo metodologijos ir ypač rodiklių mokslininkų, ekspertų patarimai).

Pagaliau BPD 1.5, 2.4 ir 2.5 priemonių įgyvendinimo pabaigoje būtų aktualios *naudos gavėjų apklaustos*, kurių metu būtų nagrinėjamas jų statusas. Tačiau norint atlikti tokias apklausas centralizuotai, reikalinga sudaryti centralizuotą mokymų dalyvių (ir galbūt kitų naudos gavėjų) duomenų bazę. Apklaustos galėtų būti atliekamos ir vertinimo metu (žiūrėti baigiamojo 2004-2006 m. BPD 2.4 priemonės vertinimo aprašymą).

Kitu atveju apklaustos galėtų būtų vykdomos tik paramos gavėjų projektų lygiu, kurių informacija būtų mažiau patikima ir sunkiai palyginama. Todėl būtų galima standartizuoti naudos gavėjų apklausas, kurios būtų atliekamos paramos gavėjų projektų įgyvendinimo pabaigoje – tokius duomenis būtų įmanoma lengviau palyginti tarp paramos gavėjų ir daryti išvadas priemonės lygiu. Informacija apie dalyvių statusą pasibaigus projektų įgyvendinimui gali būti svarbi vertinant vėlesnes paramos gavėjų paraiškas ES struktūrinių fondų paramai gauti.

3.3.2. Teoriniai modeliai

Teorinis darbo vietų skaičiavimo modelis

Kaip jau buvo minėta, 2004-2006 m. BPD lygiu bei 2007-2013 m. veiksmų programų lygiu reikalinga sukurti vieningą darbo vietų skaičiavimo modelį. Jis turėtų sudaryti sąlygas dabartinėms BPD rodiklių problemoms išspręsti bei leistų pasiruošti 2007-2013 m. veiksmų programų rodiklių sistemos pritaikymui. Kaip buvo minėta, bendras sukurtų ir papildomų darbo vietų skaičius, kuris turi būti skaičiuojamas Lietuvoje, iš dalies neatitinka Europos Komisijos 6 darbo dokumento „Struktūrinių fondų užimtumo efektų matavimas“.

Tačiau siūloma, kad šio teorinio modelio sukūrimas būtų Finansų ministerijos atsakomybė (derinant su kitomis tarpinėmis institucijomis) dėl ankstesnėje dalyje minėtų priežasčių. ŠMM galėtų dalyvauti šio projekto įgyvendinime (per priežiūros/valdymo komitetą) bei naudotų šio modelio rezultatus kartu su kitomis tarpinėmis institucijomis. Sukūrus vieningą darbo vietų skaičiavimo modelį būtų galima geriau išaiškinti darbo vietų rodiklius, rinkti kokybišką informaciją projektų įgyvendinimo metu ir jiems pasibaigus. Pagal vieningą teorinį modelį vertinimo metu būtų skaičiuojamas užimtumo poveikis.

Kiti teoriniai modeliai

Vėliau galėtų būti kuriami kiti sektoriniai teoriniai modeliai, kurie galėtų leisti sujungti ES paramos įgyvendinimo pasiekimus ir rezultatus su tam tikrais poveikio ar konteksto rodikliais. Vienas aktualus pavyzdys būtų ES struktūrinės paramos poveikio vertinimas išlaidoms MTTP srityje (vienas iš svarbiausiųjų Lisabonos programos rodiklių Lietuvoje, pagal kurį planuojamas 2 proc. išlaidos nuo BVP 2010 m.) ir BVP augimui. Tačiau tokių modelių sukūrimas reikalautų nemažų finansinių lėšų ir analitinių pastangų. Be to, Lisabonos proceso metu planuojamas ekonominių efektų vertinimas svarbiausiose srityse (įskaitant mokslinius tyrimus) pagal Europos Komisijos metodologiją.

1. Centre for Strategy and Evaluation Services. *VP strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita*. 2006 m. spalio.
2. Commission of the European Communities. European Commission Staff Working Paper. *Working Together for Growth and Jobs: Further Steps in Implementing the Revised Lisbon Strategy*. Brussels, 2006.
3. Commission Working Document, 15/02/2006, DRAFT, COMMISSION REGULATION (EC) No .../. of [...] setting out detailed rules for the application of Council Regulation (EC) N° .../... laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund and the Cohesion Fund and Regulation (EC) N° .../... of the European Parliament and of the Council on the European Regional Development Fund
4. Council Decision 2005/600/EC of July 2005 on Guidelines for employment policies of the Member States.
5. CSES, EKT. *Ex Ante Evaluation of the Lithuanian Operational Programmes 2007-2013. Draft final evaluation report*. December 2006.
6. Dėl Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento rodiklių apskaičiavimo, Finansų ministro įsakymas Nr. 1K-254, 2006 m. liepos 13 d.
7. DG Employment. *How to develop core indicators for ESF*. 10 December 2005, Evaluation of Socio-Economic Development <<http://www.evaled.info/page.aspx?id=gui61>> . .
8. ESFA. Tarpinės (metinės) projektų įgyvendinimo ataskaitos pildymo instrukcija 2.4, 2.5 priemonėms. <<http://www.esf.lt/lt/projektu-administravimas/projektu-igyvandinimas/instrukcijos-reikalavimai-ataskaitoms/>>
9. European Commission, MEANS handbooks, *Evaluating the Contribution of the Structural Funds to Employment*, 1996.
10. Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento 2 prioriteto „Žmogiškųjų išteklių plėtra“ 2.4 priemonės „Mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtra“ pusmečio įgyvendinimo ataskaita, 2006 07 28 Nr. 2.
11. Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento 2 prioriteto „Žmogiškųjų išteklių plėtra“ 2.5 priemonės „Žmogiškųjų išteklių kokybės gerinimas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje“ pusmečio įgyvendinimo ataskaita, 2006 07 28 Nr. 2.
12. LR švietimo ir mokslo ministerija, Dėl Lietuvos 2004-2006 m. bendrojo programavimo dokumento priedo pakeitimo, juodraštinis variantas, 2006-10-27.
13. Molle W., *Evaluating the EU Cohesion Policy*, Paper for the RSA conference Leuven; 8-9 June 2006.
14. Report from the Education Council to the European Council: "The concrete future objectives of education and training systems", 12 February 2001.
15. Strateginio planavimo metodika patvirtinta 2002 m. birželio 6 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 827.
16. Švietimo valdymo informacinės sistemos nuostatai patvirtinti 2006 m. lapkričio 17 d. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. ISAK-2179
17. Tavistock Institute. *The Evaluation of Socio-Economic Development. The Guide*, 2003 <<http://www.evaled.info/page.aspx?id=gui61>>
18. Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų įgyvendinimo programa patvirtinta 2005 m. sausio 24 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 82.
19. Viešosios politikos ir vadybos institutas. 2004-2006 m. ES paramos administravimo problemų analizės ataskaita. Vilnius, 2006. Molle W., *Evaluating the EU Cohesion Policy*, Paper for the RSA conference Leuven; 8-9 June 2006.
20. Viešosios politikos ir vadybos institutas. 2005 m. valstybės biudžeto programų vykdymo efektyvumo vertinimas. Vilnius, 2006.

1 priedas: BPD priemonių rodiklių tikslumo, arba specifiškumo, įvertinimas

BPD 1.5 priemonės rodiklių tikslumo, arba specifiškumo, įvertinimas

Tikslai, uždaviniai, remiamos veiklos	Rodikliai	Ar tikslūs, specifiški rodikliai?
<i>BPD 1.5 priemonės tikslas</i>	<i>Poveikio rodikliai</i>	
Mažinti teritorinius darbo rinkos paslaugų skirtumus, plėtoti ir atnaujinti švietimo, mokslinių tyrimų ir plėtros, profesinio rengimo, konsultavimo ir profesinio mokymo sektorių infrastruktūrą, gerinti šių paslaugų kokybę, mažinti atotrūkį tarp šių paslaugų, teikiamų Lietuvoje ir atitinkamų paslaugų, teikiamų pirmaujančiose ES valstybėse, lygio	Sukurtų papildomų darbo vietų skaičius	Iš dalies
<i>BPD 1.5 priemonės uždaviniai</i>	<i>Rezultatų rodikliai</i>	
remti efektyvų 2 prioriteto – žmogiškųjų išteklių plėtros – priemonių įgyvendinimą užtikrinant tinkamos infrastruktūros plėtrą	Bendras sukurtų darbo vietų skaičius	Ne
gerinti švietimo kokybę modernizuojant mokymosi aplinką ir gerinant švietimo infrastruktūrą		Ne
sukurti sąlygas formuoti dinamišką Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) bazę		Ne
panaudoti visas informacijos technologijų (IT) teikiamas galimybes tobulinti švietimo prieinamumą ir mokymo teikimą kaimo vietovių gyventojams, gerinti mokymosi visą gyvenimą ir darbo rinkos paslaugų kokybę		Iš dalies
plėtoti darbo biržų gebėjimą teikti tinkamos kokybės įdarbinimo paslaugas		Iš dalies
gerinti neįgaliųjų profesinės reabilitacijos infrastruktūros kokybę ir prieinamumą		Iš dalies
didinti socialinių paslaugų įvairovę ir gerinti kokybę atsižvelgiant į darbo rinką		Iš dalies
<i>BPD 1.5 priemonės remiamos veiklos</i>		<i>Pasiekimų rodikliai</i>
mokymosi visą gyvenimą infrastruktūros plėtra, ypatingą dėmesį skiriant teritorinių skirtumų mažinimui ir paslaugų prieinamumo didinimui;		Iš dalies
infrastruktūros, bazinės įrangos, reikalingos švietimui, profesiniam mokymui, mokslui ir studijoms, atnaujinimas;		Iš dalies
mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtra diegiant modernias informacijos technologijas;		Iš dalies
„iškritimo“ iš bendrojo mokymo sistemos prevencijos infrastruktūros sukūrimas;		Iš dalies
darbo biržų infrastruktūros atnaujinimas;		Iš dalies
profesinio orientavimo, konsultavimo bazės atnaujinimas;		Iš dalies

mokymosi visą gyvenimą bei darbo biržų aplinkos pritaikymas neįgaliesiems;		Iš dalies
neįgaliųjų profesinės bei darbinės reabilitacijos infrastruktūros plėtra;		Iš dalies
nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūros kūrimas bei renovacija;		Iš dalies
ne naudojamų pastatų pritaikymas bendruomenės poreikiams;		Iš dalies
techninės dokumentacijos rengimas, tyrimų ir kitos veiklos, susijusios su projekto įgyvendinimu, atlikimas		Ne

BPD 2.4 priemonės rodiklių tikslumo ir specifiškumo įvertinimas

Tiksiai, uždaviniai, remiamos veiklos	Rodikliai	Ar tikslūs, specifiniai rodikliai?
<i>BPD 2.4 priemonės tikslas</i>	<i>Poveikio rodikliai</i>	
Švietimo, profesinio ugdymo ir praktinio mokymo, mokslo ir aukštojo išsilavinimo sistemos sukūrimas ir geresnių sąlygų mokyti visą gyvenimą sudarymas.	Sumažėjęs „iškritusiųjų iš mokyklos“ lygis	Iš dalies
<i>BPD 2.4 priemonės uždaviniai</i>	<i>Rezultatų rodikliai</i>	
suteikti galimybes kiekvienam jaunam žmogui įgyti jo gebėjimus atitinkantį išsilavinimą;	Akredituotų (įregistruotų ³⁴) mokymosi/profesinio mokymo/studijų (pirmosios pakopos) programų skaičius	Iš dalies
užtikrinti, kad švietimo, profesinio ugdymo ir praktinio mokymo, mokslo ir aukštojo išsilavinimo sistema atitiktų kintančius ekonomikos bei verslo poreikius;		Iš dalies
sukurti švietimo, profesinio ugdymo ir praktinio mokymo, mokslo ir aukštojo išsilavinimo sistemos žmogiškąjį kapitalą.	Švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų, gavusių Europos Sąjungos akreditaciją (teigiamą institucinį įvertinimą ³⁵), skaičius	Ne
<i>BPD 2.4 priemonės remiamos veiklos</i>	<i>Pasiekimų rodikliai</i>	
nacionalinės kvalifikacijų sistemos plėtra;	Akreditavimui (įregistravimui ³⁶) pateiktų profesinio mokymo/studijų programų skaičius	Ne
žinių ir kompetencijos vertinimo sistemos plėtra;		Ne
kokybės užtikrinimo sistemos plėtra;		Ne
mechanizmų, mažinančių „iškritimą“ iš bendrojo švietimo sistemos kūrimas;		Ne
antros galimybės sąlygų plėtojimas;		Iš dalies
inovatyvių mokymo(si) metodų ir formų diegimas;		Iš dalies

³⁴ LR švietimo ir mokslo ministerija, Dėl Lietuvos 2004-2006 m. bendrojo programavimo dokumento priedo pakeitimo, juodraštinis variantas, 2006-10-27

³⁵ LR švietimo ir mokslo ministerija, Dėl Lietuvos 2004-2006 m. bendrojo programavimo dokumento priedo pakeitimo, juodraštinis variantas, 2006-10-27

³⁶ LR švietimo ir mokslo ministerija, Dėl Lietuvos 2004-2006 m. bendrojo programavimo dokumento priedo pakeitimo, juodraštinis variantas, 2006-10-27

Tikslai, uždaviniai, remiamos veiklos	Rodikliai	Ar tikslūs, specifiški rodikliai?
mokymo ir studijų medžiagos sukūrimas bei publikavimas;		Iš dalies
mokytojų rengimo sistemos tobulinimas;		Ne
profesinio orientavimo ir konsultavimo sistemos plėtra;		Ne
techninė pagalba (įskaitant tyrimus, studijas) rengiant projektą.		Ne

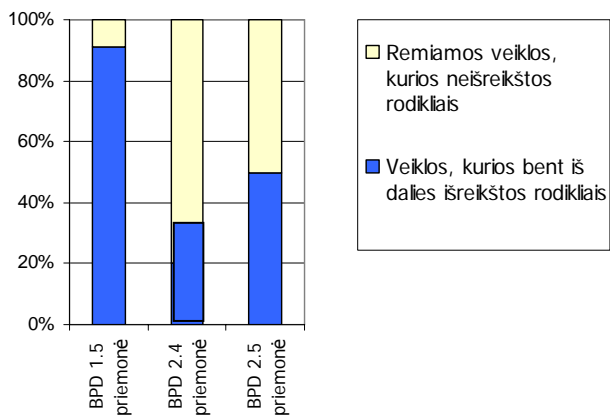
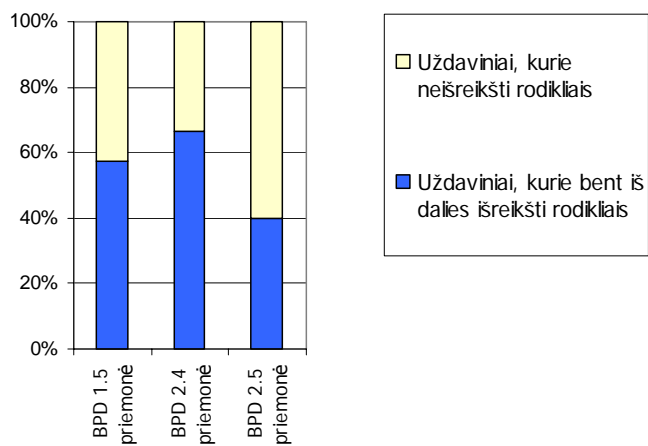
BPD 2.5 priemonės rodiklių tikslumo ir specifškumo įvertinimas

Tikslai, uždaviniai, remiamos veiklos	Rodikliai	Ar tikslūs, specifiški rodikliai?
<i>BPD 2.5 priemonės tikslas</i>	<i>Poveikio rodikliai</i>	
Kokybiškai ir kiekybiškai padidinti žmogiškuosius išteklius mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos srityje.	Vieneriais metais sumažėjęs aukščiausios kvalifikacijos specialistų amžiaus vidurkis	Iš dalies
<i>BPD 2.5 priemonės uždaviniai</i>	<i>Rezultatų rodikliai</i>	
atnaujinti magistrantų ir doktorantų, mokslininkų asistentų ir kitų tyrėjų podiplominėse studijose, kvalifikaciją ir palaikyti jų kompetencijos lygį;	Akredituotų (įregistruotų ³⁷) antrosios pakopos (magistrantūros) studijų/mokymo programų skaičius Įsidarbinimo lygis praktinių mokymų programas baigusiu tarpe	Iš dalies
vykdyti programinę mokslinių tyrimų ir eksperimentinę plėtrą (MTEP) prioritetinėse srityse;		Iš dalies
plėtoti MTEP vertinimo sistemą;		Ne
plėtoti ir tobulinti konkursinį MTEP finansavimą;		Ne
skatinti dialogą tarp mokslo ir visuomenės.		Ne
<i>BPD 2.5 priemonės remiamos veiklos</i>	<i>Pasiekimų rodikliai</i>	
magistrantūros, doktorantūros ir podiplominės studijos prioritetinėse srityse ir jų mobilumo užtikrinimas;	Išmokytų naudos gavėjų skaičius Akreditavimui (įregistravimui ³⁸) pateiktų antrosios pakopos (magistrantūros) studijų/mokymo programų skaičius	Iš dalies
mokslininkų ir kitų mokslo darbuotojų, atitinkančių rinkos poreikius, kvalifikacijos tobulinimas bei perkvalifikavimas;		Iš dalies
MTEP ekspertų rengimas;		Iš dalies
MTEP kokybės užtikrinimas mokslo ir studijų sistemoje;		Ne
mokslo ir studijų institucijų informacinės sistemos ir duomenų bazių stebėseną;		Ne
žinių ir gebėjimų mokslo, technologijų, inovacijų srityse didinimas ir techninė pagalba (įskaitant tyrimus, studijas) rengiant projektą.		Ne

³⁷ LR švietimo ir mokslo ministerija, Dėl Lietuvos 2004-2006 m. bendrojo programavimo dokumento priedo pakeitimo, juodraštinis variantas, 2006-10-27

³⁸ LR švietimo ir mokslo ministerija, Dėl Lietuvos 2004-2006 m. bendrojo programavimo dokumento priedo pakeitimo, juodraštinis variantas, 2006-10-27

Aukščiau esančių lentelių grafinis apibendrinimas - BPD priemonių uždaviniai ir remiamos veiklos, matuojamos rodikliais ³⁹

³⁹ Kadangi parama tarp uždavinių ir remiamų veiklos sričių pasiskirstė netolygiai, todėl šie grafikai neparodo, kokia dalis paramos lėšų yra atspindėta rodikliais.

2 priedas: Rodiklių registras

Rodiklių registras yra MS Excel formato dokumentas, kuriame susisteminti ŠMM kompetencijoje esantys rodikliai. Jie apima rodiklius, įtvirtintus šiuose šaltiniuose:

- BPD;
- 2007-2013 m. veiksmų programa;
- Valstybinė švietimo strategija 2003–2012 m. (ŠVIS);
- 2006-2008 m. ŠMM strateginis veiklos planas;
- Guidelines for the Employment Policies of the Member States 2005-2008 (Europos Komisija, 2005);
- Structural Indicators (EUROSTAT, 2004);
- Progress Towards the Lisbon Objectives in Education and Training (Europos Komisija, 2005);
- Science and Technology Indicators for the European Research Area (CORDIS, 2006).

Rodikliai klasifikuojamai pagal poveikio, rezultatų ir pasiekimo lygius (atitinkamai koduojama „1“, „2“ ir „3“), atskirai nurodomi visų rodiklių pogrupiai. BPD bei 2007-2013 m. veiksmų programos indikatoriai skirstomi į ES ir nacionalinius (koduojama „ES“ ir „N“). Iš 2007-2013 m. veiksmų programos rodiklių taip pat išskiriami pagrindiniai rodikliai, o pastarieji skirstomi į tarpusavyje agreguojamas grupes, t.y., mokyti asmenys (M), mokyti asmenys ir įgiję pažymėjimus ar kvalifikaciją (M1), bendrai sukurtos darbo vietos (D), asmenų įsidarbinimo lygis po programos įgyvendinimo (D1) bei projektų skaičius (P). Kur įmanoma, nurodoma rodiklio pradinė bei siekiama kiekybinė išraiška.

3 priedas: Tipinių BPD 2.4 ir 2.5 priemonių projektų rodiklių sąrašas⁴⁰

Nr.	Tipinis rodiklis
1.	Mokymus tęsiančių naudos gavėjų skaičius (mokiniai)
2.	Mokymus tęsiančių naudos gavėjų skaičius (aukštųjų mokyklų studentai)
3.	Mokymus tęsiančių naudos gavėjų skaičius (profesinių mokyklų studentai)
4.	Mokymus tęsiančių naudos gavėjų skaičius (mokytojai)
5.	Mokymus tęsiančių naudos gavėjų skaičius (aukštųjų mokyklų dėstytojai)
6.	Mokymus tęsiančių naudos gavėjų skaičius (profesinių mokyklų dėstytojai)
7.	Mokymus tęsiančių naudos gavėjų skaičius (suaugusieji)
8.	Nuotoliniu būdu mokytojų naudos gavėjų skaičius
9.	Projektuose įdarbintų asmenų skaičius (projekto administracinio ir vykdančiojo personalo darbuotojai)
10.	Netiesiogiai projektuose įdarbintų asmenų skaičius (teikiantys projektams paslaugas)
11.	Atliktų mokslinių tyrimų skaičius
12.	Atliktų statistinių tyrimų skaičius
13.	Sukurta nuotolinių mokymo programų skaičius
14.	Sukurtų žinių ir kompetencijos vertinimo sistemų
15.	Atlikta palyginamųjų ir prognostinių specialistų ir kvalifikacijų poreikio tyrimų
16.	Sukurta naujų ir modernių mokymosi formų sistemų
17.	Sukurta naujų elektroninių duomenų bazių

⁴⁰ ESFA. Tarpinės (metinės) projektų įgyvendinimo ataskaitos pildymo instrukcija 2.4, 2.5 priemonėms. <<http://www.esf.lt/lt/projektu-administravimas/projektu-igyvendinimas/instrukcijos-reikalavimai-ataskaitoms/>>

4 priedas: BPD 1.5, 2.4 ir 2.5 priemonių esami ir siūlomi rodikliai

Rodiklis	Pogrūpiai	Statistinis vienetas	Duomenų rinkimo laikotarpis
Rezultatų rodikliai			
Bendras sukurtų darbo vietų skaičius	-	Išaiškinimas pagal bendrąjį modelį, kurį turėtų teikti Finansų ministerija.	Skaičiuoja ma vieną kartą per kalendorinius metus.
Akredituotų (įregistruotų ⁴¹) mokymosi/profesinio mokymo/studijų (pirmosios pakopos) programų skaičius	-	Įregistruotos Studijų ir mokymo programų registre profesinio mokymo arba pirmosios pakopos studijų programos.	Skaičiuoja ma vieną kartą per kalendorinius metus.
Akredituotų (įregistruotų) antrosios pakopos (magistrantūros) studijų/mokymo programų skaičius	-	Įregistruotos Studijų ir mokymo programų registre antrosios pakopos studijų programos.	Skaičiuoja ma vieną kartą per kalendorinius metus.
Švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų, gavusių Europos Sąjungos akreditaciją (teigiamą institucinį įvertinimą ⁴²), skaičius	-	Nenaudojamas	-
Įsidarbinimo lygis praktinių mokymų programas baigusiu tarpe	-	Asmenys, dalyvavę mokymuose ir nuo jų pabaigos praėjus ne daugiau nei 12 mėn. įsidarbinę. Toliau išaiškinimas pagal bendrąjį modelį, kurį turėtų teikti Finansų ministerija	Skaičiuoja ma vieną kartą per kalendorinius metus.
Pasiekimų rodikliai			
Naujų žmogiškųjų išteklių plėtros infrastruktūros objektų skaičius	1) Pagal regionus	Nauji žmogiškųjų išteklių plėtros statiniai. Sąvoka „statinys“ naudojama pagal Statybos įstatymą – „visa tai, kas sukurta statybos darbais naudojant statybos produktus ir yra tvirtai sujungta su žeme. Tai pastatai (gyvenamieji, pramoniniai, komerciniai, biurai, švietimo, kiti) <...> taip pat statinių priestatai, antstatai ir jų dalys“, Sąvoka „nauji“ apima naujos statybos bei rekonstruotus statinius. Nauja statyba ir rekonstrukcija aiškinama pagal Organizacinį tvarkomąjį statybos techninį reglamentą STR 1.01.02:1997 Statinio statybos ir priežiūros darbų rūšys.	Skaičiuoja ma vieną kartą per tris mėnesius.

⁴¹ LR švietimo ir mokslo ministerija, Dėl Lietuvos 2004-2006 m. bendrojo programavimo dokumento priedo pakeitimo, juodraštinis variantas, 2006-10-27

⁴² LR švietimo ir mokslo ministerija, Dėl Lietuvos 2004-2006 m. bendrojo programavimo dokumento priedo pakeitimo, juodraštinis variantas, 2006-10-27

Rodiklis	Pogrupiai	Statistinis vienetas	Duomenų rinkimo laikotarpis
Modernizuotų žmogiškųjų išteklių plėtros institucijų skaičius	1) Pagal regionus 2) pagal remontuotą plotą, įrangos kompleksus ir vienetus.	Institucijos, gavusios naudą iš projekto. <i>Nauda</i> šiuo atveju apima remontuotą statinio plotą, naujos įrangos vienetus arba kompleksus.	Skaičiuoja ma vieną kartą per tris mėnesius.
Akreditavimui (įregistravimui) pateiktų profesinio mokymo/studijų programų skaičius	-	Įregistravimui Studijų ir mokymo programų registre pateiktos profesinio mokymo arba pirmosios pakopos studijų programos.	Skaičiuoja ma vieną kartą per tris mėnesius.
Akreditavimui (įregistravimui) pateiktų antrosios pakopos (magistrantūros) studijų/mokymo programų skaičius	-	Įregistravimui Studijų ir mokymo programų registre pateiktos antrosios pakopos studijų programos.	Skaičiuoja ma vieną kartą per tris mėnesius.
Išmokytojų naudos gavėjų skaičius	1) Pagal amžiaus grupes; 2) išsilavinimą; 3) statusą darbo rinkoje.	Asmenys, dalyvavę mokymuose, t.y. visi faktiškai mokymuose dalyvavę asmenys projekto įgyvendinimo metu.	Skaičiuoja ma vieną kartą per tris mėnesius.

5 priedas. 2007-2013 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos veiksmų programų rodikliai švietimo ir mokslo srityje

1.2 prioriteto „Mokymasis visą gyvenimą“ rodikliai

Rodiklis	Pogrupiai	Statistinis vienetas	Duomenų rinkimo laikotarpis
Rezultatų rodikliai, ES			
Dalyvių, kurie gavo neformaliojo švietimo programos baigimo pažymėjimus, dalis	1) pagal amžiaus grupes; 2) negalią; 3) išsilavinimą ir 4) lytį. Jei reikalinga papildomai pagal 1) gyvenamąją vietovę (kaimas/miestas); 2) kompetencijas (bendrašias, specifines); 3) statusą darbo rinkoje.	Dalyvių, kurie mokėsi pagal neformaliojo švietimo programas ir gavo programos baigimo pažymėjimus, santykinė dalis nuo visų programos metu mokytų asmenų. Dalyvių sudaro: Švietimo darbo ir administracijos darbuotojai - mokytojai, dėstytojai, administracijos personalas. Socialinės rizikos asmenys, specialiųjų poreikių ir/arba socialinę atskirtį patiriantys asmenys. Švietimo pagalbos darbuotojai (asmenys, teikiantys informacinę, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą bei sveikatos priežiūrą mokykloje). Neformalusis švietimas – švietimas pagal įvairias švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo, papildomos kompetencijos įgijimo programas. <i>Neformaliojo švietimo programa</i> turi trukti ne trumpiau nei 80 akademinų valandų.	Skaičiuojama viena kartą per kalendorinius metus
Dalyvių, kurie gavo valstybės pripažįstamą kvalifikaciją, dalis	1) pagal amžiaus grupes; 2) negalią; 3) išsilavinimą ir 4) lytį. Jei reikalinga papildomai pagal 1) gyvenamąją vietovę (kaimas/miestas); 2) kompetencijas (bendrašias, specifines); 3) statusą darbo rinkoje.	Dalyvių, kurie mokėsi pagal formaliojo švietimo programas ir gavo valstybės pripažįstamą kvalifikaciją, santykinė dalis nuo visų programos metu mokytų asmenų. Dalyvių sudaro: Švietimo darbo ir administracijos darbuotojai - mokytojai, dėstytojai, administracijos personalas. Mokiniai, studentai. Socialinės rizikos asmenys, specialiųjų poreikių ir/arba socialinę atskirtį patiriantys asmenys. Švietimo pagalbos darbuotojai (asmenys, teikiantys informacinę, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą bei sveikatos priežiūrą mokykloje). Formalusis švietimas – švietimas, vykstantis pagal teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas ir įregistruotas ugdymo programas, kurias baigus įgyjamas	Skaičiuojama viena kartą per kalendorinius metus

Rodiklis	Pogrupiai	Statistinis vienetas	Duomenų rinkimo laikotarpis
		pradinis, pagrindinis, vidurinis, aukštesnysis arba aukštasis išsilavinimas ir (ar) kvalifikacija. <i>Formaliojo švietimo programa turi trukti ne trumpiau nei 6400 akademinį valandų.</i>	
Pasiekimų rodikliai, ES			
Dalyvių, kurie mokėsi pagal neformaliojo švietimo programas, skaičius	-	Dalyviai, kurie lankė daugiau nei 50 proc. neformaliojo švietimo programos užsiėmimų. Dalyvių sudaro: Švietimo darbo ir administracijos darbuotojai - mokytojai, dėstytojai, administracijos personalas. Socialinės rizikos asmenys, specialiųjų poreikių ir/arba socialinę atskirtį patiriantys asmenys. Švietimo pagalbos darbuotojai (asmens, teikiantys informacinę, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą bei sveikatos priežiūrą mokykloje).	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
Dalyvių, kurie mokėsi pagal formaliojo švietimo programas, skaičius	1) pagal amžiaus grupes; 2) negalią; 3) išsilavinimą ir 4) lytį. Jei reikalinga papildomai pagal 1) gyvenamąją vietovę (kaimas/miestas); 2) kompetencijas (bendrąsias, specifines); 3) statusą darbo rinkoje.	Dalyviai, kurie lankė daugiau nei 50 proc. formaliojo švietimo programos užsiėmimų. Dalyvių sudaro: Švietimo darbo ir administracijos darbuotojai - mokytojai, dėstytojai, administracijos personalas. Mokiniai, studentai. Socialinės rizikos asmenys, specialiųjų poreikių ir/arba socialinę atskirtį patiriantys asmenys. Švietimo pagalbos darbuotojai (asmens, teikiantys informacinę, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą bei sveikatos priežiūrą mokykloje).	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
Rezultatų rodikliai, nacionaliniai			
Viešųjų bibliotekų, jų filialų ir kitų įstaigų, asociacijų ir bendruomenių, per programos įgyvendinimo laikotarpį aprūpintų informacijos šaltiniais, lankytojų (skaitytojų) skaičiaus pokytis	-	Viešųjų bibliotekų, jų filialų ir kitų įstaigų, asociacijų ir bendruomenių, per programos įgyvendinimo laikotarpį aprūpintų informacijos šaltiniais, lankytojų skaičiaus praėjus 6 mėn. po projekto pabaigos ir lankytojų skaičiaus 6 mėn. iki projekto pradžios aritmetinis skirtumas. Lankytojų skaičius, kurie naudojami vešiosios bibliotekos, asociacijos ar bendruomenės knygų fondu turi būti oficialiai apskaitomas.	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Pasiekimų rodikliai, nacionaliniai			

Rodiklis	Pogrupiai	Statistinis vienetas	Duomenų rinkimo laikotarpis
Moksleivių, studentų, mokytojų, dėstytojų, kurie mokėsi pagal neformaliojo švietimo programas, skaičius	1) Moksleiviai; 2) Studentai; 3) Mokytojai; 4) Dėstytojai.	Moksleiviai, studentai, mokytojai, dėstytojai , kurie lankė daugiau nei 50 proc. neformaliojo švietimo programos užsiėmimų.	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
Mokymosi visą gyvenimą sistemų administracijos darbuotojų, kurie mokėsi pagal neformaliojo švietimo programas, skaičius		Mokymo sistemos administracijos darbuotojai , kurie lankė daugiau nei 50 proc. neformaliojo švietimo programos užsiėmimų.	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
Socialinės rizikos, specialiųjų poreikių ir/arba socialinę atskirtį patiriančių asmenų ir švietimo pagalbos darbuotojų, kurie mokėsi pagal neformaliojo švietimo programas, skaičius	1) Socialinės rizikos, specialiųjų poreikių ir/arba socialinę atskirtį patiriantys asmenys; 2) švietimo pagalbos darbuotojai	Socialinės rizikos asmenys, specialiųjų poreikių ir/arba socialinę atskirtį patiriantys asmenys. Švietimo pagalbos darbuotojai (asmenys, teikiantys informacinę, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą bei sveikatos priežiūrą mokykloje).	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
Moksleivių, studentų, mokytojų, dėstytojų, kurie mokėsi pagal formaliojo švietimo programas, skaičius	1) Moksleiviai; 2) Studentai; 3) Mokytojai; 4) Dėstytojai	Moksleiviai, studentai, mokytojai, dėstytojai , kurie lankė daugiau nei 50 proc. formaliojo švietimo programos užsiėmimų.	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
Mokymosi visą gyvenimą sistemų administracijos darbuotojų, kurie mokėsi pagal formaliojo švietimo programas, skaičius	-	Mokymosi visą gyvenimą sistemų administracijos darbuotojai , kurie lankė daugiau nei 50 proc. formaliojo švietimo programos užsiėmimų.	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
Socialinės rizikos, specialiųjų poreikių ir/arba socialinę atskirtį patiriančių asmenų ir švietimo pagalbos darbuotojų, kurie mokėsi pagal formaliojo švietimo	1) Socialinės rizikos, specialiųjų poreikių ir/arba socialinę atskirtį patiriantys asmenys; 2) Švietimo pagalbos darbuotojai	Socialinės rizikos asmenys, specialiųjų poreikių ir/arba socialinę atskirtį patiriantys asmenys bei Švietimo pagalbos darbuotojai (asmenys, teikiantys informacinę, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą bei sveikatos priežiūrą mokykloje), kurie lankė daugiau nei 50 proc. formaliojo švietimo programos užsiėmimų.	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius

Rodiklis	Pogrupiai	Statistinis vienetas	Duomenų rinkimo laikotarpis
programas, skaičius			
Švietimo institucijų, kurioms atliktas veiklos išorinis vertinimas, skaičius	-	Institucijų veiklos kokybės įvertinimas, atliktas Studijų kokybės vertinimo centro.	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Mokymo ir studijų programų, kurioms atliktas išorinis vertinimas, skaičius	-	Mokymo ir studijų programų įvertinimas, atliktas Studijų kokybės vertinimo centro.	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Švietimo įstaigų, įdiegusių vidines kokybės valdymo sistemas, skaičius	1) Institucijos pagal ISCED klasifikaciją.	Švietimo įstaigos, įdiegusios pasaulyje pripažintas kokybės valdymo sistemas arba modelius.	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Parengtų, atnaujintų profesinio rengimo standartų skaičius	-	Profesinio mokymo įstatyme reglamentuoti profesinių rengimo standartai.	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Parengtų, atnaujintų studijų kryptių reglamentų skaičius	-	Studijų kokybės vertinimo centro parengti, atnaujinti studijų kryptių reglamentai.	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Viešųjų bibliotekų, jų filialų ir kitų įstaigų, asociacijų ir bendruomenių aprūpintų informacijos šaltiniais, kurie reikalingi mokymuisi visą gyvenimą, skaičius	-	Veiksmų programoje, prioriteto priede ir nacionalinėse programose numatytas numatytos organizacijos, aprūpintos informacijos šaltiniais. <i>Informacijos šaltinių kriterijai taip pat nurodomi Veiksmų programoje, prioriteto priede ar nacionalinėse programose.</i>	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
Išleistų suaugusiųjų mokymui(si) skirtų mokymosi leidinių tiražų skaičius	-	Veiksmų programoje, prioriteto priede ir nacionalinėse programose numatytas numatytų suaugusiųjų švietimui skirtų leidinių bendras tiražas. <i>Leidinių kriterijai tai pat nurodomi Veiksmų programoje, prioriteto priede ar nacionalinėse programose.</i>	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
Asmenų, pasinaudojusių profesinio orientavimo paslaugomis (per 7 metus), skaičius	1) pagal amžiaus grupes; 2) negalia; 3) išsilavinimą ir 4) lytį. Jei reikalinga papildomai pagal	Asmenys, pasinaudoję profesinio informavimo, konsultavimo ir orientavimo paslaugomis per Veiksmų programos laikotarpį. Tie patys klientai gali būti įskaičiuojami tik vieną kartą.	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius

Rodiklis	Pogrupiai	Statistinis vienetas	Duomenų rinkimo laikotarpis
	1) statusą darbo rinkoje.		
Įgyvendintų taikomųjų mokslinių tyrimų ir vertinimo programų, skirtų švietimo sistemos būklės, švietimo politikos analizei ir politikos priemonių tobulinimui, skaičius	-	Įgyvendinti taikomieji moksliniai tyrimai ir skirti švietimo politikų, numatytų Veiksmų programoje, tobulinimui. <i>Mokslinių tyrimų kriterijai ir jų įgyvendinimo laipsnis</i> nurodomas Veiksmų programoje, prioriteto priede ar nacionalinėse programose.	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus

1.3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ rodikliai

Rodiklis	Pogrupiai	Statistinis vienetas	Duomenų rinkimo laikotarpis
Rezultatų rodikliai, ES			
Dalyvių, kurie gavo neformaliojo švietimo programos baigimo pažymėjimus ir/arba įgijo valstybės pripažįstamą kvalifikaciją, dalis	1) tyrėjai; 2) technikai ir jiems prilyginti darbuotojai; 3) kiti aptarnaujantys darbuotojai; 4) studentai. 1) pagal amžiaus grupes; 2) negalią; 3) išsilavinimą ir 4) lytį.	Dalyvių, kurie gavo neformaliojo švietimo programos baigimo pažymėjimus ir/arba valstybės pripažįstamą kvalifikaciją, santykinė dalis nuo visų mokytų asmenų. Dalyvius sudaro: Tyrėjai – tai specialistai, užimti naujų žinių, produktų, procesų, metodų, sistemų kūrimu ar vadovavimu atitinkamiems projektams. Technikai ir jiems prilyginti darbuotojai – asmenys, kurių einamos pareigos reikalauja techninių žinių ir patirties vienoje ar keliose mokslo srityse. Jie dalyvauja mokslo tiriamojoje veikloje, atlikdami mokslines ir technines užduotis, vadovaujami tyrėjų. Kiti aptarnaujantys darbuotojai – kvalifikuoti ir nekvalifikuoti meistrai, sekretariatų bei kanceliarijų darbuotojai, dalyvaujantys MTTP projektuose ar tiesiogiai su jais susiję. Studentai – pagal bakalauro arba magistro programą studijuojantys asmenys.	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Pagal darbo sutartis įdarbintų mokslininkų ir kitų tyrėjų įdarbinimo lygis per 6 mėnesius po projekto pabaigos	1) pagal amžiaus grupes; 2) negalią; 3) išsilavinimą ir 4) lytį. 1) Viešajame sektoriuje; 2) privačiame sektoriuje (MVI)	Tyrėjai – tai specialistai, užimti naujų žinių, produktų, procesų, metodų, sistemų kūrimu ar vadovavimu atitinkamiems projektams. Mokslininkai - asmenys dirbantys mokslinį darbą ir turintys mokslo laipsnį ar pedagoginį vardą (t.y. tyrėjai su mokslo laipsniu ar pedagoginiu vardu). Paramos sutartyse numatomi tam tikri „saugikliai“ dėl darbo vietų išsaugojimo.	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Pasiekimų rodikliai, ES			
Dalyvių, kurie mokėsi pagal neformaliojo arba formaliojo švietimo programas, skaičius	1) tyrėjai; 2) technikai ir jiems prilyginti darbuotojai; 3) kiti aptarnaujantys darbuotojai; 4) studentai. 1) pagal amžiaus grupes; 2) negalią; 3) išsilavinimą ir 4) lytį. 1) Pagal neformaliojo švietimo programas; 2) formaliojo švietimo programas	Dalyviai, kurie lankė daugiau nei 50 proc. neformaliojo švietimo programos užsiėmimų. Dalyvius sudaro: Tyrėjai – tai specialistai, užimti naujų žinių, produktų, procesų, metodų, sistemų kūrimu ar vadovavimu atitinkamiems projektams. Technikai ir jiems prilyginti darbuotojai – asmenys, kurių einamos pareigos reikalauja techninių žinių ir patirties vienoje ar keliose mokslo srityse. Jie dalyvauja mokslo tiriamojoje veikloje, atlikdami mokslines ir technines užduotis, vadovaujami tyrėjų. Kiti aptarnaujantys darbuotojai –	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius

Rodiklis	Pogrupiai	Statistinis vienetas	Duomenų rinkimo laikotarpis
		kvatifikuoti ir nekvalifikuoti meistrai, sekretoriatų bei kanceliarijų darbuotojai, dalyvaujantys MTTP projektuose ar tiesiogiai su jais susiję. Studentai – pagal bakalauro arba magistro programą studijuojantys asmenys. Formalusis švietimas – švietimas, vykstantis pagal teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas ir įregistruotas ugdymo programas, kurias baigus įgyjamas pradinis, pagrindinis, vidurinis, aukštesnysis arba aukštasis išsilavinimas ir (ar) kvalifikacija. Neformalusis švietimas – švietimas pagal įvairias švietimo poreikių tenkinimo, kvalifikacijos tobulinimo, papildomos kompetencijos įgijimo programas.	
Pagal darbo sutartis įdarbintų mokslininkų ir kitų tyrėjų skaičius	1) viešajame sektoriuje; 2) privačiame sektoriuje (MVI). pagal 1) amžiaus grupes; 2) negalią; 3) išsilavinimą ir 4) lytį. 1) mokslininkai; 2) kiti tyrėjai (jeigu reikalinga, galima skirstyti priklausomai nuo patirties trukmės).	Mokslininkai ir kiti tyrėjai, įdarbinti pagal darbo sutartį tam tikram laikotarpiui (1-3 m.). Taikoma tik aukštos kvalifikacijos darbuotojams, kaip apibrėžta atitinkamos valstybės pagalbos schemos projekte (turintys universitetinį išsilavinimą bei nemažiau nei 5 metų atitinkamą profesinę patirtį). Papildomai tikslinė grupė gali būti skirstoma pagal kvalifikacijos lygį (mokslininkus su moksliniu laipsniu ir kitus tyrėjus bei priklausomai nuo patirties trukmės). Tyrėjai – tai specialistai, užimti naujų žinių, produktų, procesų, metodų, sistemų kūrimu ar vadovavimu atitinkamiems projektams. Mokslininkai - asmenys dirbantys mokslinį darbą ir turintis mokslo laipsnį ar pedagoginį vardą (t.y. tyrėjai su mokslo laipsniu ar pedagoginiu vardu).	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
Rezultatų rodikliai, nacionaliniai			
Bendras darbo vietų, sukurtų mokslinių tyrimų srityje, skaičius	1) pagal amžiaus grupes; 2) negalią; 3) išsilavinimą ir 4) lytį. 1) nuolatinės; 2) laikinos.	Darbo vietos, kurios buvo laikinai sukurtos projekto įgyvendinimo metu, bei nuolatinės darbo vietos, kurios išliks po projekto pabaigos. Visos darbo dienos konvertuojamos į viso etato ekvivalento darbo vietas.	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Mobilumo veiklose dalyvavusių doktorantų, daktarų-stažuotojų, dėstytojų ir mokslininkų skaičius (ir dalis proc. nuo visų tikslinės grupės)	1) pagal amžiaus grupes; 2) negalią; 3) išsilavinimą ir 4) lytį. 1) Doktorantai, 2) daktarai-stažuotojai;	Veiksmų programoje, prioriteto priėmimo ir nacionalinėse programose numatytoje mobilumo (geografinio mobilumo: vietinio ir tarptautinio; mobilumo tarp skirtingų sektorių: viešojo, privataus ne pelno, verslo; tarpdisciplininio mobilumo) veiklose dalyvavę tikslinės grupės atstovai:	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus

Rodiklis	Pogrupiai	Statistinis vienetas	Duomenų rinkimo laikotarpis
atstovų)	3) dėstytojai; 4) mokslininkai Jeigu reikalinga, pagal skirtingus mobilumo tipus: 1) Geografinį; 2) mobilumą; 3) tarpsektorinį mobilumą; 4) tarpdisciplininį mobilumą.	doktorantai, daktarai-stažuotojai, dėstytojai ir mokslininkai.	
Pasiekimų rodikliai, nacionaliniai			
Asmenų, gavusių magistrantūros ir doktorantūros studijų stipendijas, skaičius	1) pagal amžiaus grupes; 2) negalią; 3) išsilavinimą ir lytį. pagal mokslų sritis, išskiriant: 1) fizinius; 2) biomedicinos; 3) technologijų mokslus. Taip pat pagal studijų pakopas: 1) magistrantūros 2) doktorantūros. Jeigu reikalinga, pagal kitus studijų tipus.	Veiksmų programoje, prioriteto priede ir nacionalinėse programose numatytas magistrantūros ir doktorantūros studijų stipendijas gavę asmenys. Studijos apibrėžiamos pagal Aukštojo mokslo įstatymą - ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą turinčio asmens mokymasis aukštojoje mokykloje pagal tam tikrą studijų programą. Priklausomai nuo minėtų dokumentų, gali būti finansuojamos įvairios studijos (pvz., universitetinės/neuniversitetinės) magistrantūros ir doktorantūros pakopose	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
Mobilumo stipendijų, suteiktų doktorantams, daktarams-stažuotojams, dėstytojams, mokslininkams, skaičius	1) pagal amžiaus grupes; 2) negalią; 3) išsilavinimą ir lytį. 1) Doktorantai, 2) daktarai-stažuotojai; 3) dėstytojai; 4) mokslininkai Jeigu reikalinga, pagal skirtingus mobilumo tipus: 1) geografinį mobilumą; 3) tarpsektorinį mobilumą; 4) tarpdisciplininį mobilumą.	Veiksmų programoje, prioriteto priede ir nacionalinėse programose numatytas mobilumo (geografinio mobilumo: vietinio ir tarptautinio; mobilumo tarp skirtingų sektorių: viešojo, privataus ne pelno, verslo; tarpdisciplininio mobilumo) stipendijas gavę tikslinės grupės atstovai: doktorantai, daktarai-stažuotojai, dėstytojai ir mokslininkai.	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
Asmenų, dalyvavusių žinių ir gebėjimų apie mokslą, technologijas, inovacijas gilinimo ir sklaidos projektuose, skaičius	1) pagal amžiaus grupes; 2) negalią; 3) išsilavinimą ir lytį 1) tyrėjai; 2) studentai; 3) moksleiviai; 4) kiti asmenys,	Asmenys (tyrėjai, studentai, moksleiviai, kiti), dalyvavę veiksmų programoje, prioriteto priede ir nacionalinėse programose numatytuose projektuose žinių ir gebėjimų apie mokslą, technologijas, inovacijas gilinimo ir sklaidos srityje.	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius

2.1 prioriteto „Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra“ rodikliai

Rodiklis	Pogrupiai	Statistinis vienetas	Duomenų rinkimo laikotarpis
Rezultatų rodikliai, ES			
Pritraukta privačių investicijų MTTP srityje	-	Projektui įgyvendinti projekto vykdytojų ir (arba) jų partnerių skirtos privačios lėšos ir dėl Veiksmų programos įgyvendinamo projekto papildomai iki projekto pabaigos pritrauktos privačios lėšos (nurodoma bendra suma tų lėšų, kurios jau yra realiai pradėtos naudoti).	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Sukurti ir veikiantys mokslinių tyrimų centrai	1) Išskirtiniai tyrimų centrai; 2) kompetencijos centrai	Veiksmų programoje, prioriteto priede ir nacionalinėse programose bei kituose dokumentuose numatyti (apibrėžti) mokslinių tyrimų centrai.	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Sukurti integruoti verslo, mokslo ir studijų sąveikos centrai (poliai, slėniai ar pan.)	-	Veiksmų programoje, prioriteto priede ir nacionalinėse programose bei kituose dokumentuose (pvz., Valstybinės reikšmės integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtros koncepcijoje) numatyti (apibrėžti) verslo, mokslo ir studijų sąveikos centrai.	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Pasiekimų rodikliai, ES			
MTTP veiklos ir infrastruktūros plėtros projektų skaičius	1) Privačios iniciatyvos projektų skaičius; 2) viešojo sektoriaus MTTP infrastruktūros ir bazinės įrangos plėtros projektų skaičius; 3) MTTP veiklos projektų skaičius: fundamentinių tyrimų, taikomųjų tyrimų, technologijų plėtros projektų.	Veiksmų programoje, prioriteto priede ir nacionalinėse programose numatyti (apibrėžti) MTTP veiklos ir infrastruktūros plėtros projektai. Jie gali būti skirstomi į: - privačios iniciatyvos projektus (jie galėtų būti infrastruktūros/bazinės įrangos bei MTTP veiklos); - viešojo sektoriaus MTTP infrastruktūros ir bazinės įrangos plėtros projektus. MTTP veiklos projektus galima skirstyti į: fundamentinių tyrimų, taikomųjų tyrimų, technologijų plėtros projektų (pagal valstybės pagalbos nuostatas). Privačios iniciatyvos projektai turėtų būti apibrėžti nacionalinėse programose ar gairėse paraiškų teikėjams (pvz., projektai, kurių paraiškos teikėjas/paramos gavėjas yra privatus)	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
MTTP ir inovacijų aplinkos gerinimo projektų skaičius	1) Infrastruktūros kūrimo ar plėtros projektai; 2) paslaugų teikimo projektai; Kiti.	Veiksmų programoje, prioriteto priede ir nacionalinėse programose numatyti (apibrėžti) MTTP ir inovacijų aplinkos gerinimo projektai. Jie gali būti skirstomi į infrastruktūros kūrimo/plėtros, paslaugų teikimo, kitus projektus.	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
Rezultatų rodikliai, nacionaliniai			
Bendras darbo vietų, sukurtų mokslinių tyrimų srityje, skaičius	1) pagal amžiaus grupes; 2) negaliai; 3) išsilavinimą ir	Darbo vietos, kurios buvo laikinai sukurtos projekto įgyvendinimo metu, bei nuolatinės darbo vietos, kurios išliks po projekto pabaigos. Visos darbo dienos konvertuojamos į viso	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus

Rodiklis	Pogrupiai	Statistinis vienetas	Duomenų rinkimo laikotarpis
	4) lytį. 1) Nuolatinės; 2) laikinos.	etato ekvivalento darbo vietas.	
Finansinę paramą gavusių naujai įsikūrusių įmonių išlikimo lygis po 2 metų	-	Finansinę paramą gavusių, naujai įsikūrusių įmonių išlikimo lygis po 2 metų nuo paramos gavimo. <i>Naujai įsikūrusių įmonių</i> kriterijai nurodyti veiksmų programos, prioriteto priedų, valstybės pagalbos dokumentuose (pvz., gali būti apibrėžiama kaip nauja naujoves taikanti įmonė, jeigu bus taikoma valstybės pagalba MTTP srityje)	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Paremtų projektų, kurie gavo finansavimą iš ES tarptautinių MTTP programų, skaičius	1) Mokslo ir studijų institucijų; 2) <u>Privačių įmonių</u> Taip pat galima vertinti pagal projektus koordinuojančias bei dalyvaujančias kaip partneriai institucijas	Projektai, kurie gavo finansavimą iš ES tarptautinių MTTP programų (6/7 bendrosios programos, COST ir EUREKA programos) Tarptautinių mokslo ir technologijų plėtros programų agentūros Lietuvoje informacija Projektų rėmimas reiškia atitinkamų ES darinių sprendimą skirti paramą projektams, kuriuose dalyvauja Lietuvos mokslo ir studijų institucijos bei privačios įmonės (kaip koordinuojančiosios ar dalyvaujančios kaip partneriai)	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Pasiekimų rodikliai, nacionaliniai			
Paremtų ES tarptautinių MTTP programų projektų skaičius	1) Mokslo ir studijų institucijų; 2) privačių įmonių	Paremti projektai, kurie rengiami ES tarptautinėms MTTP programoms (6/7 bendrosios programos, COST ir EUREKA programos)	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
Verslo – mokslinių tyrimų institucijų bendradarbiavimo projektų skaičius	-	Veiksmų programoje, prioriteto priede ir nacionalinėse programose/gairėse paraiškų teikėjams bei valstybės pagalbos dokumentuose numatyti (apibrėžti) verslo – mokslinių tyrimų institucijų bendradarbiavimo projektai. Jeigu būtų taikoma valstybės pagalba, tokie projektai būtų apibrėžiami atitinkamai kaip projektai, kuriuose dalyvauja mažiausiai du partneriai (verslo ir mokslinių tyrimų institucijų), kurie prisideda prie projekto įgyvendinimo, dalijasi jo rizika bei rezultatais.	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius

3.2 prioriteto „Viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas: sveikatos, švietimo ir socialinė infrastruktūra“ rodikliai

Rodiklis	Pogrupiai	Statistinis vienetas	Duomenų rinkimo laikotarpis
Rezultatų rodikliai, ES			
Tiesioginės naudos gavėjų iš investicijų į švietimo infrastruktūrą skaičius (per 12 mėn. po projekto pabaigos)	1) ikimokyklinio ugdymo sistemos vaikai; 2) bendrojo lavinimo mokiniai; 3) profesinių mokyklų mokiniai; 4) studentai; 5) pedagogai.	Asmenys, kurie per metus nuo projekto pabaigos naudojo pagal paskirtį modernizuotą švietimo infrastruktūrą. Tie patys asmenys gali būti įskaičiuoti tik vieną kartą.	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Bendrai sukurtos darbo vietos	1) Laikinos; 2) nuolatinės. Jei reikalinga pagal mokymo lygius: 1) ikimokyklinio ugdymo; 2) bendrojo lavinimo; 3) profesinio rengimo; 4) aukštojo mokslo.	Darbo vietos, kurios buvo laikinai skurtos infrastruktūros modernizavimo ar diegimo darbams atlikti, bei nuolatinės darbo vietos, reikalingos šiai infrastruktūrai naudoti. Visos darbo dienos konvertuojamos į viso etato ekvivalento darbo vietas.	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Pasiekimų rodikliai, ES			
Projektų skaičius	-	Projektai, susiję su investicijomis į švietimo infrastruktūrą.	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
Rezultatų rodikliai, nacionaliniai			
Lietuvos vaikų dalis (proc.), kuriems bus užtikrintas geresnis ikimokyklinio ugdymo paslaugų prieinamumas, modernizuojant ikimokyklinių įstaigų infrastruktūrą ir steigiant universalių centrų kaimo vietovėse infrastruktūrą	-	Ikimokyklinio ugdymo sistemos vaikai, kurie per metus nuo projekto pabaigos lankė modernizuotas ikimokyklinio ugdymo įstaigas ar įsteigtus universalius centrus kaimo vietovėse. Tie patys vaikai gali būti įskaičiuoti tik vieną kartą. <i>Modernizavimo kriterijai nurodomi Veiksmų programoje, prioriteto priede ar nacionalinėse programose.</i>	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Bendrojo lavinimo sistemos moksleivių dalis, kuriems bus užtikrinta aukštesnė gamtos ir technologijos mokslų mokymo kokybė, modernizuojant vidurinių mokyklų ir gimnazijų gamtos ir technologijų mokslų mokymo bazę.	-	Bendrojo lavinimo sistemos moksleiviai, kurie per metus nuo projekto pabaigos mokėsi gamtos ir technologijos mokslų dalykų modernizuotuose mokomuosiuose kabinetuose. Tie patys mokiniai gali būti įskaičiuoti tik vieną kartą. <i>Modernizavimo kriterijai nurodomi Veiksmų programoje, prioriteto priede ar nacionalinėse programose.</i>	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus

Rodiklis	Pogrupiai	Statistinis vienetas	Duomenų rinkimo laikotarpis
Profesinio mokymo sistemos moksleivių dalis (proc.), kuriems bus užtikrinta geresnė mokymo kokybė, investuojant į sektorinius praktinio mokymo centrus	-	Profesinio lavinimo sistemos moksleiviai, kurie per metus nuo projekto pabaigos mokėsi sektoriniuose praktinio mokymo centruose. Tie patys mokiniai gali būti įskaičiuoti tik vieną kartą.	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Studentų dalis (proc.), kuriems bus užtikrinta aukštesnė studijų kokybė, investuojant į aukštųjų mokyklų infrastruktūrą.	-	Studentai, kurie per metus nuo projekto pabaigos naudojosi aukštosios mokyklos infrastruktūrą, į kurią buvo investuota projekto metu. Tie patys studentai gali būti įskaičiuoti tik vieną kartą. <i>Investavimo</i> kriterijai nurodomi Veiksmų programoje, prioriteto priede ar nacionalinėse programose.	Skaičiuojama vieną kartą per kalendorinius metus
Pasiekimų rodikliai, nacionaliniai			
Universalių centrų kaimo vietovėse, kurie gavo paramos infrastruktūros pritaikymui už litų, skaičius	Regionų pogrupis	Universalūs centrai kaimo vietovėse, į kurių infrastruktūrą buvo investuota pagal veiksmų programą. <i>Investavimo</i> kriterijai nurodomi Veiksmų programoje, prioriteto priede ar nacionalinėse programose.	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius.
Bendrojo lavinimo mokyklų kuriose atnaujinta technologijų ir gamtos mokslų mokymo bazė už daugiau litų, skaičius	Regionų pogrupis	Bendrojo lavinimo mokyklos, į kurių infrastruktūrą buvo investuota pagal veiksmų programą. Ta pati mokykla, nepriklausomai nuo to, pagal kelis projektus į jos infrastruktūrą investuojama, gali būti įskaičiuota tik vieną kartą.	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
Įsteigtų sektorių praktinio mokymo centrų, kurių infrastruktūros pritaikymui ir modernizavimui buvo skirta bent, skaičius	Regionų pogrupis	Sektoriniai praktinio mokymo centrai, į kurių infrastruktūrą bus investuota pagal veiksmų programą.	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius
Projektų skaičius	1) Ikimokyklinio ugdymo; 2) bendrojo lavinimo; 3) profesinio rengimo; 4) aukštojo mokslo srityse.	Projektai, susiję su investicijomis į švietimo infrastruktūrą (tapatus ES lygio rodikliui, tik su pogrupiais).	Skaičiuojama vieną kartą per tris mėnesius

Viešosios politikos ir
vadybos institutas
Lukiskių g. 5-303
LT-01108 Vilnius
Tel. +370 5 2620338
Faks. +370 5 2625410
info@vpvi.lt
www.vpvi.lt

